

Wateruitvoeringsprogramma 2016

Beheerplannen Vlaamse delen

WOORD VOORAF

Beste lezer

Voor u ligt het deel op stroomgebiedniveau van het wateruitvoeringsprogramma (WUP) 2016 dat op 23 juni 2017 door de CIW is goedgekeurd. Het decreet Integraal Waterbeleid bepaalt dat jaarlijks een WUP wordt opgemaakt.

Dit deel van het WUP wil u informeren over de stand van zaken van de uitvoering van het maatregelenprogramma bij de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 en van de uitvoering van de generieke acties. U krijgt een update van de toestand van de waterlopen, leest welke vooruitgang er is geboekt en welke acties in de loop van 2016 zijn uitgevoerd. We geven u ook een vooruitblik mee voor de komende jaren.

Het WUP is een instrument dat kan gebruikt worden voor verschillende doeleneinden. Het levert de informatie aan die nodig is om te voldoen aan de rapporteringsverplichtingen van de Europese Commissie, maar ook om te rapporteren over voortgang van specifieke acties, bijvoorbeeld inzake overstromingen of signaalgebieden.

De toestand van onze watersystemen is verbeterd in 2016, maar we zijn er helaas nog niet. Dankzij de zowel beleidsmatige als gebiedsgerichte samenwerking tussen verschillende beleidsdomeinen, administraties en sectoren kunnen we belangrijke stappen voorwaarts zetten om zo tot een snellere verbetering van waterkwaliteit en bijhorende ecologie te komen.

Veel inspiratie bij het lezen van dit rapport.

INHOUD

1 Toestand waterlopen	5
1.1 Fysisch-chemische toestand	5
1.2 Ecologische toestand/potentieel	7
1.3 Toestand in de speerpuntgebieden en aandachtsgebieden.....	8
2 Voortgangsverslag en uitvoeringsplan	13
2.1 Totaaloverzichten	13
2.1.1 Uitgaven.....	13
2.1.2 Extra middelen voor de SGBP 2016-2021.....	14
2.1.3 Nieuwe acties in het WUP	15
2.1.4 Internationale en intergewestelijke afstemming	16
2.1.5 Samenhang SGBP – IHD	17
2.2 Maatregelengroepen	19
2.2.1 MGr 2: Kostenterugwinningsbeginsel en vervuiler-betaalt-beginsel	19
2.2.2 MGr 3: Duurzaam watergebruik	22
2.2.3 MGr 4A: Beschermd en waterrijke gebieden – gedeelte grondwater	26
2.2.4 MGr 4B Beschermd en waterrijke gebieden – gedeelte oppervlaktewater	29
2.2.5 MGr 5A: Kwantiteit grondwater	35
2.2.6 MGr 5B: Kwantiteit oppervlaktewater	39
2.2.7 MGr 6: Overstromingen.....	43
2.2.8 MGr 7A: Verontreiniging grondwater.....	51
2.2.9 MGr 7B: Verontreiniging oppervlaktewater	54
2.2.10MGr 8A: Hydromorfologie	61
2.2.11MGr 8B: Waterbodems.....	66
2.2.12MGr 9: Andere maatregelen.....	72
2.3 Speerpuntgebieden en aandachtsgebieden	75

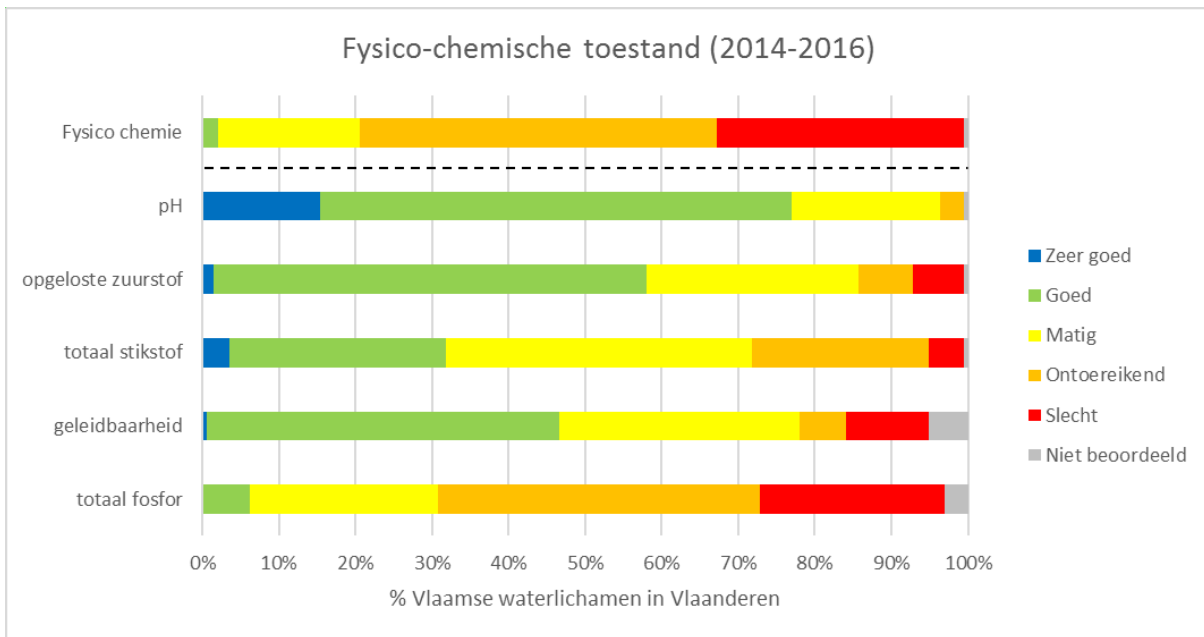

1 TOESTAND WATERLOPEN

1.1 Fysisch-chemische toestand

Figuren 1 en 2 geven het percentage waterlichamen per kwaliteitsklasse voor de algemene fysisch-chemische parameters, en voor de globale beoordeling van deze parameters (volgens het "one out, all out" principe).

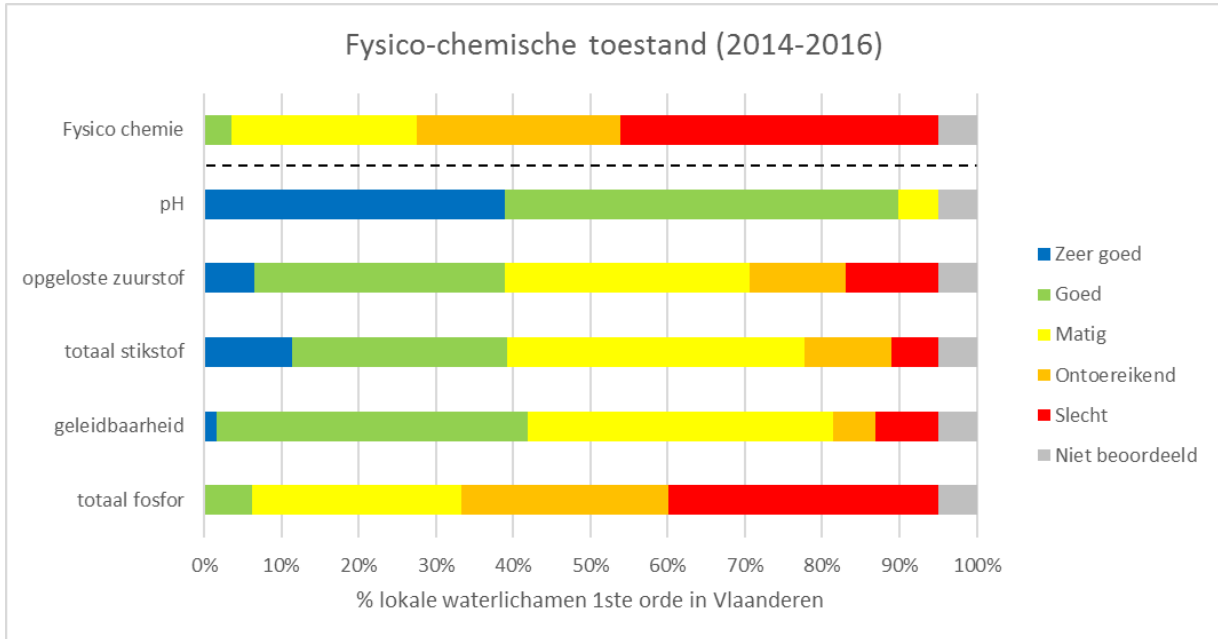
Figuur 1: percentages Vlaamse waterlichamen per kwaliteitsklasse voor de algemene fysisch-chemische parameters pH, opgeloste zuurstof, totaal stikstof, geleidbaarheid en totaal fosfor, en voor de globale beoordeling op basis van de algemene fysisch-chemische parameters.

Bij de Vlaamse waterlichamen varieert het percentage dat minstens als "goed" wordt beoordeeld van 6% voor totaal fosfor tot 77% voor pH. Voor drie van de vijf parameters (totaal fosfor, totaal stikstof en geleidbaarheid) bedraagt dit percentage minder dan 50%. Door het "one out, all out"-principe heeft dit tot gevolg dat slechts een kleine minderheid (2%) van de Vlaamse waterlichamen goed scoort voor de globale beoordeling van de algemene fysisch-chemische parameters.

Figuur 2: percentages lokale waterlichamen van eerste orde per kwaliteitsklasse voor de algemene fysisch-chemische parameters pH, opgeloste zuurstof, totaal stikstof, geleidbaarheid en totaal fosfor, en voor de globale beoordeling op basis van de algemene fysisch-chemische parameters.

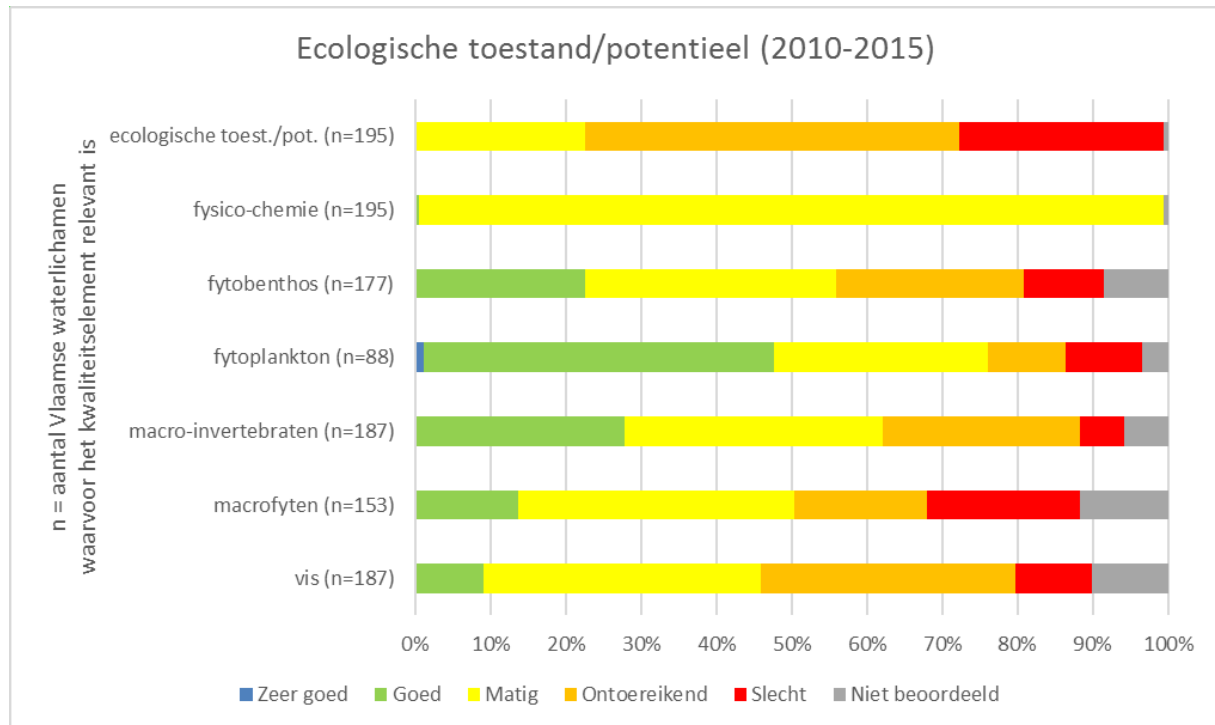

Bij de lokale waterlichamen van eerste orde varieert het percentage dat minstens als "goed" wordt beoordeeld van 6% voor totaal fosfor tot 90% voor pH. Voor vier van de vijf parameters (totaal fosfor, totaal stikstof, geleidbaarheid en opgeloste zuurstof) bedraagt dit percentage minder dan 50%. Door het one out, all out-principe heeft dit tot gevolg dat slechts een kleine minderheid (3%) van de lokale waterlichamen goed scoort voor de globale beoordeling van de algemene fysisch-chemische parameters.

1.2 Ecologische toestand/potentieel

Figuur 3: Percentages Vlaamse waterlichamen per kwaliteitsklasse voor de biologische kwaliteitselementen, voor de fysisch-chemische beoordeling (de beoordeling van de algemene fysisch-chemische parameters plus de specifieke verontreinigende stoffen) en voor de ecologische toestand of ecologisch potentieel. Per kwaliteitselement zijn enkel de waterlichamen waarvoor het kwaliteitselement relevant is, verrekend in de percentages.

Figuur 3 toont de percentages Vlaamse waterlichamen per kwaliteitsklasse voor de biologische kwaliteitselementen, voor de fysisch-chemische beoordeling (de beoordeling van de algemene fysisch-chemische parameters plus de specifieke verontreinigende stoffen) en voor de ecologische toestand of ecologisch potentieel. Per kwaliteitselement zijn enkel de waterlichamen waarvoor het kwaliteitselement relevant is, verrekend in de percentages.

Voor geen enkel van de biologische kwaliteitselementen haalt meer dan 50% van de Vlaamse waterlichamen waar het element relevant is, minstens de beoordeling “goed”. Het percentage varieert van 9% (vis) tot 47% (fytoplankton). Slechts in 1% van de Vlaamse waterlichamen wordt de beoordeling “goed” gehaald voor de fysisch-chemische beoordeling. De fysisch-chemische beoordeling omvat de algemene fysisch-chemische parameters uit figuur 1 alsook de specifieke verontreinigende stoffen. Deze laatste worden enkel getoetst aan de milieukwaliteitsnorm en kennen geen beoordeling in klassen. Daarom zijn alle waterlichamen die minder dan “goed” scoren voor de fysisch-chemische beoordeling, hier als “matig” weergegeven. De fysisch-chemische beoordeling wordt als dusdanig verrekend in de “one out, all out”-beoordeling van de ecologische toestand of ecologisch potentieel, naast de biologische kwaliteitselementen. Voor de ecologische toestand of ecologisch potentieel is er door het “one out, all out”-principe geen enkel Vlaams waterlichaam dat minstens de beoordeling “goed” haalt.

1.3 Toestand in de speerpuntgebieden en aandachtsgebieden

Tabel 1 en figuur 4: Toestandsbeoordeling in speerpuntgebieden en aandachtsgebieden

waterlichaam	Totale beoordeling bio	Fytobenthos	Fytoplankton	Macro- invertebraten	Macrofyten	Vis
speerpuntgebieden						
KALKENSE VAART (VL05_31 BES)	Ontoereikend	Matig	niet relevant	Goed	Goed	Ontoereikend
IJSSE (VL11_83 – DZ)	Matig	Matig	niet relevant	Goed	Goed	Matig
LAAN (VL11_84 – DZ)	Matig	Matig	niet relevant	Matig	Matig	Matig
DEMER I (VL05_98 – DEM)	Ontoereikend	Ontoereikend	niet relevant	Goed	Matig	Goed
MOMBEEK (VL05_113-DEM)	Matig	Matig	niet relevant	Matig	Matig	Goed
MUNSTERBEEK (VL05_114 – DEM)	Ontoereikend	Ontoereikend	niet relevant	Goed	Ontoereikend	Ontoereikend
ZWARTEBEEK(VL11_117 – DEM)	Ontoereikend	Goed	niet relevant	Matig	Matig	Ontoereikend
AA II (VL05_121 – NETE)	Matig	Goed	niet relevant	Matig	Goed	Goed
GROTE NETE I (VL11_123 – NETE)	Ontoereikend	Ontoereikend	niet relevant	Goed	Matig	Matig
KLEINE NETE I (VL11_126 – NETE)	Matig	Goed	niet relevant	Goed	Matig	Goed
KLEINE NETE II (VL11_127 – NETE)	Matig	Matig	niet relevant	Goed	Matig	Matig
MOLENBEEK - BOLLAAK (VL05_129 - NETE)	Matig	Matig	niet relevant	Matig	Matig	Matig
WAMP (VL05_130 - NETE)	Matig	Matig	niet relevant	Goed	Matig	Matig
ABEEK (VL11_133 – MAAS)	Matig	Matig	niet relevant	Goed	Goed	Matig
BOSBEEK (VL05_135 – MAAS)	Ontoereikend	Matig	niet relevant	Matig	Ontoereikend	Matig
MERKSKE (VL05_146 – MAAS)	Ontoereikend	Matig	niet relevant	Goed	Matig	Ontoereikend
WARMBEEK (VL05_147 – MAAS)	Matig	Goed	niet relevant	Goed	Matig	Goed

waterlichaam	Totale beoordeling bio	Fytobenthos	Fytoplankton	Macro- invertebraten	Macrofyten	Vis
aandachtsggebieden						
DIJLE V (VL05_81 – DZ)	Slecht	Matig	Goed	Slecht	Matig	Ontoereikend
DIJLE VI (VL08_82 – DZ)	Slecht	Goed	Goed	Slecht	Ontoereikend	Matig
GETIJDEDIJLE & GETIJDEZENNE (VL08_95 – DZ)	Matig	niet relevant	Matig	niet gemeten	niet gemeten	Matig
LEIBEEK - LAAKBEEK (VL05_85 - DZ)	Slecht	Slecht	niet relevant	Goed	Matig	Ontoereikend
NETHEN (VL05_86 - DZ)	Ontoereikend	Matig	niet relevant	Matig	Matig	Ontoereikend
VOER (Leuven) (VL05_87 - DZ)	Ontoereikend	Ontoereikend	niet relevant	Ontoereikend	Ontoereikend	Matig
WOLUWE (VL11_91 - DZ)	Ontoereikend	Ontoereikend	niet relevant	Goed	Matig	Goed
ZUUNBEEK (VL05_94 - DZ)	Ontoereikend	Ontoereikend	niet relevant	Ontoereikend	Matig	Ontoereikend
WEESBEEK (VL05_90 - DZ)	Matig	Matig	niet relevant	Goed	Goed	Matig
BEGIJNENBEEK (VL11_96 – DEM)	Ontoereikend	Ontoereikend	niet relevant	Ontoereikend	Matig	Matig
DE HULPE - ZWART WATER (VL05_97 – DEM)	Slecht	Slecht	niet relevant	Matig	Matig	Slecht
DEMER II (VL05_99 – DEM)	Slecht	Slecht	niet relevant	Matig	Goed	Ontoereikend
DEMER VI (VL05_103 – DEM)	Ontoereikend	Ontoereikend	Goed	Ontoereikend	Matig	Goed
DEMER VII (VL05_104 – DEM)	Ontoereikend	Goed	Goed	Matig	Ontoereikend	Goed
HERK + KLEINE HERK (VL05_108 – DEM)	Matig	Matig	niet relevant	Matig	Matig	Matig
MANGELBEEK (VL05_110 – DEM)	Slecht	Ontoereikend	niet relevant	Matig	Slecht	Matig
VELPE (VL05_115 – DEM)	Ontoereikend	Ontoereikend	niet relevant	Matig	Matig	Matig
WINGE (VL05_116 – DEM)	Ontoereikend	Ontoereikend	niet relevant	Matig	Ontoereikend	Goed
MARKE (VL08_72 – DEN)	Matig	Matig	niet relevant	Goed	Matig	Matig
AA I (VL11_120 – Nete)	Slecht	Slecht	niet relevant	Goed	Goed	Ontoereikend
GROTE LAAK (VL05_122 – Nete)	Slecht	Ontoereikend	niet relevant	Slecht	Slecht	niet gemeten
GROTE NETE II (VL05_124 – Nete)	Ontoereikend	Ontoereikend	niet relevant	Ontoereikend	Matig	Matig
GROTE NETE III (VL05_125 – Nete)	Slecht	Goed	niet relevant	Matig	Slecht	Matig
GETIJDENETES (VL08_132 – Nete)	Ontoereikend	niet relevant	Ontoereikend	niet gemeten	niet gemeten	Ontoereikend
BERWIJN (VL05_134 – Maas)	Ontoereikend	Ontoereikend	niet relevant	Goed	Matig	Matig
DOMMEL (VL05_136 – Maas)	Ontoereikend	Ontoereikend	niet relevant	Goed	Matig	Matig
ITTERBEEK I (VL05_137 – Maas)	Ontoereikend	Ontoereikend	niet relevant	Matig	Matig	Ontoereikend

//

waterlichaam	Totale beoordeling bio	Fytobenthos	Fytoplankton	Macro- invertebraten	Macrofyten	Vis
aandachtsgebieden						
ITTERBEEK II (VL05_138 – Maas)	Ontoereikend	Ontoereikend	niet relevant	Matig	Matig	Ontoereikend
MARK (Maas) (VL11_145 – Maas)	Ontoereikend	Ontoereikend	niet relevant	Matig	Goed	Matig
WEERIJSBEEK (VL05_148 – Maas)	Ontoereikend	Matig	niet relevant	Matig	Matig	Ontoereikend
MAAS I+II+III (VL11_203 – Maas)	Matig	Matig	Goed	Goed	Matig	Matig
LOSSING (VL05_141 – Maas)	Ontoereikend	Ontoereikend	niet relevant	Goed	Matig	Matig

De fysisch-chemische beoordeling omvat de algemene fysisch-chemische parameters en de specifieke verontreinigende stoffen. Deze laatste worden enkel getoetst aan de milieukwaliteitsnorm en kennen geen beoordeling in klassen. Daarom wordt voor alle waterlichamen die minder dan “goed” scoren – in Vlaanderen alle Vlaamse waterlichamen - de fysisch-chemische beoordeling “matig”. De fysisch-chemische beoordeling werd daarom niet meegenomen in deze tabel.

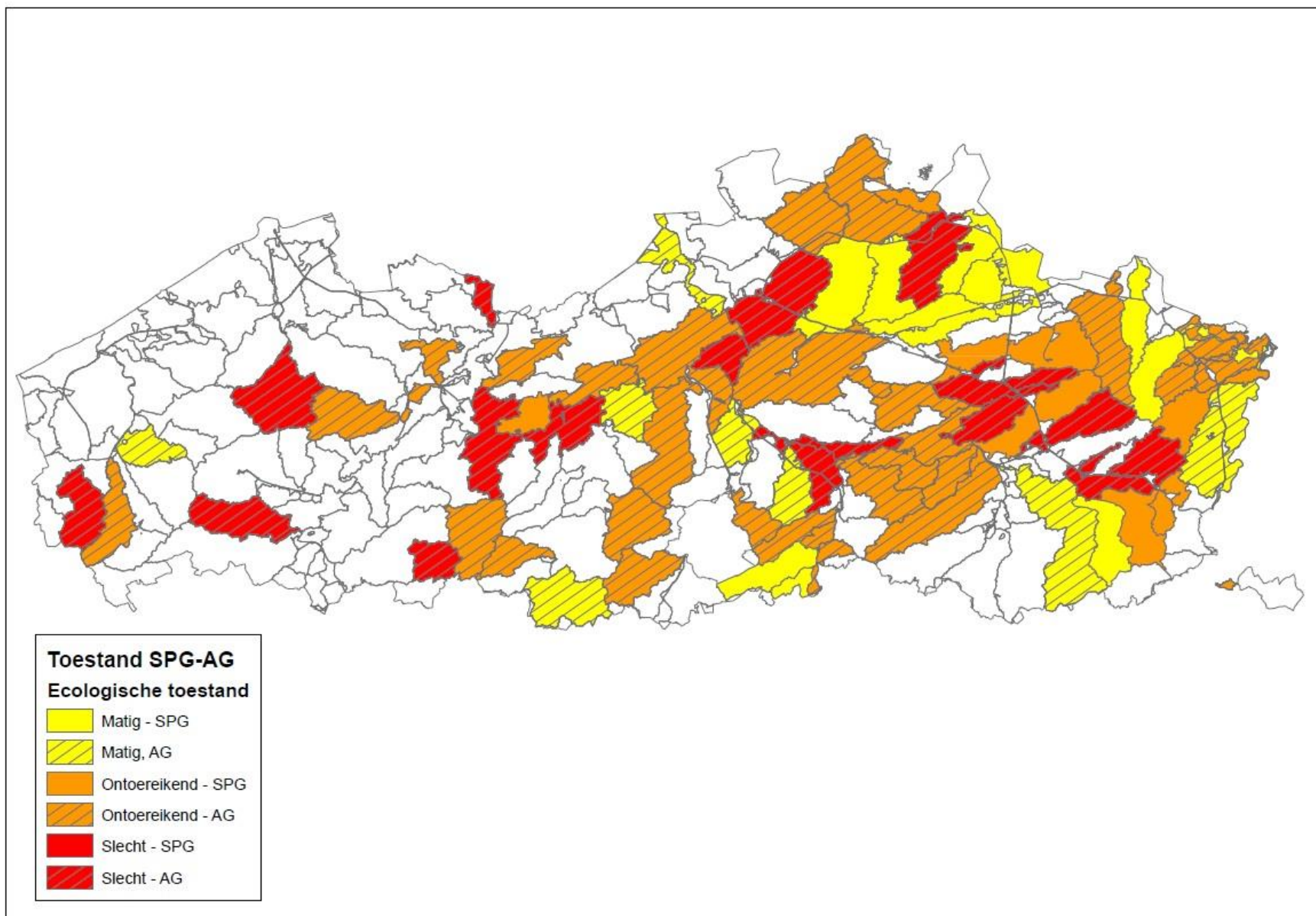

Fig. 4

MR groep	Uitgaven 2016 (€)
5A	330.370
5B	2.407.320
6	83.324.500
7A	992.230
7B	171.740.420
8A	87.710
8B	2.236.890
9	595.920

Er werd bij de rapportering van de uitgaven een onderscheid gemaakt tussen investerings- en operationele uitgaven. Hierbij omvatten de investeringsuitgaven uitgaven voor inrichting en aanleg van bepaalde infrastructuur, of van het uitvoeren van bijvoorbeeld wetenschappelijk onderzoek, terwijl de operationele uitgaven het onderhoud omvatten. Personeelskosten en facturen van nutsvoorzieningen zoals elektriciteit, werden niet meegenomen. In de grafiek en de tabel werd geen onderscheid gemaakt tussen operationele en investeringskosten.

2.1.2 Extra middelen voor de SGBP 2016-2021

De stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 werden op 18 december 2015 door de Vlaamse Regering definitief vastgesteld. Door zowel ANB, VMM, OVAM en ALBON werden acties geformuleerd waar een meerkost tegenover stond, ten bedrage van 4,5 miljoen euro per jaar voor de volledige planperiode. In 2016 werd een budget van 2,45 miljoen euro ter beschikking gesteld voor de uitvoering van de SGBP. Per entiteit werden projecten aanbesteed die resulteren uit de vooropgestelde meervraag.

Door ALBON werd het project 'Uitbouwen van een Vlaams kenniscentrum erosiebestrijding (8B_A_008)' aanbesteed voor een bedrag van €285.724,56. Binnen dit project wordt de effectiviteit van erosiebestrijdingsmaatregelen onderzocht in functie van bijkomende beleidsaanbevelingen en prioritering van erosie maatregelen.

Door de VMM werden enkele concrete investeringsprojecten aanbesteed die lokaal bijdragen aan de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water. Verder werd ook geïnvesteerd in gebiedsgericht onderzoek om prioriteiten te kunnen stellen en kosteneffectieve maatregelen te kunnen uitvoeren. In 2016 werd een bedrag van €2.060.926,69 aanbesteed waarvan een bedrag van €263.076,23 reeds werd vereffend in 2016 voor de uitvoering van volgende acties en maatregelen:

- Herstel structuurkwaliteit, natuurlijke waterbergingscapaciteit en sanering vismigratieknelpunten op Zwarte beek 1° cat (4B_E_275)
- Verbetering van structuurkwaliteit en natuurlijke waterhuishouding i.f.v. de IHD's en de GET/GEP KRLW door het afstemmen van het waterlopenbeheer en door kleinschalige ingrepen op onbevaarbare waterlopen (Vlaamse OWL) in het IJzerbekken (4B_B234)
- Grondwaterstandsindicator uitbreiden tot een voorspeller (5A_C_005)

- Structuurherstel, sanering vismigratieknelpunten en onderzoek aangepast peilregime rekening houdende met andere functies in het stroomgebied (i.u.v. landinrichtingsproject Vinderhoutse bossen) i.f.v. IHD en goede toestand Oude Kale (4B_E_274)
- Onderzoek naar de interactie waterbodem-waterkolom (8B_F_022)
- Inzake potentieel problematische gevaarlijke stoffen tot een goed inzicht komen m.b.t. hun aanwezigheid in oppervlaktewater, de belangrijkste emissiebronnen en de effecten (van maatregelen) op de verschillende biologische kwaliteitselementen. (7B_K_004)
- Herstel structuurkwaliteit, natuurlijke waterbergingscapaciteit en sanering vismigratieknelpunten op Demer. (4B_E_291)

Door de OVAM werd het project ‘In kaart brengen van hotspots van waterbodemverontreiniging ten gevolge van risico-activiteiten en linken van de waterbodemverontreiniging met hun bron (8B_F90)’ aanbesteed voor een bedrag van €102.729,00. Dit project geeft gebiedsgericht de grootste knelpunten inzake waterbodemverontreiniging weer en bakent prioriteiten voor de verdere sanering af.

Vanaf 2017 wordt een budget van 5 miljoen euro toegekend en wordt dus de volledige meervraag gehonoreerd. Met dit budget zal uitvoering worden gegeven aan de acties en maatregelen die ressorteren onder de meervraag, desgevallend geconcretiseerd op basis van de integrale projectwerking binnen de bekkenoverlegstructuren. Deze projecten worden verder afgestemd met de financiers en krijgen in de loop van 2017 verder vorm.

Daarnaast zal gewerkt worden aan het onderbouwend beleid ten behoeve van de lange termijn financiering, de tussentijdse evaluatie van de uitvoering van het maatregelenprogramma en de optimalisatie van ondersteunende beleidsinstrumenten in functie van de voorbereiding van de volgende plancyclus.

2.1.3 Nieuwe acties in het WUP

Er is een 90-tal “nieuwe” acties geformuleerd in het WUP 2016. De acties passen binnen de visie en de maatregelen van het maatregelenprogramma en worden gefinancierd met reguliere middelen. Bijgevolg worden deze acties niet sensu stricto “toegevoegd aan het maatregelenprogramma” overeenkomstig de bepalingen van de KRLW en het DIWB. Hierdoor is een vaststelling door de Vlaamse Regering niet noodzakelijk¹. Gelet op de bijdrage van de acties tot het realiseren van de doelstellingen van het DIWB worden deze acties wel opgevolgd via het WUP. Meer informatie over deze acties is beschikbaar in de paragraaf ‘bijsturingen’ per maatregelengroep.

¹ Organisatiebesluit – art. 23/1 Als in een wateruitvoeringsprogramma bijkomende acties worden opgenomen die passen binnen de visie en de maatregelen van het maatregelenprogramma als vermeld in bijlage IV punt 6 van het decreet, worden deze op voorstel van de CIW goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Gelet op de bepalingen van de KRLW en het DIWB over “toevoegingen van acties aan het maatregelenprogramma”, zullen de mogelijkheden en concrete aanpak voor het toevoegen van “nieuwe” acties verder besproken worden i.h.k.v. de voorbereiding van het volgend WUP.

2.1.4 Internationale en intergewestelijke afstemming

De nodige afspraken dienen gemaakt te worden met bovenstroomse regio's en landen op het vlak van kwaliteit en kwantiteit voor de oppervlaktewaterlichamen indien de opportuniteit zich voordoet

De CIW hechtte op 22 juni 2016 haar goedkeuring aan het plan van aanpak om afspraken met Frankrijk en Wallonië te maken over de waterverdeling in Schelde en Leie. Om tot afspraken met Frankrijk te komen werd in 2016 een eerste succesvolle bijeenkomst tussen W&Z en VNF georganiseerd. In mei 2017 wordt een tweede bijeenkomst gehouden.

Binnen de Vlaams-Nederlandse Scheldec commissie werd in 2016 de "projectgroep Zoetwater" opgericht. Deze nieuwe projectgroep moet uitzoeken hoe het zoetwatersysteem van het Schelde-estuarium werkt en evolueert. Kennis van Vlaanderen en Nederland zal hiervoor samengebracht worden. De eerste fase van het project omvat het nauwkeurig in kaart brengen en onderzoeken van de mogelijke vraagstukken. De tweede fase omvat het maken van systeem- en knelpunten- analyses en de derde fase omvat het onderzoeken van oplossingsrichtingen waarmee de (belangrijkste) knelpunten kunnen worden weggenomen dan wel gereduceerd.

Twee keer per jaar gaat het tripartiete Maasoverleg door tussen Vlaanderen, Nederland en Wallonië. Hier wordt onder andere het beheer bij laagwater van de Maas besproken. In overleg tussen de Waalse, Nederlandse en Vlaamse rivierbeheerders zijn technische afspraken gemaakt over de inzet van de pompen tijdens periodes van lage Maasafvoeren.

De nodige afspraken binnen België worden gemaakt via het Intergewestelijk Overleg Waterwegen.

Grensoverschrijdend overleg i.v.m. kwantitatief waterbeheer (onbevaarbare waterlopen)

In 2016 werden met Nederland concrete afspraken gemaakt over het onderhoud van de onbevaarbare waterlopen, onder meer voor de Dommel, de Warmbeek en de Marke.

LIFE Project BELINI

Vlaanderen, Wallonië en het Brussels Hoofdstedelijk gewest hebben gezamenlijk een geïntegreerd LIFE project ingediend. Het project wil de implementatie realiseren van een set van prioritaire maatregelen uit de deelstroomgebieden Zenne, Dijle en Demer van het Stroomgebiedbeheerplan van de Schelde. Het projectvoorstel werd goedgekeurd eind 2016. De uitvoering van het project loopt tot 2026.

Het LIFE IP BELINI beoogt een gerichte en gecoördineerde implementatie van maatregelen die moeten bijdragen tot het bereiken van de goede toestand zoals voorzien in de Kaderrichtlijn Water (KRLW). De samenwerking situeert zich binnen de Zenne, Dijle en Demer.

Een bijzondere nadruk zal worden gelegd op:

- versterking van de samenwerking zowel op interregionale (tussen de gewesten) als op lokale schaal (provincie en gemeentebesturen) door het creëren van nieuwe samenwerkingsvormen;

- implementatie van de KRLW en het Stroomgebiedbeheerplan van de Schelde met een focus op multifunctionaliteit (verbetering van de waterkwaliteit maar ook van de waterkwantiteit met bijzondere aandacht voor de kwaliteit van het leven en van het algemene welzijn van de bevolking), door het creëren van mogelijkheden voor recreatieve activiteiten, maatregelen tegen overstromingsrisico's en een betere bescherming van specifieke gebieden zoals drinkwaterwingebieden.
- implementatie van de Overstromingsrichtlijn en de Overstromingsrisicobeheerplannen, voor acties die bijdragen tot de verwezenlijking van de goede toestand uit de KRLW;
- een goede, gefundeerde en gedeelde kennisbasis.

2.1.5 Samenhang SGBP – IHD

Op 23 april 2014 werden de aanwijzingsbesluiten met de gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen (S-IHD) definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De voorbije jaren heeft het ANB enerzijds een Natura 2000-programma (op Vlaams niveau) en anderzijds Managementplannen Natura 2000 (op het niveau van een speciale beschermingszone) opgemaakt. Het Natura 2000-programma omkadert alle beleidsmatige inspanningen en gebiedsgerichte acties die Vlaanderen moet uitvoeren om de Europese natuurdoelen² stapsgewijs te realiseren. Het Vlaams Natura 2000-programma kent een cyclus van (maximaal) zes jaar. Het eerste Vlaams Natura 2000-programma heeft als planperiode 2017 tot 2020. Het beschrijft de doelstellingen, taakstellingen en uit te voeren acties voor deze periode. Voorbeelden hiervan zijn het verder verbeteren van het instrumentarium en de wetgeving, het opmaken van overeenkomsten, het opstellen van natuurbeheerplannen, Managementplannen Natura 2000 en soortenbeschermingsprogramma's, de bescherming en verbetering van het natuurlijk milieu en de opvolging van de realisatie via monitoring.

In een Managementplan Natura 2000 worden de oppervlaktes habitat die opgenomen zijn in een natuurbeheerplan gesitueerd op kaart en worden de acties opgelijst die nodig zijn om de S-IHD te realiseren. Afhankelijk van het gebied heeft een (aanzienlijk) deel van die acties te maken met hydrologisch herstel van valleigebieden, verbetering van de waterkwaliteit, beekherstel of het wegwerken van vismigratieknelpunten. Al deze acties corresponderen op één of andere manier met bekkenspecifieke acties in de stroomgebiedbeheerplannen.

In 2016 is het ANB gestart met de opmaak van een soortenbeschermingsprogramma (SBP) voor beekprik, rivierdonderpad en kleine modderkruiper, drie vissoorten van bijlage 2 van de

² De doelen voor Europees te beschermen natuur, die bereikt moeten worden in de toekomst, met name voor Europees te beschermen habitats en soorten. De technische term voor dit begrip is instandhoudingsdoelstellingen.

De Europese natuurdoelen zijn geformuleerd op twee niveaus: op Vlaams niveau (gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen) of per gebied (specifieke instandhoudingsdoelstellingen). De gewestelijke doelen geven aan vanaf wanneer de in het Vlaamse Gewest voorkomende Europees te beschermen habitattypes of soorten in een gunstige staat van instandhouding zullen zijn, d.w.z. duurzaam zullen kunnen overleven; de specifieke doelen geven de verdeling van de gewestelijke doelen over de voor de betrokken soort of habitatype relevante gebieden aan.

Habitatrichtlijn. Doel van het SBP is het bereiken van een gunstige regionale staat van instandhouding van deze soorten. Het SBP bevat een actieplan op Vlaams niveau en actieplannen voor drie waterloopclusters. Heel wat van de acties in het SBP dragen tevens bij aan het bereiken van de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water.

In 2017 zal het Natura 2000-programma in openbaar onderzoek gaan. Daarna wordt het definitief vastgesteld. In 2018 gaan ook de Managementplannen in openbaar onderzoek vooraleer ze definitief worden vastgesteld. In het kader van deze openbare onderzoeken zal er gewerkt worden aan een afstemming tussen de IHD-gerelateerde acties in de stroomgebiedbeheerplannen en de hiermee corresponderende acties in het Natura 2000-programma en de Managementplannen. Dit zal de voortgangsrapportage over de IHD-gerelateerde acties uit de stroomgebiedbeheerplannen in het WUP vergemakkelijken.

In 2017 wordt het SBP voor beekprik, rivierdonderpad en kleine modderkruiper afgewerkt en voor vaststelling overgemaakt aan minister Schauvliege. In het SBP zal een timing staan voor de opmaak van de actieplannen voor de overige waterloopclusters. Hiervoor wordt de prioritering voor het bereiken van de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water gevolgd: eerst de clusters die overlappen met de speerpuntgebieden, dan de clusters die overlappen met aandachtsgebieden en tenslotte de resterende clusters.

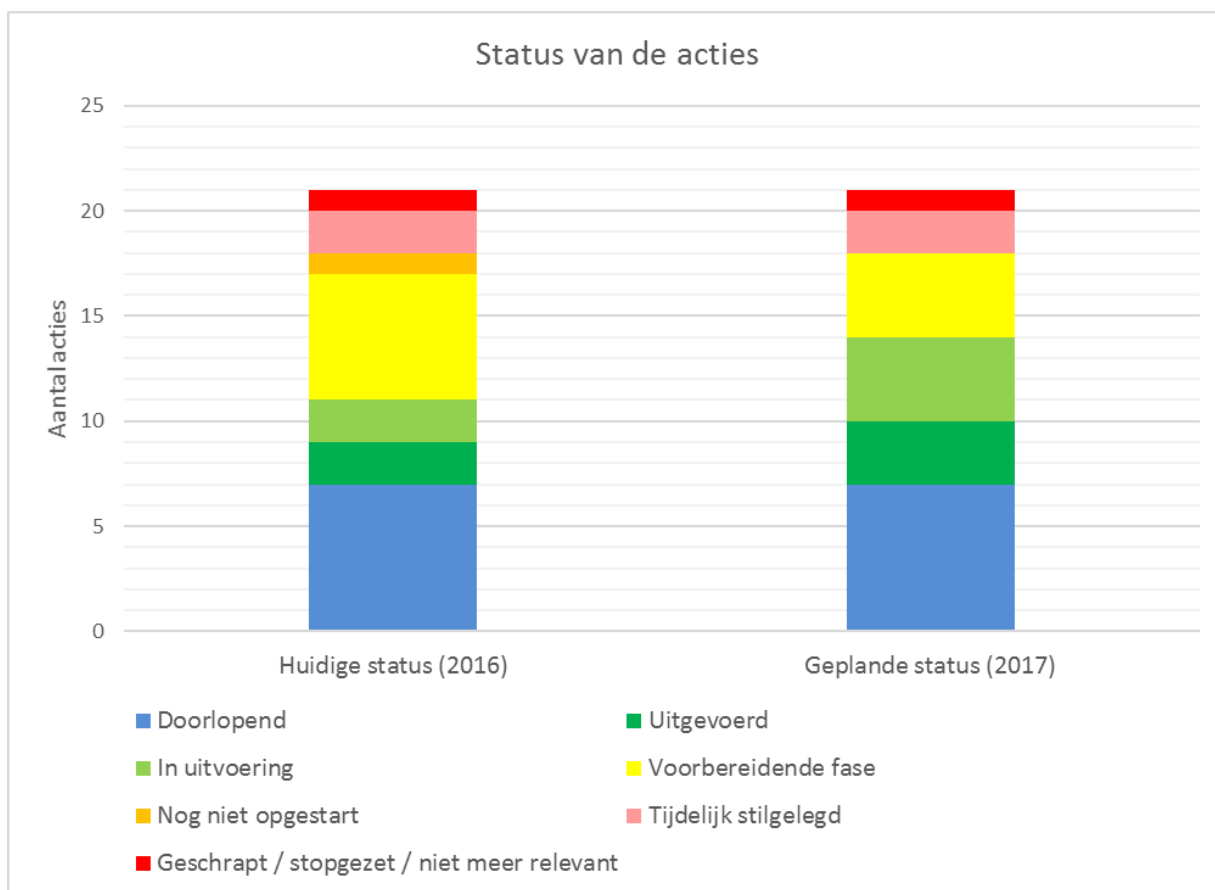

2.2 Maatregelengroepen

2.2.1 MGr 2: Kostenterugwinningsbeginsel en vervuiler-betaalt-beginsel

2.2.1.1 Uitvoeringsgraad

Figuur 6: Uitvoeringsgraad acties MGr 2 Kostenterugwinningsbeginsel en vervuiler-betaalt-beginsel

Maatregelengroep 2 omvat 21 generieke acties. De acties in groep 2 zijn in 2016 grotendeels opgestart. Drie onderzoeksacties zijn tijdelijk stilgelegd. Drie acties zijn al uitgevoerd. Geen enkele actie heeft vertraging.

2.2.1.2 In de kijker

Vanaf 1 januari 2016 wijzigde de berekening van de integrale waterfactuur voor elke abonnee. Er werd door de Vlaamse Regering gekozen voor de invoering van een nieuwe tariefstructuur, uniform voor Vlaanderen, en voor gezinnen uniform voor alle drie de componenten van de integrale waterfactuur, meer bepaald de drinkwatercomponent en de twee saneringscomponenten.

Elke component van de integrale waterfactuur voor de gezinnen³ bestaat telkens uit een vastrecht (vast bedrag) en een variabele prijs (afhankelijk van de hoeveelheid verbruikt water). Het vastrecht voor gezinnen staat los van het eigenlijke waterverbruik en wordt aangerekend per wooneenheid. De prijs van het vastrecht is gelijk over Vlaanderen en werd vastgelegd op €100 per wooneenheid (€50 drinkwatercomponent + €50 saneringscomponenten). Per bewoner krijg je daarop een korting van €20 per jaar (tot maximaal 5 bewoners). Die korting geldt voor iedereen die op het verbruiksadres gedomicilieerd is op 1 november van het vorige kalenderjaar. De variabele prijs is wel afhankelijk van het effectieve waterverbruik, uitgedrukt in aantal kubieke meter (m³). Voor gezinnen is er een progressieve tariefstructuur met twee tariefschijven. Voor het basisverbruik (30m³ per wooneenheid + 30m³ per bewoner) wordt het basistarief aangerekend per component. Voor het hogere verbruik, (comfortverbruik), worden de tarieven verdubbeld (comforttarief).

In geval van een afwijkende diameter van de aftakking of watermeter kan de watermaatschappij hiervoor jaarlijks een capaciteitsvergoeding vragen. Via deze vergoeding betaal je voor de gegarandeerde levering van een bepaald debiet, afhankelijk van de diameter van je watermeter.

De tarieven van de drinkwatercomponent verschillen van watermaatschappij tot watermaatschappij, deze van de gemeentelijke saneringscomponent kunnen verschillen van gemeente tot gemeente, deze van de bovengemeentelijke saneringscomponent zijn uniform over Vlaanderen. Een actueel overzicht van de tarieven per gemeente voor alle componenten is terug te vinden op de VMM website.

2.2.1.3 Voortgang en Planning & vooruitblik

a) Generieke acties

- EEN REDELIJKE BIJDRAGE AAN DE KOSTENTERUGWINNING VAN WATERDIENSTEN REALISEREN

(2_A_0001, 2_A_0002, 2_D_0001, 2_D_0002, 2_D_0003, 2_D_0004, 2_D_0006, 2_E_0001, 2_E_0002, 2_F_0001, 2_F_0002)

Vanaf 1 januari 2016 werden de kosten voor de publieke drinkwatervoorziening, afvoer en sanering op een over Vlaanderen uniforme wijze aangerekend aan de meeste abonnees via de integrale waterfactuur. Vanaf 2017 worden de maximumtarieven voor de doorrekening van de publieke drinkwater voorziening die de watermaatschappijen toepassen vastgelegd met een nieuwe tariefreguleringsmethode.

Een impactstudie van de nieuwe gebiedsfactoren voor de heffing op grondwater werd uitgevoerd in 2016, in 2017 zal het wetsvoorstel voor de nieuwe heffing op grondwaterwinning opgemaakt worden. De retributie op watervang uit bevaarbare waterlopen wordt doorlopend aangerekend, als er nood is aan evaluatie zal deze worden doorgevoerd. De mogelijkheden

³ Gezinnen zijn hier kleinverbruikersabonnees met huishoudelijke activiteiten en met minstens één wooneenheid.

voor het invoeren van captatievergoedingen voor onbevaarbare waterlopen werden geëvalueerd. Een voorstel wordt uitgewerkt in het kader van de aanpassing van de Wet Onbevaarbare Waterlopen.

Het aanpassen van de aanrekening van de heffing op waterverontreiniging voor oppervlaktewaterlozers is in de voorbereidende fase: de haalbaarheid van de AOX (adsorbable organically bound halogens) -meting wordt onderzocht. In het kader van de aanpassing van de heffingsregeling inzake oppervlaktewaterverontreiniging naar een regulerende heffing, wordt ook een methodiek uitgewerkt voor de omzettingcoëfficiënten. Het onderzoek naar de invoering van een heffing op diffuse verontreinigingsprocessen is nog niet opgestart.

Evaluatie van de sociale correcties van de waterfactuur is voorzien vanaf 2017.

- **INVESTERINGSTRAJECT VOOR DE PUBLIEKE INZAMELING EN ZUIVERING VAN AFVALWATER**

(2_B_0001, 2_B_0002, 2_B_0003, 2_C_0001, 2_C_0002, 2_C_0003, 2_C_0004)

De aanrekening van de bijdrage of vergoeding voor de bovengemeentelijke sanering volgens de nieuwe tariefstructuur is afgerond voor kleinverbruikers drinkwater, grootverbruikers drinkwater en grootverbruikers eigen water. Er wordt nog geen aanrekening door de watermaatschappijen voorzien van de bovengemeentelijke sanering voor kleinverbruikers eigen water. Voor deze groep waterverbruikers vestigt de VMM nog een heffing op waterverontreiniging. Het aanrekenen van de gemeentelijke en de bovengemeentelijke vergoeding volgens de nieuwe tariefstructuur wordt ook opgevolgd. De financierende heffing op waterverontreiniging voor rioollozers werd aangerekend met een extra verwerkbaarheidsfactor. Het financieringsmodel voor de gemeentelijke saneringsinfrastructuur krijgt in 2017 een update. Daarvoor werden eerst de eenheidsprijzen voor de aanleg van riolering opnieuw bepaald.

Gemeenten en rioolbeheerders worden gestimuleerd en begeleid in een traject naar een zo kostenefficiënt mogelijk rioolbeheer. Infofiches hierover staat ter beschikking.

b) Bekkenspecifieke acties

Niet van toepassing voor deze maatregelengroep.

c) Grondwatersysteemspecifieke acties

Niet van toepassing voor deze maatregelengroep.

d) Bijsturingen

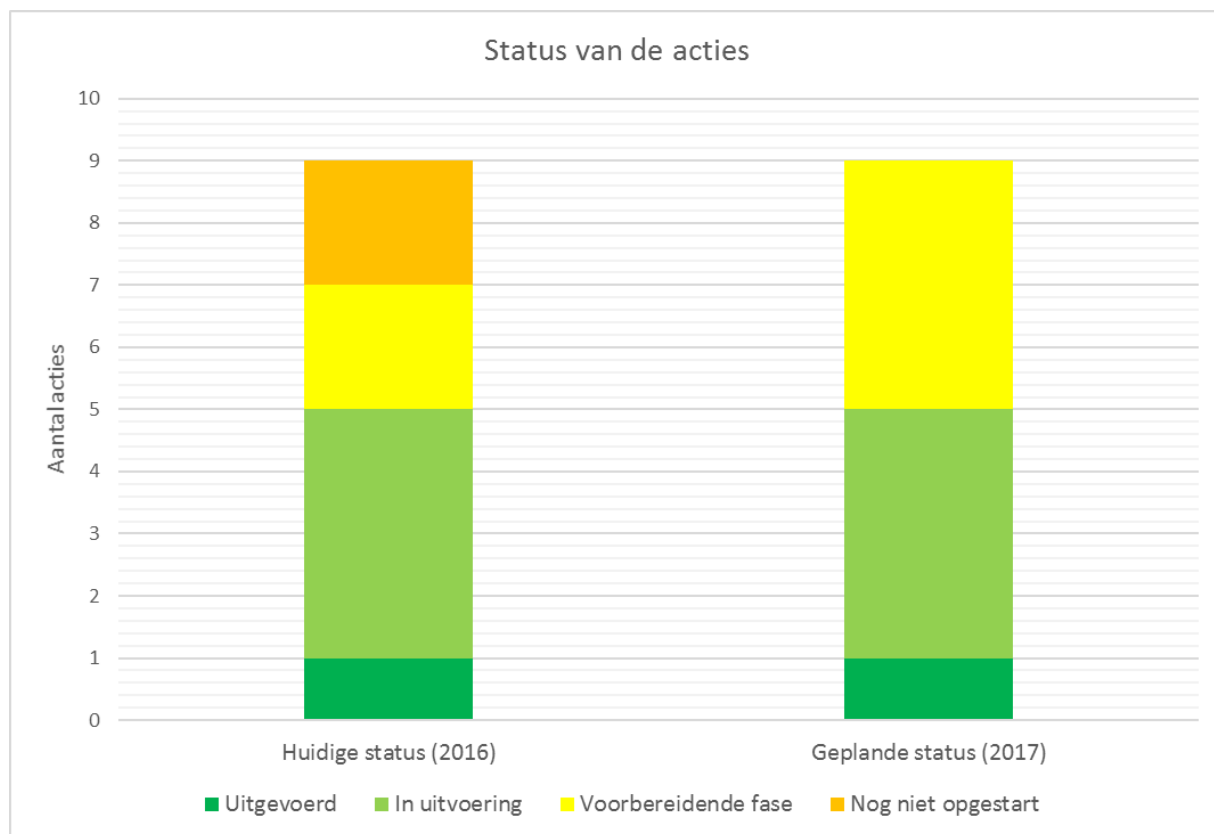
geen

2.2.2 MGr 3: Duurzaam watergebruik

2.2.2.1 Uitvoeringsgraad

Figuur 7: Uitvoeringsgraad acties MGr3 Duurzaam watergebruik

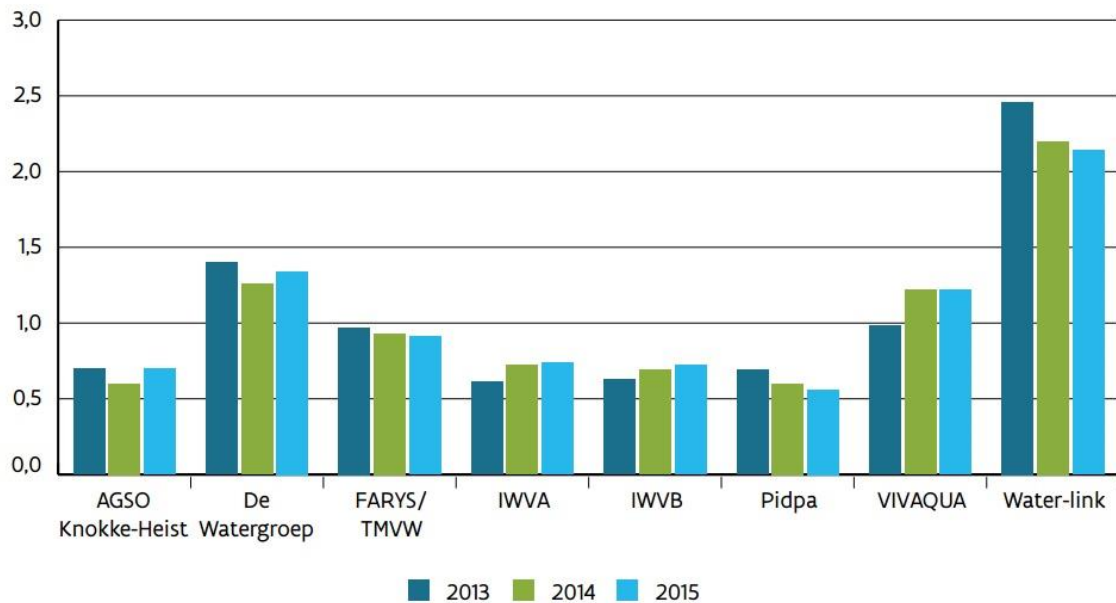
Maatregelengroep 3 omvat 9 acties: 8 generieke en 1 waterlichaamspecifieke. De graad van uitvoering van de waterlichaamspecifieke actie is nog onbekend. De meeste generieke acties in groep 3 waren in 2016 opgestart, in 2017 zullen alle generieke acties naar verwachting opgestart zijn. Eén actie is al uitgevoerd. Geen enkele actie heeft vertraging.

Enkele opvallende conclusies uit de Drinkwaterbalans 2015:

- Het huishoudelijk waterverbruik is sinds 2011 vrij stabiel (lichte daling met 2 miljoen m³).
- Het non-revenue verbruik bedroeg 64,5 miljoen m³ (of zo'n 17,8 % ten opzichte van de inputdistributie). Tussen 2011 en 2015 zijn deze cijfers nagenoeg constant.
- De Infrastructure Leakage Index (ILI) lag in Vlaanderen tussen de 0,56 en 2,14. Een waarde onder de 2 wordt als goed beschouwd.

Figuur 8: Evolutie van de ILI bij de Vlaamse watermaatschappijen (2013-2015) (VMM waterbank)

2.2.2.2 In de kijker

Op 24 maart 2016 keurde AquaFlanders het rapport ‘Proces benchmark NRW’ goed. Het rapport legt zich toe op de analyse en opvolging van het proces ‘niet in rekening gebracht water’. De procesbenchmark beoogt het verhogen van de transparantie en het vergelijken van de prestaties en de efficiëntie van de Vlaamse watermaatschappijen.

De scope en definitie van het proces niet in rekening gebracht water werd afgestemd met de definitie die gebruikt wordt in de internationale waterbalans van het IWA, meer bepaald ‘non revenue water’ of ‘niet in rekening gebracht water’ (NRW).

De procesbenchmark NRW omvat twee luiken:

- In de kwantitatieve analyse werden prestatie-indicatoren geselecteerd voor het proces NRW om de prestaties van de verschillende watermaatschappijen te beoordelen, te vergelijken en aandachtspunten ter verbetering van het proces te identificeren. Daarnaast gaat het rapport in deze analyse ook dieper in op de verschillende technieken die door de watermaatschappijen worden gehanteerd ter beheersing en/of reductie van NRW.
- In de kwalitatieve analyse is de maturiteit van de verschillende watermaatschappijen in kaart gebracht door middel van een maturiteitsraamwerk. Voor het opstellen van het maturiteitsraamwerk Aqua BPMM werd gestart vanuit een bestaand procesraamwerk uit de literatuur. Het raamwerk is een eerste maal ontwikkeld voor de analyse van het proces debiteurenbeheer en is verder verfijnd voor het proces NRW. De sector bepaalde het minimale en ambitieniveau voor de sector voor alle dimensies van het maturiteitsmodel voor het proces NRW. Door deze analyse kunnen er niet enkel pijnpunten worden blootgelegd, maar kan er tevens een pad tot verbetering worden aangereikt.

2.2.2.3 Voortgang en Planning & vooruitblik

a) Generieke acties

- DUURZAAM EN EFFICIËNT WATERGEBRUIK BEVORDEREN

(3_A_0001, 3_A_0004, 3_A_0006, 3_B_0003, 3_B_0005)

Het actualiseren van de "Waterwegwijzer bouwen en verbouwen" zit in de voorbereidende fase. Als de studie over watergebruik wordt opgeleverd in maart 2017, zal gestart worden met de eventuele uitwerking van de geschikte tool(s) voor de opvolging, de analyse en de vergelijking van eigen waterverbruik.

Er lopen verschillende projecten die beogen meer drinkwater te produceren uit oppervlaktewater: in De Gavers, in Kluizen en in het Kanaal Gent-Oostende. In 2018 zou de nieuwe watercaptatie op het Kanaal Gent-Oostende operationeel moeten zijn.

Volgende studie- en demonstratiedagen voor de sensibilisering van de land- en tuinbouwsector rond duurzaam watergebruik en het toepassen van alternatieve waterbronnen staan in 2017 op stapel: "Het juiste water op de juiste plaats", "Duurzaam watergebruik bij irrigatie", demonstraties van duurzame irrigatiesystemen en een themareportage op plattelandsTV over duurzaam watergebruik in openluchtteelten.

- DRINKWATERINFRASTRUCTUUR OPTIMALISEREN

(3_C_0001)

Om lekverlies in het waterleidingnet te vermijden, werd in de Benchmark van de drinkwaterbedrijven ook de ILI opgenomen. De watersector kreeg de opdracht tot het formuleren van actieplannen op basis van de resultaten hiervan, en leverde deze ook op.

De ILI wordt ook in de volgende Drinkwaterbalansen opgenomen. De acties uit de actieplannen van de drinkwaterbedrijven zullen zo snel mogelijk worden opgestart.

- DUURZAAMHEIDSPRIKKELS IN HET DRINKWATERPRIJSBELEID ONDERZOEKEN

(3_D_0001)

Vanaf begin 2016 is de uniforme tariefstructuur volgens de nieuwe regelgeving van kracht. Voor huishoudelijke abonnees heeft is de structuur progressief, waarbij de schrijfgrens rekening houdt met gezinsgrootte.

b) Onderzoek

(3_E_0002)

Het onderzoek naar doelstellingen voor efficiënt watergebruik in gebouwen is nog niet opgestart. Er wordt gepland het waterpaspoort te integreren in de zgn. "woningpas".

c) Bekkenspecifieke acties

Het totaalbeeld van de voortgang en planning/voortuitblik voor de bekkenspecifieke acties van MGr 3 is terug te vinden in de overzichtstabel. Het bekkenspecifieke deel van het WUP voor het Bekken van de Gentse Kanalen gaat dieper in op de stand van zaken van de bekkenspecifieke actie.

d) Grondwatersysteemspecifieke acties

Niet van toepassing voor deze maatregelengroep.

e) Bijsturingen

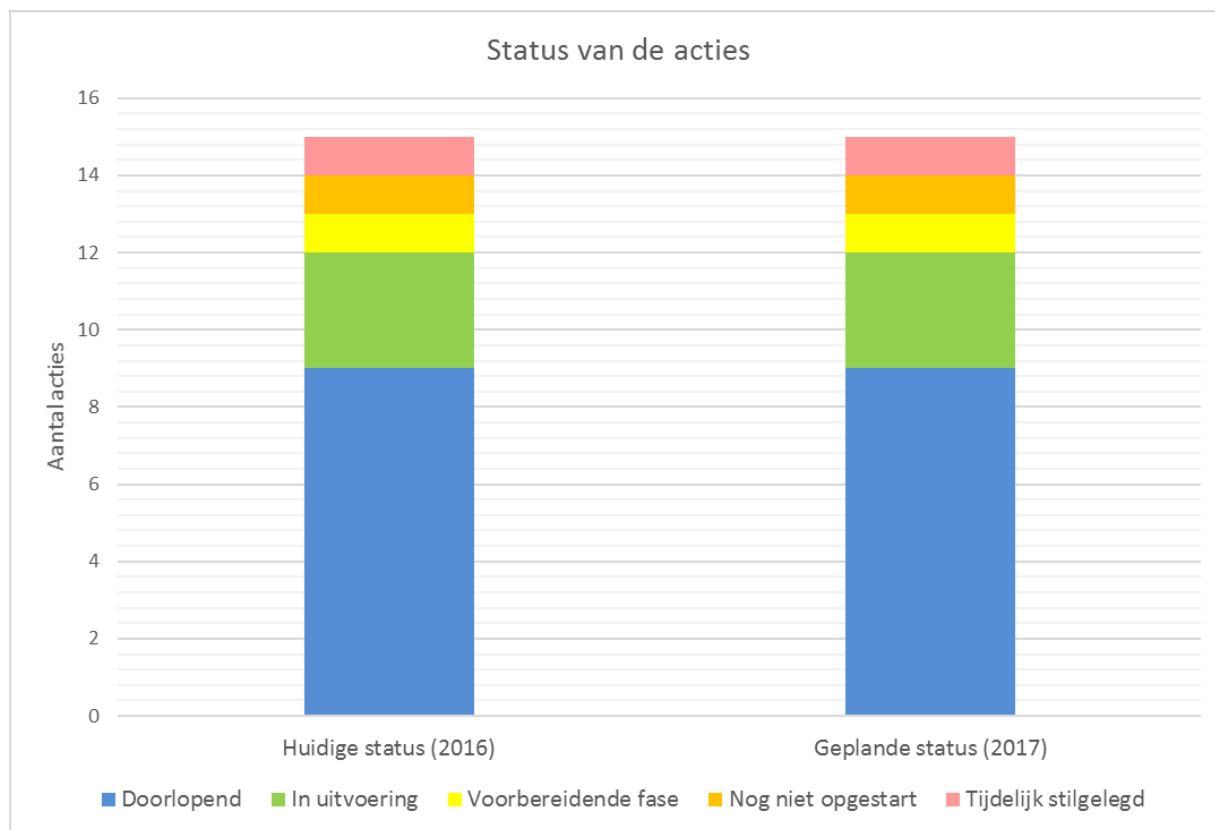
Geen

2.2.3 MGr 4A: Beschermd en waterrijke gebieden – gedeelte grondwater

2.2.3.1 Uitvoeringsgraad

Figuur 9: Uitvoeringsgraad acties MGr4A Beschermd en waterrijke gebieden – gedeelte grondwater

Maatregelengroep 4A omvat 15 acties, waarvan slechts 2 generieke acties. 12 acties zijn doorlopend of reeds in uitvoering in 2016: het betreft enerzijds de 2 generieke acties (waarvan 1 betrekking heeft op de grondwaterbeschermingszones en de andere eco-hydrologisch onderzoek betreft, dat weliswaar gebiedsgericht ingevuld wordt) en anderzijds de 10 grondwatersysteemspecifieke acties, waaronder de acties rond het actueel houden en de implementatie van de brondossiers voor de in de 9 oppervlaktewaterbekkens gelegen kwetsbare grondwaterwinningen.

1 grondwatersysteemspecifieke actie is in 2016 in voorbereidende fase, 1 actie is tijdelijk stilgelegd en 1 actie is in 2016 nog niet opgestart.

De geplande uitvoeringsgraad voor 2017 is analoog aan deze van 2016. Voor geen enkele actie wordt vertraging gerapporteerd.

2.2.3.2 In de kijker

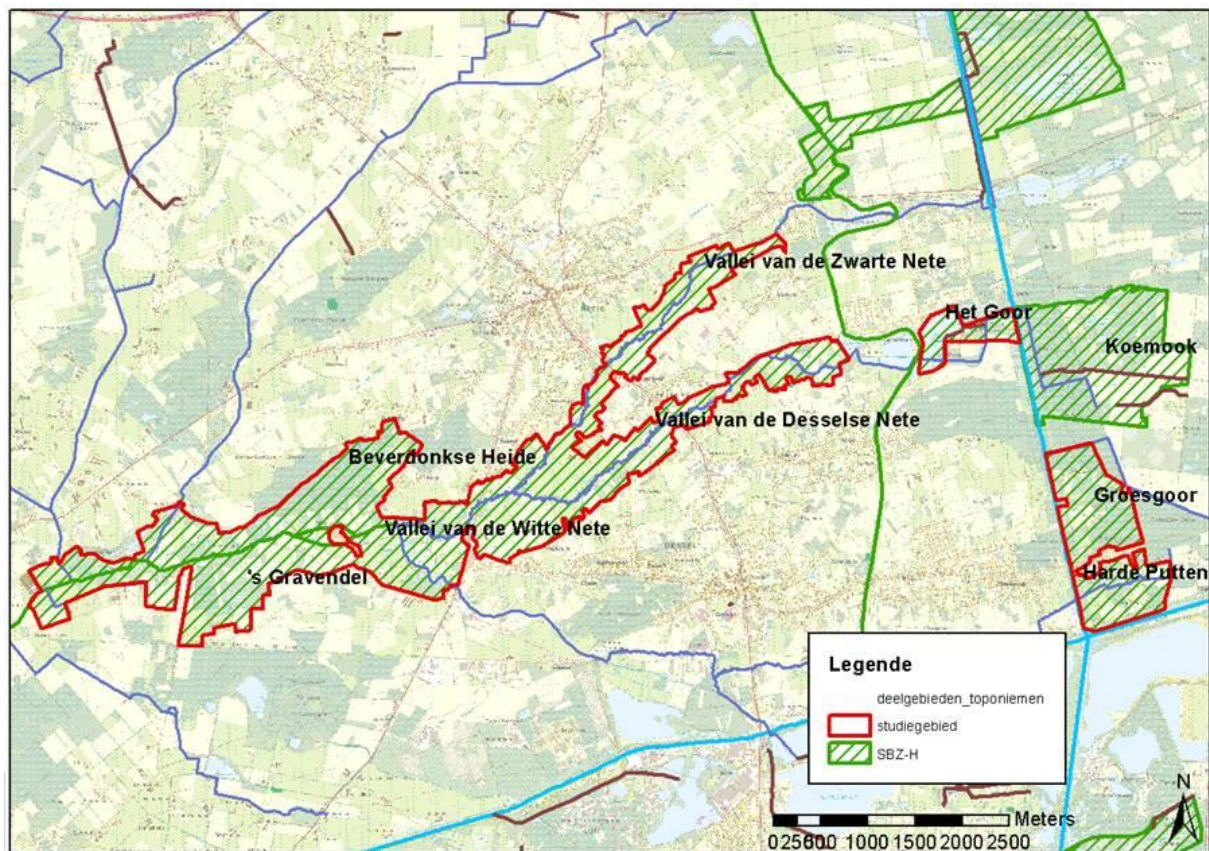
Medio 2016 startte in opdracht van het ANB een ecohydrologische studie in de valleien van enkele bovenlopen van de Kleine Nete (de Witte Nete, de Zwarte Nete en de Desselse Nete) die afgebakend

zijn als habitatrictlijngebied. Binnen het studiegebied moet een natte natuurkern van ca 150 ha bestaande uit verschillende habitattypes en andere ecologisch waardevolle vegetaties gerealiseerd worden en moeten de aanwezige populaties beekprik, rivierdonderpad en kleine modderkruiper in een gunstige staat van instandhouding gebracht worden.

Doel van deze studie is te bepalen waar en hoe dit best kan gebeuren en voorstellen te formuleren voor de oplossing van hydrologische knelpunten zoals verdroging en verontreiniging van grond- en oppervlaktewater met o.m. nutriënten en bestrijdingsmiddelen. Hiervoor worden o.m. de grondwaterpeilen en grondwaterkwaliteit gemeten en wordt een lokaal grondwatermodel opgemaakt, waarmee verschillende inrichtingsscenario's kunnen doorgerekend worden. De studie zal lopen tot medio 2018.

Figuur 10: Kaart van het studiegebied: ecohydrologie bovenlopen Kleine Nete

2.2.3.3 Voortgang en Planning & vooruitblik

a) Generieke acties

- VEILIG EN GEZOND DRINKWATER

(4A_A_0008)

Deze maatregel omvat 12 acties waarvan 1 generieke. Het betreft een doorlopende actie die een evaluatie maakt van de werkzame stoffen in het ruwe water binnen de

grondwaterbeschermingszones. In 2016 zijn de gegevens voor de periode 2013-2015 verwerkt en de publicatie van het rapport is voorzien voor 2017. In 2017 zullen de gegevens van 2016 verwerkt worden.

b) Onderzoek

(4A_C_0004)

Met betrekking tot de beschermde gebieden (m.i.v. de aangeduide GWATE's) ter ondersteuning van het grondwaterspecifiek beheer en -beleid in deze gebieden werd in het kader van het gebiedsgericht ecohydrologisch onderzoek door ANB in 2016 een eerste studie opgestart in het SBZ-deelgebied rond de bovenlopen van de Kleine Nete en werd de ecohydrologische studie voor het Scheps gegund om in 2017 op te starten. In 2017 zullen er nog twee andere ecohydrologische studies aanbesteed worden die kaderen in deze actie.

c) Bekkenspecifieke acties

Niet van toepassing voor deze maatregelengroep.

d) Grondwatersysteemspecifieke acties

Het totaalbeeld van de voortgang en planning/voortuitblik voor de grondwatersysteemspecifieke acties van MGr 4A is terug te vinden in de overzichtstabel. Het grondwatersysteemspecifieke deel van het WUP gaat dieper in op de stand van zaken van de grondwatersysteem-specifieke acties

e) Bijsturingen

Tabel 3: bijsturingen acties MGr 4A

Nr actie	Titel	Initiatiefnemer(s)	Bijsturing: omschrijving
4A_B_0016	Prioritaire aanpak van bodemsanering in kwetsbare gebieden	OVAM	Nieuwe actie
4A_C_0005	Uitwerken grondwatermodellering voor case regio Antwerpen - Brussel	OVAM	Nieuwe actie

f) IHD-gerelateerde acties

In 2015 lijstte het INBO in een advies de deelgebieden van speciale beschermingszones op waar nog kennis ontbreekt omtrent het hydrologisch functioneren. Vertrekkend van dit advies zal een het ANB een meerjarenplanning opmaken voor de uitvoering van ecohydrologische studies. In 2016 werden alvast de volgende studies gegund of opgestart.

Tabel 4: gegunde of opgestarte ecohydrologische studies in SBZ-deelgebieden in 2016

Nr actie	Titel	Initiatiefnemer(s)	IHD-gebied	Voortgang en effecten
4A_C_0004	Gebiedsgericht ecohydrologisch onderzoek	ANB	BE2100026-6	2016: ecohydrologische studie opgestart in het SBZ-deelgebied rond de bovenlopen van de Kleine Nete

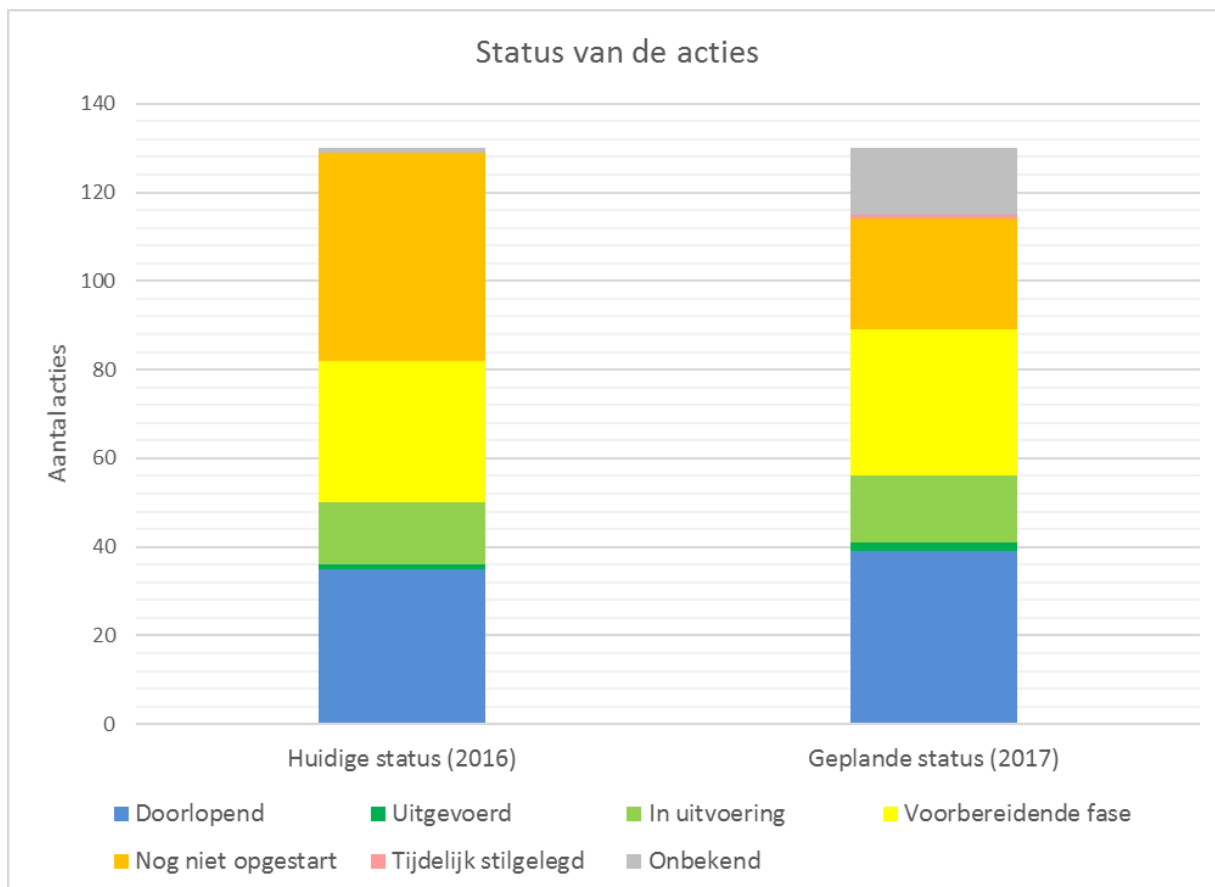

Nr actie	Titel	Initiatiefnemer(s)	IHD-gebied	Voortgang en effecten
4A_C_0004	Gebiedsgericht ecohydrologisch onderzoek	ANB	BE2100040-1	2016: ecohydrologische studie voor het Scheps gegund

2.2.4 MGr 4B Beschermd en waterrijke gebieden – gedeelte oppervlaktewater

2.2.4.1 Uitvoeringsgraad

Figuur 11: Uitvoeringsgraad acties MGr 4B Beschermd en waterrijke gebieden – gedeelte oppervlaktewater

Maatregelengroep 4B omvat 130 acties. 1 actie is reeds uitgevoerd. 49 acties zijn doorlopend of in uitvoering, 32 acties zitten in de voorbereidende fase en 47 moeten nog opgestart worden.

De geplande uitvoeringsgraad voor 2017 is analoog aan deze van 2016. Het verschil in aantal acties tussen 2016 en 2017 in de figuur is te wijten aan niet rapporteren van de geplande status. Voor geen enkele actie wordt vertraging gerapporteerd.

2.2.4.2 In de kijker

Het soortenbeschermingsprogramma bever (SBP) werd in 2015 goedgekeurd door minister Schauvliege en loopt tot 2019. Volgende parameters worden opgevolgd:

- het aantal beverterritoria

- de vergoedingen uitbetaald door het ANB voor schade veroorzaakt door bevers (bv. aan landbouwgewassen)
- de kosten gemaakt door de waterbeheerders voor het controleren van hun waterlopen en oevers/dijken en eventueel opvullen en wegnemen van beverholen en beverdammen

Het verhaal van de bever is dubbel. Deze beschermde soort doet het goed in Vlaanderen en het aantal territoria breidt gestaag uit. In enkele regio's blijken de bevers schade aan dijken te veroorzaken. Wegens de oplopende kosten voor controle en herstel van deze dijken vragen de beheerders snel een regeling voor deze ongewenste bevers.

2.2.4.3 Voortgang en Planning & vooruitblik

a) Generieke acties

- VEILIG EN GEZOND DRINKWATER

In 2016 werd voor de nieuwe oppervlaktewaterwinning van Farys gelegen in Oostende een beschermd gebied afgebakend. Voor de herziening van de bestaande beschermde gebieden oppervlaktewater voor drinkwatervoorziening is de oefening opgestart. Ze zal doorlopen in 2017 en 2018.

In 2016 werd gestart met de herziening van het drinkwaterbesluit naar aanleiding van de omzetting van de Europese drinkwaterrichtlijn. De VMM heeft een voorstel uitgewerkt en voorgelegd aan de drinkwatermaatschappijen. In 2017 zal een visie op het normenkader voor de bescherming van de oppervlaktewaterbronnen voor drinkwater uitgewerkt worden.

- AQUATISCHE EN WATERAFHANKELIJKE ECOSYSTEMEN BESCHERMEN EN HERSTELLEN

In 2016 werd een overleg met alle betrokken actoren opgestart om te komen tot een gestructureerde en breed gedragen aanpak voor de sanering van overstorten.

b) Onderzoek

(4B_B_0142, 4B_D_0221)

In 2016 liep een onderzoek door het INBO in opdracht van VMM naar een methode voor de bepaling van het ecologisch afvoerregime (e-flow) in onbevaarbare waterlopen van 1ste categorie. Dit is de minimale afvoer nodig voor het bereiken van de goede ecologische toestand. Dit onderzoek kadert in de uitwerking van milieukwantiteitsdoelstellingen voor oppervlaktewater en zal afgerond worden in 2017.

De VMM maakt meer en meer gebruik van automatische meetsondes om de waterkwaliteit en de impact van puntlozingen hierop permanent op te volgen. In de grensoverschrijdende stroomgebieden van de Dommel en de Warmbeek loopt in samenwerking met Nederland het Interreg-project IMPAKT! Hierin wordt o.m. de impact van overstorten op de waterkwaliteit bepaald.

c) Bekkenspecifieke acties

Het totaalbeeld van de voortgang en planning/voortuitblik voor de bekkenspecifieke acties van MGr 4B is terug te vinden in de overzichtstabel. De bekkenspecifieke delen van het WUP gaan dieper in op de stand van zaken van de bekkenspecifieke acties.

d) Grondwatersysteemspecifieke acties

Niet van toepassing voor deze maatregelengroep.

e) Bijsturingen

Tabel 5: bijsturingen acties MGr 4B

Nr actie	Titel	Initiatiefnemer(s)	Bijsturing: omschrijving
4B_B_0152	Bevorderen van waterconserving of tegengaan van verdroging in het Brongebied van de Zusterkloosterbeek in SBZ-gebied BE2200031 ikv instandhoudingsdoelstellingen	Gemeente: Genk	Nieuwe actie
4B_B_0252	Verbetering van de structuurkwaliteit en de natuurlijke waterhuishouding ifv IHD's en GET/GEP KRLW door het afstemmen van het waterlopenbeheer en door kleinschalige ingrepen op onbevaarbare waterlopen (lokale OWL) in het Demerbekken	Provincie Vlaams-Brabant	Nieuwe actie
4B_E_0172	Analyse van hydromorfologische ontwikkelingsmogelijkheden en uitvoering van meest gepaste structuurherstel voor Mangelbeek in SBZ-gebied BE2200030	Vlaamse overheid : Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)	Nieuwe actie
4B_E_0279	Herstel structuurkwaliteit, natuurlijke waterbergingscapaciteit en sanering vismigratieknelpunten op Dommel 1° cat	VMM	Nieuwe actie
4B_E_0281	Sanering van vismigratieknelpunten op de Abeek opwaarts de Zuid-Willemsvaart	VMM, provincie Limburg, Watering de Vreenebeek	aanpassing
4B_E_0297	Wegwerken van vismigratieknelpunten 8501-110 en -130 op Grote Nete en 8791-030 tot 060 op Kleine Hoofdgracht gelegen in boven-loop van de Grote Nete met Zammelsbroek, Langdonken en Goor	Provincie Antwerpen	Aanpassing gebied uitvoering actie
4B_E_0317	Habitatherstel langs de Grote Nete te Balen ikv Life Grote Netewoud	Provincie Antwerpen	Nieuwe actie
4B_E_0319	Herstel structuurkwaliteit, natuurlijke bergingscapaciteit en sanering vismigratieknelpunten op de Aa 1° cat	VMM	Nieuwe actie

f) IHD-gerelateerde acties

1. Instandhouding, herstel of ontwikkeling van een zo natuurlijk mogelijke waterhuishouding

In verschillende natuurgebieden werden de afgelopen jaren maatregelen genomen om tot een meer natuurlijk peilbeheer te komen.

In de Kalmthoutse Heide wordt de afvoer van water vanuit het Stappersven geregeld door stuwtejes i.f.v. de Europese natuurdoelen. In 2016 werd door de Nederlandse provincie Noord-Brabant een leiding aangelegd om overtollig water afkomstig van het Stappersven af te leiden naar de Grote Meer, een gebied met belangrijke natuurdoelen aan de Nederlandse zijde van het Grenspark De Zoom-Kalmthoutse Heide.

In het Benedenscheldebekken werden de afgelopen jaren in het kader van het Sigmaplan door ontpoldering of aangepast peilbeheer verschillende wetlands gecreëerd. In 2016 gebeurde dit onder meer in de Kalkense Meersen langs de Schelde en het Weijmeerbroek langs de Durme.

2. Afstemming van de waterkwaliteit op de IHD

Er loopt een proces om de referentiewaarden voor de abiotische parameters die het voorkomen en de kwaliteit van de verschillende habitattypes bepalen beter te onderbouwen en te implementeren.

In het kader van de integrale projecten in de speerpuntgebieden wordt bekeken welke overstorten op een kostenefficiënte manier gesaneerd kunnen worden.

In 2016 was een nieuwe subsidiebesluit voor de aanleg van rioleringen en KWZI's waaronder IBA's in voorbereiding. IBA's die gelegen zijn in een speciale beschermingszone, zullen daarin een hoge prioriteit krijgen met een daaraan gekoppelde hogere subsidie.

3. Structuurherstel

In verschillende bekkens werden voorbereidingen getroffen voor structuurherstel van waterlopen door kleinschalige ingrepen zoals de inbreng van dood hout, het verwijderen van functieloze oeververstevigingen, de aanleg van plas-dras-zones, paairiffles enz... Vaak wachten de waterbeheerders hiervoor op concrete input van het ANB.

In het Demerbekken zijn heel wat concrete natuurherstelprojectjes gedefinieerd (o.m. op de Herk, de Mombeek en de Munsterbeek) die in samenwerking met het regionaal landschap Haspengouw en Voeren zullen uitgevoerd worden. In 2016 is de uitvoering gestart van de vier deelprojecten voor structuurherstel, waterberging en erosiebestrijding in de vallei van de Zuunbeek (Dijle-Zennebekken) In 2016 is ook gestart met de afgraving van de Hellekens, een opgespoten terrein langs de Kleine Nete te Herentals. Na de afgraving zal een meanderend traject aangelegd worden, een eerste schakel van een integraal rivierherstelproject op de Kleine Nete tussen de N19 en de monding van de Aa.

In het kader van het goed te keuren soortenbeschermingsprogramma voor beekprik, rivierdonderpad en kleine modderkruiper (zie bij maatregelengroep 8A - Hydromorfologie), waarin de komende jaren voor elke relevante waterloopcluster een actieplan wordt opgemaakt, zal met de waterbeheerders afgesproken worden welke maatregelen waar getroffen kunnen worden.

In opdracht van het Visserijfonds voert het INBO al enkele jaren een onderzoek uit naar de habitatgeschiktheid van een aantal waterlopen voor beekprik. De resultaten van dit onderzoek zullen duidelijk maken waar verder structuurherstel ten behoeve van de beekprik aan de orde is. In 2016 en 2017 worden 10 waterlopen onderzocht: Voorste Nete, Witte Nete, Loeiends Neetje en Daelemansloop (Netebekken); Witbeek, Dommel, Zusterkloosterbeek (Maasbekken); Schoorbroekbeek (Demerbekken) en Maarkebeek/Molenbeek (thv Bos ter Rijst) en Perlinkbeek/Peerdestokbeek (Boven-Scheldebekken). Het onderzoek zal de komende jaren worden voortgezet.

Op 10 juli 2015 werd een vernieuwde code van goede natuurpraktijk voor het onderhoud van waterlopen goedgekeurd door de Vlaamse Regering. In de code zijn nadere regels uitgewerkt voor kruidmaaiingen en slibruiming binnen speciale beschermingszones, waarbij een gebiedsgerichte afweging centraal staat. In 2016 werd voor de waterbeheerders een praktische leidraad bij de code uitgewerkt.

4. Natuurlijke sedimentbalans

Voor de meeste gemeenten die in erosiegevoelig gebied liggen, zijn gemeentelijke erosiebestrijdingsplannen opgemaakt. De uitvoering van de maatregelen in deze plannen laat echter te wensen over. Anderzijds ondernemen landbouwers zelf wel actie op zeer erosiegevoelige percelen, o.m. via het afsluiten van beheerovereenkomsten.

5. Opheffen van de vismigratieknelpunten op de prioritaire waterlopen

Hoewel de afgelopen jaren al belangrijke inspanningen werden geleverd, bleek het voor de Vlaamse waterloopbeheerders niet mogelijk om de doelstelling van 90% weggewerkte vismigratieknelpunten prioriteit 1 en 50% weggewerkte knelpunten prioriteit 2 tegen eind 2015 te halen. Voor veel knelpunten (bv. ter hoogte van watermolens en pompgemalen) zullen een uitgebreide ontwerpstudie en een aanzienlijke investering nodig zijn.

In 2016 werden op verschillende prioritaire waterlopen knelpunten weggewerkt of werd (verder) gewerkt aan de voorbereiding van een oplossing:

Waterlopen van prioriteit 1:

- visdoorgangen aan de Straalmolen en de Hoolstmolen op de Grote Nete
- hermeandering van de Grote Nete aan de stuw Malesbroek en de stuw Meerhoutseweg
- vispassage op de Demer aan de Grote Steunbeer te Diest
- bekkentrap aan Stuw 1 op de Aa
- visvriendelijk pompgemaal op de Stenensluisvaart

Waterlopen van prioriteit 2:

- herinrichting van de Zuunbeek, waarbij 4 stuwen vispasseerbaar gemaakt worden
- hermeandering van de Zwarte Beek, waarbij 2 knelpunten worden weggewerkt
- wegwerken van een 20-tal kleine vismigratieknelpunten binnen de bedding van verschillende waterlopen in Limburg en Vlaams-Brabant (Dommel, Bosbeek, Grote Gete, ...)

- 5 visdoorgangen op de Kemmelbeek
- visdoorgangen aan 3 klepstuwen op de Aa
- visdoorgang aan de Graatmolen op de Herk
- visdoorgang aan de Laermolen op de Mark
- visdoorgang aan de Uithemmolen op de Winge
- herinrichting van de IJse, waarbij 3 knelpunten worden opgelost
- opnieuw inschakelen van de Witbeek als benedenloop van de Bosbeek, waardoor 4 watermolens omzeild worden
- opnieuw inschakelen van de Lossing als benedenloop van de Abeek, waardoor 2 knelpunten omzeild kunnen worden
- herinrichting van de Dommel, waarbij 2 molens en een stuw passeerbaar worden gemaakt
- herstel gravitaire afwatering van de Vliet naar de Schelde
- visdoorgangen aan de Rentfortmolen, de Veldekermolen, de Robbenmolen en de bodemval thv een golfterrein op de Demer
- Kleine Hoofdgracht
- Wamp
- Tappelbeek
- visdoorgang aan de stuw Krabbelshof op de Molenbeek-Bollaak

Er zijn momenteel nog heel wat knelpunten aangemeld als sifon. Een aantal hiervan vormt een probleem doordat er opwaarts of afwaarts een drempel wordt gecreëerd door een bodemplaat van de kanaalconstructie zelf. Deze zullen stelselmatig met de kanaalbeheerders tijdens een onderhoudsbeurt nagekeken worden en waar nodig opgelost. De sifon zelf vormt doorgaans geen probleem.

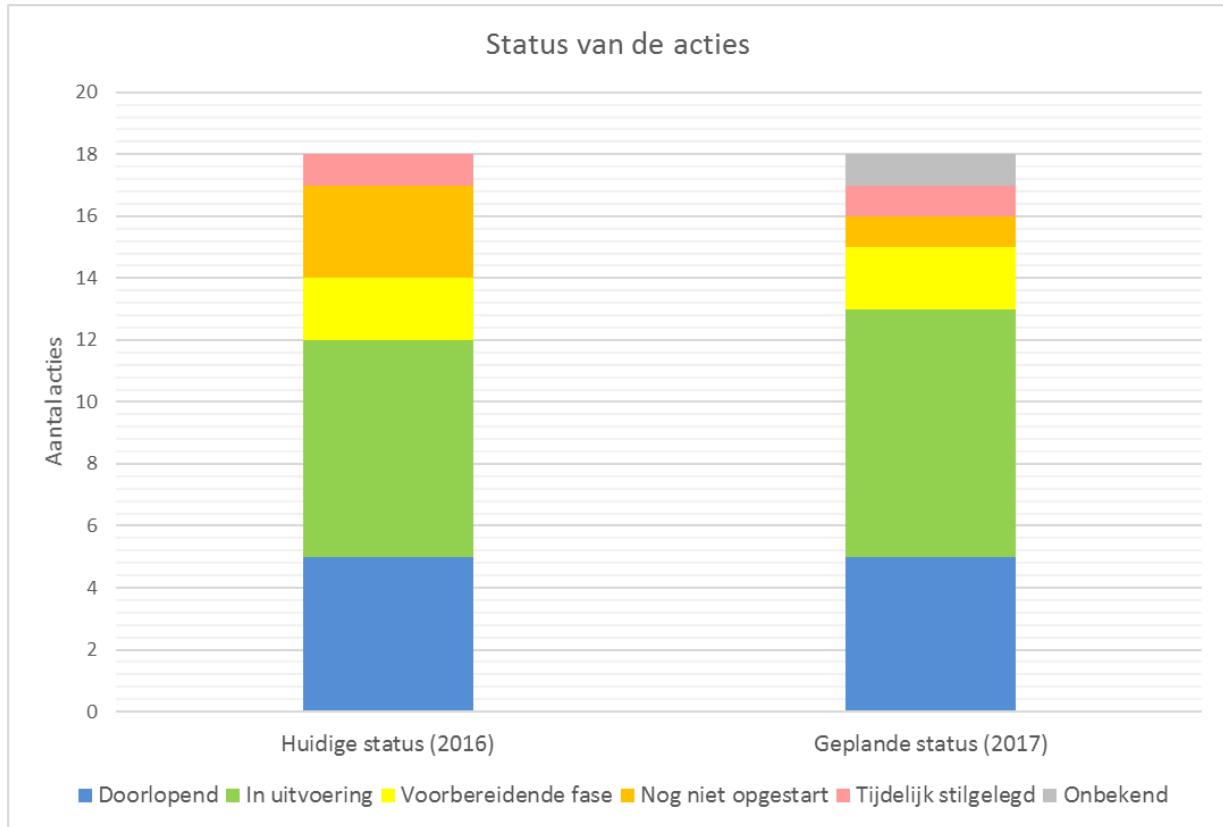
De waterloopbeheerders houden een inventaris van de vismigratieknelpunten en de sanering ervan bij in de databank op de website www.vismigratie.be. Om de problematiek rond vismigratie voldoende in kaart te brengen, is het belangrijk dat deze informatie geregeld geactualiseerd wordt en dat waterlopen die nog niet systematisch afgestapt werden, worden geïnventariseerd op vismigratieknelpunten.

2.2.5 MGr 5A: Kwantiteit grondwater

2.2.5.1 Uitvoeringsgraad

Figuur 12: Uitvoeringsgraad acties MGr 5A Kwantiteit grondwater

Deze maatregelengroep omvat 18 acties, waarvan 8 generiek zijn. De 2 acties betreffende het generieke en gebiedspecifieke vergunningenbeleid zijn doorlopend voor de ganse planperiode, net als 3 acties die het grensoverschrijdend overleg betreffen. Het grensoverschrijdend overleg met Duitsland via de projectwerkgroep grondwater binnen de IMC, is tijdelijk stilgelegd.

Verder zijn 7 acties in 2016 reeds in uitvoering: het betreffen 4 studieopdrachten, 2 acties rond sluitend voorraadbeheer en 1 handhavingsacties (opsporen van illegale grondwaterwinningen).

2 acties bevinden zich in 2016 in voorbereidende fase en 3 acties zijn in 2016 nog niet opgestart.

In 2017 zal 1 grondwatersysteemspecifieke actie die in 2016 werd voorbereid in uitvoering gaan, de andere actie blijft in voorbereiding. Van de drie acties die in 2016 nog niet opgestart waren, zal er eentje in 2017 worden voorbereid.

Voor geen enkele actie wordt echter vertraging gerapporteerd.

2.2.5.2 In de kijker

Om in het kader van de actie “Uitvoeren van toestand- en trendbeoordeling van grondwaterlichamen” (5A_A_0002), de jaarlijkse trendanalyse op een vlotte, gestandaardiseerde en statistische onderbouwde manier te kunnen uitvoeren werd de opdracht gegeven om een instrument te ontwikkelen. De studie "Trendanalyse van de antropogene druk en impact op gespannen grondwaterlichamen" werd afgerond in juni 2016. Het instrument is ingezet om de evolutie van de grondwaterstijghoogte sinds de toestandsbeoordeling in de vorige generatie stroomgebiedbeheersplannen te evalueren, in het bijzonder in de actie- en waakgebieden die in die plannen zijn afgebakend en waar een specifiek herstelbeleid wordt gevoerd. De resultaten zijn terug te vinden in de grondwatersysteem-specifieke delen van het WUP.

2.2.5.3 Voortgang en Planning & vooruitblik

a) Generieke acties

- DUURZAAM EN EFFICIËNT BEHEER VAN DE GRONDWATERVOORRADEN (SLUITEND VOORRAADBEHEER)
(5A_A_0002 en 5A_A_0003)

Deze maatregel omvat 3 acties waarvan 2 generieke die beide in 2016 in uitvoering zijn. In het kader van het uitvoeren van toestand- en trendbeoordeling van de grondwaterlichamen, wordt in 2016 de voorbereidende studie "Trendanalyse van de antropogene druk en impact op gespannen grondwaterlichamen" uitgevoerd en opgeleverd. In de loop van 2017 wordt een trendanalyse van de grondwaterpeilen gemaakt en wordt ook een tussentijdse beoordeling voorbereid die in 2018 klaar zal zijn.

Het opstellen van het streefbeeld 2027 – het bepalen van de in 2027 te verwachten toestand van de grondwaterlichamen in ontoereikende toestand binnen het Centraal Vlaams Systeem, het Brulandkrijtsysteem en het Sokkelsysteem alsook het voorspellen wanneer deze lichamen de goede toestand zullen bereiken, is een actie die nog niet is opgestart, maar waarvoor wel reeds een aantal ondersteunende modelleringen en studies opgestart zijn (zie onderzoeksacties binnen de groep 5A).

In 2016 is de VMM ook gestart met de herziening van het grondwaterdecreet, en specifiek is er voor het deel heffing op winning van grondwater een voorstel uitgewerkt voor de aanpassing van de gebiedsfactoren en de corresponderende gebieden. In 2017 wordt de herziening van de overige delen van het grondwaterdecreet voorbereid.

- HERSTELPROGRAMMA'S VOOR GRONDWATER UITWERKEN EN TOEPASSEN
(5A_B_0002)

Deze maatregel is geconcretiseerd in 2 acties die doorlopend zijn voor de periode 2016-2021: enerzijds het uitvoeren van het generieke vergunningenbeleid en anderzijds het uitvoeren van het regio-specifieke vergunningenbeleid conform de herstelprogramma's opgesteld voor de grondwaterlichamen met een kwantitatieve ontoereikende toestand binnen het Centraal

Vlaams Systeem, het Brulandkrijtsysteem en het Sokkelsysteem (grondwatersysteemspecifieke actie).

- HANDHAVING

(5A_D_0001)

In kader van het handhavingsbeleid werd in het maatregelenprogramma 1 generieke actie opgenomen, nl. het opsporen en aanpakken van illegale grondwaterwinningen. Deze actie is sinds 2016 in uitvoering: een eerste studie "Ontwikkelen van een methodiek voor het opsporen van illegale winningen" specifiek voor de landbouwsector werd opgeleverd, een vervolgstudie "Verbruiksindicatoren voor de industrie" wordt uitgewerkt.

b) Onderzoek

(5A_C_0001, 5A_C_0002, 5A_C_0003, 5A_C_0005)

De eerder uitgewerkte methode voor de bepaling van de grondwaterstandsindicator, die momenteel maandelijks wordt toegepast, wordt geautomatiseerd en geïntegreerd in de Databank Ondergrond Vlaanderen (dov.vlaanderen.be). De automatisering wordt vermoedelijk eind 2017 afgerond en mogelijk kan deze nog verder doorgedreven worden en kan de visualisatie en integratie in DOV nog verder verbeterd worden.

Via de VLAKO-referentietoekening wordt de hydrogeologische codering van de ondergrond van Vlaanderen (HCOV) bijgewerkt o.b.v. actuele inzichten. Een nieuw plan van aanpak voor het hydrogeologisch 3D-model Vlaanderen (H3D) en bijhorende planning 2016-2018 werd opgemaakt. Eind 2018 wordt een volledig 3D-sluitend hydrogeologisch model voor Vlaanderen verwacht.

De studie naar de effecten van klimaatsverandering op de grondwatervoeding is onderdeel van de lopende pilootstudieopdracht "Tijdsafhankelijke modellering van freatische aquifers voor het begroten van de impact van grondwaterbeheer op het afvoergedrag van waterlopen" die wordt opgestart in 2017.

In het kader van de actie waarbij de regionale grondwatermodellen tijdsafhankelijk worden gemaakt, is in 2016 het model voor de diepe gespannen delen van het Centraal Vlaams Systeem en het Brulandkrijtsysteem afgewerkt, aanvullende tools worden in 2017 afgerond. Voor uitvoering in 2017 wordt het operationaliseren van het model van de diepe watervoerende lagen binnen het Sokkelsysteem voorbereid en voor het freatisch deel van het Centraal Kempisch Systeem, een pilootstudie voor de Nete ("Tijdsafhankelijke modellering van freatische aquifers voor het begroten van de impact van grondwaterbeheer op het afvoergedrag van waterlopen"). Naargelang de behoefte en resultaten van de vermelde studies, zullen later mogelijk ook een modellering voor de Maas, het Krijt in het Brulandkrijtsysteem of meer tijdsafhankelijke modellen van freatische delen van de grondwatersystemen opgestart worden.

c) Bekkenspecifieke acties

Niet van toepassing voor deze maatregelengroep.

d) Grondwatersysteemspecifieke acties

Het totaalbeeld van de voortgang en planning/voortuitblik voor de grondwatersysteem-specifieke acties van MGr 5A is terug te vinden in de overzichtstabel. Het grondwatersysteemspecifieke deel van het WUP gaat dieper in op de stand van zaken van de grondwatersysteem-specifieke acties.

e) Bijsturingen

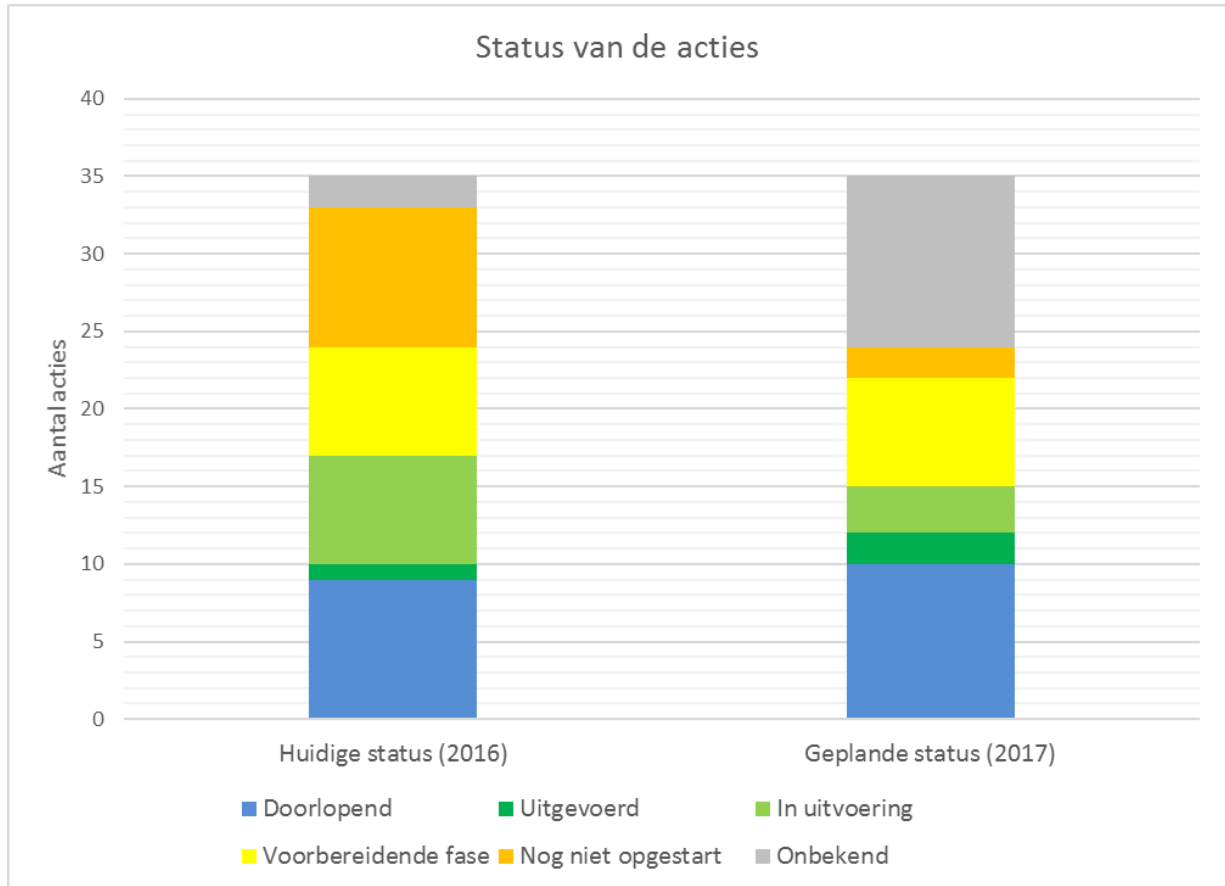
geen

2.2.6 MGr 5B: Kwantiteit oppervlaktewater

2.2.6.1 Uitvoeringsgraad

Figuur 13: Uitvoeringsgraad acties MGr 5B Kwantiteit oppervlaktewater

Maatregelengroep 5B omvat 35 acties. 1 actie is reeds uitgevoerd, 16 acties lopen door of zijn in uitvoering, 7 acties zijn in de voorbereidende fase en 9 acties zijn nog niet opgestart. De geplande status in 2017 is vergelijkbaar. Voor geen enkele actie wordt vertraging gerapporteerd.

2.2.6.2 In de kijker

Laagwaterstrategieën

Op grensoverschrijdend niveau bewoog er heel wat rond het thema "waterbeschikbaarheid" in 2016. Ook de komende jaren zal hier verder werk van gemaakt worden:

- 1) In de werkgroep Hydrologie van de Internationale Scheldec commissie werd door alle partners een presentatie gegeven over hun aanpak inzake waterbeschikbaarheid. Tijdens bilaterale overlegmomenten leerden Vlaanderen en Nederland meer in detail elkaars aanpak kennen.
- 2) In de werkgroep Hoogwater en Hydrologie van de Internationale Maascommissie werd in 2016 een tweede plan van aanpak inzake laagwater opgesteld en goedgekeurd.

3) Binnen de Vlaams-Nederlandse Scheldecommissie werd de projectgroep Zoetwater opgestart in 2016 (zie ook verder).

Ook binnen Vlaanderen zit er heel wat beweging in het thema "Waterbeschikbaarheid". Tegen oktober 2017 wordt een plan van aanpak voor de waterbeschikbaarheid in Vlaanderen uitgewerkt door de CIW. In het plan van aanpak zal zowel aangegeven worden hoe we op termijn naar een meer coherente aanpak bij acute waterbeschikbaarheidstekorten willen evolueren, alsook hoe we een langetermijnvisie op waterbeschikbaarheid in Vlaanderen zullen ontwikkelen. Een gebiedsspecifieke afweging van de Vlaamse milieukwantiteitsdoelstellingen en een prioritering van het freatisch grondwatergebruik zullen hier twee onderdelen van vormen.

2.2.6.3 Voortgang en Planning & vooruitblik

a) Generieke acties

- LAAGWATERSTRATEGIËN

(5B_B_0023)

Onderzoek van de beschikbaarheid van zoet water

In de periode 2009-2012 is door het Waterbouwkundig laboratorium een modelinstrumentarium (waterbalansmodel) ontwikkeld dat rekening houdt met het grootste deel van het watergebruik en het wateraanbod van de bevaarbare rivieren en kanalen in het Scheldestroomgebied. Een vervolgstudie hiervan heeft als doel een verbetering en uitbreiding van het modelinstrumentarium voor analyses van de waterbeschikbaarheid (waterbalans) in Vlaanderen, rekening houdend met de impact van klimaatverandering. De resultaten van de studie zullen beschikbaar zijn eind 2017. Ze zullen een belangrijke input zijn voor het overleg binnen Vlaanderen en het grensoverschrijdende overleg over Waterbeschikbaarheid.

- OPPERVLAKTEWATERCAPTATIE ALS MOGELIJK ALTERNATIEF/SLIMMERE INSTRUMENTEN INZETTEN

(5B_D_0001)

Opstellen van een beleidskader omtrent wetgeving en vergunningen oppervlaktewateronttrekkingen voor onbevaarbare waterlopen

In het kader van de voorbereiding van de vernieuwing van de wet onbevaarbare waterlopen werd door VVSG, VVP, VVPW en VMM de wenselijkheid onderzocht om het wetgevend kader voor oppervlaktewateronttrekkingen voor onbevaarbare waterlopen te verbeteren. Over de ontwerp teksten voor de wet onbevaarbare waterlopen werd overleg georganiseerd met alle betrokken instanties zoals de beheerders van de bevaarbare waterlopen, het ANB, het departement RWO,...

- VRIJWAREN VAN HET HYDRAULISCH REGIME VAN DE WATERLOPEN

(5B_D_0015)

Niet-productieve investeringen voor kleinschalige waterinfrastructuur

In 2016 werd maar één aanvraag voor deze actie ingediend. Elk jaar kunnen voor deze actie aanvragen ingediend worden.

b) Onderzoek

(5B_E_0007, 5B_E_0008, 5B_E_0035, 5B_E_0040, 5B_E_0059)

Verdere verbetering van het Hydrologisch Informatie Centrum

Het Hydrologisch Informatie Centrum staat in voor het tijdig waarschuwen van de waterwegbeheerders bij dreigende wateroverlast. Om deze taak goed te kunnen uitvoeren, werden operationele voorspellingssystemen vernieuwd, achterliggende modellen geüpdatet en het meetnet gemoderniseerd en geoptimaliseerd. Er zal blijvend gewerkt worden aan de kwaliteit van de voorspellingen, zowel op korte termijn (2 dagen) als op lange termijn (10 dagen) en dit voor de tij-gevoelige en de niet-tij-gevoelige waterwegen. Metingen en voorspellingen worden zo snel mogelijk ter beschikking gesteld via www.waterinfo.be.

Onderzoek naar optimalisaties van bestaande en nieuwe waterbouwkundige infrastructuur

De hydraulische werking van inwateringsconstructies van nieuwe gecontroleerde overstromingsgebieden met een gecontroleerde gereduceerde getijdewerking werd geëvalueerd aan de hand van metingen op het terrein, computermodellen en schaalmodellen. Het onderzoek naar golfoverslag langs kusten met een ondiep voorland (zoals in Vlaanderen) vult (internationale) kennishiaten op. Met het Kennis Netwerk Dijken zet het Waterbouwkundig Labo, samen met de waterwegbeheerders en andere ondersteunende diensten, stappen richting het dijkenbeheer van de toekomst. Sterkte-onderzoek naar gras en opensteenafsluiting als dijkbekledingen vindt plaats. Het Waterbouwkundig Labo biedt ondersteuning bij nieuw te bouwen stuwsluiscomplexen op het gebied van het ontwerp van vul- en ledigingsystemen, bodembekleding, en vispassages.

Verdere uitbouw en onderhoud van het hydro-meteorologisch meetnet

In 2016 werd de neerslagradarinstallatie in Helchteren in gebruik genomen. Deze zal in combinatie met de neerslagradars van het KMI en het KNMI een samengesteld gebiedsdekkend beeld leveren met een hoge ruimtelijke resolutie van 500x500 meter. Een real time neerslagkalibratie gebeurt obv de pluviograafdata per 5 minuten.

De meetgegevens van het limnimetrisch meetnet van de VMM zullen tegen eind 2017 redundant en in quasi real time ter beschikking zijn in het databeheersysteem en gestuurd worden naar de waarschuwing- en voorspellingssystemen.

Een Vlaams bodemvochtmeetnet met 24 locaties wordt in 2017 opgebouwd ter verbetering van de inschatting van de bodemvochttoestand voor het management van waterschaarste en droogte. Dit meetnet ondersteunt ook de ontwikkeling van indicatoren voor droogte.

c) Bekkenspecifieke acties

Het totaalbeeld van de voortgang en planning/voortuitblik voor de bekkenspecifieke acties van MGr 5B is terug te vinden in de overzichtstabel. De bekkenspecifieke delen van het WUP voor het Bekken van de Brugse Polders, het Benedenscheldebekken, het Bovenscheldebekken, het

Demerbekken en het Maasbekken gaan dieper in op de stand van zaken van de bekkenspecifieke acties.

d) Grondwatersysteemspecifieke acties

Niet van toepassing voor deze maatregelengroep.

e) Bijsturingen

Tabel 6: bijsturingen acties MGr 5B Kwantiteit oppervlaktewater

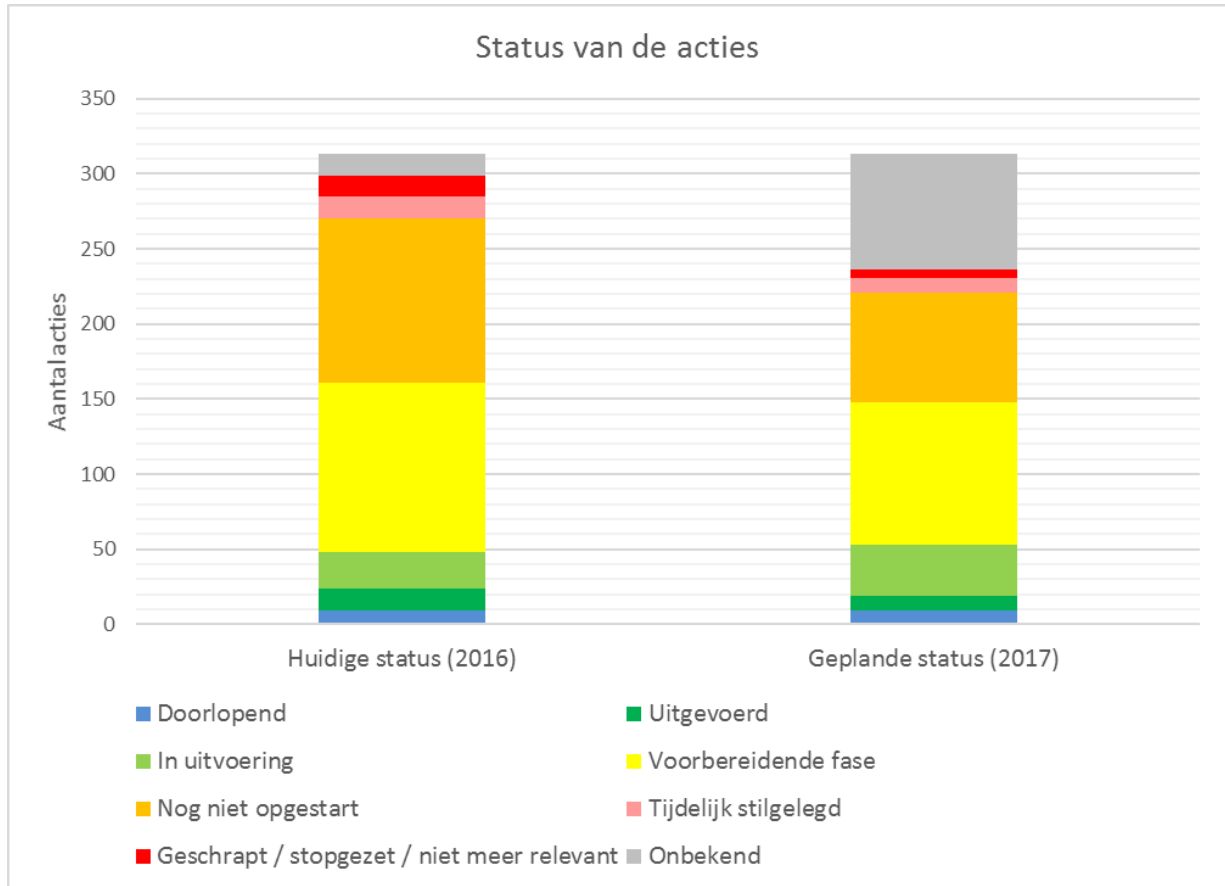
Nr actie	Titel	Initiatiefnemer(s)	Bijsturing: omschrijving
5B_E_0054	Optimalisering Dorpsbeek-Zoute Beek in Berendrecht waarvan ook de aanpak van een vismigratieknelpunt deel van kan uitmaken.	stad Antwerpen, Provincie Antwerpen, VMM	Nieuwe actie
5B_E_0058	Oppervlaktewaterkwantiteitsmodellering van de Linkerschelde-oever in het noorden van het Waasland	Provincie Oost-Vlaanderen	Nieuwe actie
5B_E_0059	Verdere uitbouw en onderhoud van het hydro-meteorologisch meetnet	VMM	Nieuwe actie
5B_E_0060	Beheer beverdammen	Watering het Grootbroek	Nieuwe actie

2.2.7 MGr 6: Overstromingen

2.2.7.1 Uitvoeringsgraad

Figuur 14: Uitvoeringsgraad acties MGr 6 Overstromingen

Maatregelengroep 6 omvat 313 acties. 15 acties zijn reeds uitgevoerd, 33 acties lopen door of zijn in uitvoering, 113 acties zijn in de voorbereidende fase en 109 acties zijn nog niet opgestart. 15 acties zijn tijdelijk stilgelegd en 14 acties zijn stopgezet. De geplande status in 2017 is vergelijkbaar. Voor 26 acties wordt vertraging gerapporteerd.

2.2.7.2 In de kijker

Wetgevend kader om (delen van) signaalgebieden bouwvrij te houden door middel van de aanduiding als watergevoelig openruimtegebied

Na een grondige evaluatie door de CIW over de doorwerking van het beleid rond de signaalgebieden, is het wetgevend kader om (delen van) signaalgebieden bouwvrij te houden door middel van de aanduiding als watergevoelig openruimtegebied in voorbereiding. Een ontwerp van decreet tot wijziging van de Codex Ruimtelijke Ordening zal in 2017 ingediend worden bij het Vlaams Parlement.

Het uitvoeringsbesluit met nadere regels voor de procedure van consultatie en openbaar onderzoek zal voorbereid worden in 2017. De vergoeding bij instelling van een bouwverbod zal gebeuren volgens dezelfde voorwaarden als het planschadesysteem bij ruimtelijke uitvoeringsplannen.

2.2.7.3 Voortgang en Planning & vooruitblik

a) Generieke acties

- PREVENTIE

Gevolg geven aan de startbeslissingen van de Vlaamse Regering inzake signaalgebieden

In 2017 beslist de Vlaamse Regering over de ontwikkelingsmogelijkheden voor 152 signaalgebieden van reeks 3. Deze beslissing werd binnen de bekkenstructuren voorbereid in 2016. De beslissingen van de Vlaamse Regering zullen doorwerken via een verscherpte watertoets voor adviesverleners en vergunningverlenende overheid.

Signaalgebieden, of delen ervan, waarvoor beslist is dat ze bouwvrij moeten gehouden worden, kunnen herbestemd worden via een RUP of in de toekomst aangeduid worden als watergevoelig openruimtegebied (zie actie 6_A_0009). Vaak is de beslissing geïntegreerd in een lopend gewestelijk RUP. In afwachting van de herbestemming geldt in deze gebieden een tijdelijk bewarend beleid.

Een actuele stand van zaken van de uitvoering per signaalgebied is beschikbaar op www.signaalgebieden.be.

Evalueren en zo nodig bijsturen van de instrumenten i.k.v. resiliënt bouwen van nieuwe gebouwen in laag frequente overstromingsgebieden

De studie "Analyse van bouwtechnieken in overstromingsgebied met aandacht voor technische uitdagingen en impact op kostprijs" werd in 2016 opgestart en zal in 2017 afgerond worden. Op basis van de bekomen inzichten zullen de adviezen i.k.v. de watertoets vanaf 2018 verder verfijnd worden.

De optimalisatie van het instrument watertoets

2016:

- Karteringsrondes naar aanleiding van overstromingsevents
- Onderzoek naar decretaal initiatief ter versterking bewarend beleid signaalgebieden
- Opmaak actieplan korte en middellange termijn ter optimalisatie informatieplicht
- Verfijning adviesverlening: de impact van het bronbeleid en toepasbaarheid hemelwaterinfiltratie werd verder onderbouwd via studie: "Opstellen van richtlijnen voor meten van de infiltratiecapaciteit en modelmatig onderbouwen van dimensionering van infiltratievoorzieningen" (VMM).

Gepland in 2017:

- Goedkeuring geactualiseerde watertoetskaart overstromingsgevoelige gebieden

- Uitrol plan van aanpak optimalisatie informatieplicht
- Afronden studie hemelwaterinfiltratie en onderzoek en doorvertalen resultaten in code van goede praktijk voor aanleg en onderhoud rioleringsstelsels.

Overleg met de verzekeringssector voeren rond potentiële rol van de sector in de meerlaagse waterveiligheid. (informatieuitwisseling, preventie, ...)

In 2015 vond een eerste overlegmoment met de verzekeringssector plaats met als doel de mogelijkheden voor een samenwerking met de sector binnen het overstromingsrisicobeheer af te toetsen. Vanuit de output van het overleg werd gekozen om verder in te zetten op volgende 2 punten:

- 1) Informatie-uitwisseling
- 2) Studie classificatie en certificering van overstromingsrisico's

Momenteel wordt juridisch onderzocht of de verzekeringssector wettelijk verplicht kan worden tot overdragen van bepaalde informatie. Het overleg met de verzekeringssector wordt in 2017 verdergezet. De verzekeringssector blijft een belangrijke partner in de realisatie van de Meerlaagse Waterveiligheid.

De studie classificatie en certificering van overstromingsrisico's heeft een aantal systemen uit het buitenland onderzocht en de belangrijkste sterktes en zwaktes opgesteld. De komende maanden worden hieruit aanbevelingen voor Vlaanderen gesynthetiseerd.

Instrumenten ontwikkelen om het resiliënt verbouwen van bestaande overstromingsgevoelige gebouwen te faciliteren en concretiseren

De studie "Opmaken vergelijkende SWOT analyse van bestaande systemen om overstromingsrisicoprofielen van vastgoed te bepalen" werd in 2016 opgestart en zal in 2017 beëindigd worden.

- PROTECTIE

Verdere uitbouw van intelligente sturing van kunstwerken voor realisatie van optimale benutting van beschikbare waterbergingscapaciteit

De studie "Implementatie van een Niet-Lineair Model Predictive Control sturingssysteem voor het Demerbekken" werd in 2016 afgerond. In 2016 is het MPC-systeem operationeel gemaakt en getest tijdens werkelijk neerslagevents.

In 2017 wordt de implementatie van een intelligent sturingssysteem voor het Demerbekken opgeleverd. Het systeem is reeds operationeel en laat toe om de sturing van de wachtbekkens van Stevoort, Hoeleden, Halen, Webbekomsbroek en Schulensbroek real-time te optimaliseren om de overstromingsschade in het Demerbekken te minimaliseren. De komende jaren zal het systeem intern grondig getest en geëvalueerd worden.

- PARAAATHEID

Permanent operationeel houden van de portaalsite www.waterinfo.be en de achterliggende (voorspellings)systemen

Waterinfo.be draait operationeel, nieuwe meetstations worden aangevuld, voorspellingsresultaten worden getoond.

In 2016 werd gewerkt aan de uitbreiding van functionaliteiten en de inhoudelijke informatie ontsloten door www.waterinfo.be. Zo werd onder meer extra informatie ontsloten m.b.t. de real-time status van wachtbekkens beheerd door de VMM, informatie afkomstig van de neerslagradar in Houthalen-Helchteren werd toegevoegd en context-informatie voor onbemeten installaties werd ontsloten. Functioneel werd ervoor gezorgd dat voortaan alle extra kaartlagen vanuit elke portaal-pagina raadpleegbaar zijn en ook de bevraging hiervan werd vereenvoudigd. Een specifiek deelloket voor de kartering van overstroomde gebieden en gebouwen werd verder op punt gesteld en operationeel gebruikt bij de hoogwaters van januari en juni 2016. Ook functionaliteit specifiek gericht op een goed beheer en ontsluiting van foto's omtrent hoogwater werd hiertoe ontwikkeld.

In 2017 wordt verder gewerkt aan een bevraging van de gebruikers, de aanpassing van de webstijl en aan de ontsluiting van knelpunt-informatie en contact-informatie.

Opstellen van crisisdraaiboeken voor overstromingen, houden van crisisoefeningen en afstemmen met andere crisisdiensten

Op basis van de evaluatie van gehouden crisisoefeningen worden de interne noodplannen verder geoptimaliseerd.

Sensibiliseringscampagne uitvoeren gericht op informeren van burgers in overstromingsgebied

In oktober 2016 werden door de CIW de doelstellingen, doelgroepen en verwachtingen van het communicatieplan Meerlaagse Waterveiligheid (MLWV) goedgekeurd. Daarnaast voeren diverse CIW partners specifieke sensibiliseringscampagnes uit. Zo werd in 2016 door de VMM het pilootproject Kerkebeek opgestart. Daarbij werd een participatietraject opgestart dat streeft naar een riviercontract voor de vallei van de Kerkebeek. Een charter of startbeslissing is ondertekend als start van het traject met de bevolking. Binnen W&Z werd een maatschappelijk debat over het in opmaak zijnde overstromingsrisicobeheerplan (ORBP) van de Dender voorbereid. Er is in 2016 een samenwerkingsovereenkomst afgesloten tussen W&Z, de Provincie Oost-Vlaanderen en Ruimte Vlaanderen (inmiddels overgegaan in Departement Omgeving) voor de gezamenlijke begeleiding van het maatschappelijk debat in kader van de opmaak van ORBP Dender.

In 2017 zullen de concrete acties van het communicatieplan MLWV, inclusief een plan van aanpak, gedefinieerd zijn. Om acties te onderbouwen en om later het effect van deze acties te kunnen meten, wordt in het voorjaar van 2017 een nulmeting inzake het bewustzijn en de kennis over de MLWV principes bij gemeenten en burgers gedaan. In het najaar van 2017 zal met de uitvoering van de eerste acties uit het communicatieplan MLWV gestart worden.

De VMM werkt in 2017 verder aan het pilootproject Kerkebeek: projectwebsite, communicatiecampagne en participatiemomenten. De voorbereidingen voor een gelijkaardig participatietraject in de Vliet Molenbeek worden gestart. W&Z organiseert in 2017 een

maatschappelijk debat over het ORBP Dender dat in opmaak is a.d.h.v. diverse workshops op verschillende plaatsen.

b) Onderzoek

Verfijning en actualisatie opmaak gevaarkaarten, schadekaarten en risicokaarten

Een actualisatie en verfijning van het model om gevolgen van overstromingen langs de bevaarbare waterlopen te kwantificeren is in 2016 methodologisch uitgewerkt en zal worden geïmplementeerd als een nieuwe softwareversie "Latis4".

In 2016 werd verder gewerkt aan de actualisatie van de (fluviale) overstromingsgevaarkaarten waarbij voor een 10-tal extra modelstroomgebieden ook de invloed van de hoge klimaatprojectie in kaart werd gebracht.

Ook liep in 2016 de haalbaarheidsstudie naar de opmaak van zogenaamd afstromingsgevoelige gebieden, dit zijn die zones die gevoelig zijn aan wateroverlast door intense neerslag. De uitgebreide testen uitgevoerd boven de stroomgebieden van Molenbeek-Beersel en Benedenvliet (m.i.v. Antwerpse agglomeratie) leverden zeer bemoedigende resultaten op en werden bevestigd door experts met lokale terreinkennis. Tegen eind 2016 kon dan ook de aanmaak van zulke kaart, gebiedsdekkend voor Vlaanderen, aanbesteed en gegund worden. In 2017 loopt het zogenaamde VLAGG-project (Vlaamse Afstromingsgevoelige Gebieden). Er wordt een extra uitgebreide methodologische controle uitgevoerd. Alle kaarten worden opgemaakt en een uitgebreid online participatief proces zal lopen waarbij elk gemeentebestuur, elke waterloop- en elke rioolbeheerder de mogelijkheid krijgt om opmerkingen en extra informatie over te maken zodat de finale kaarten hieraan kunnen aangepast worden.

Ook de voorbereidingen voor de actualisatie van zowel de overstromingsgevaarkaarten, de risicozones overstroming als de watertoetskaart werden in 2016 uitgevoerd. De kaarten worden in 2017 gepubliceerd.

Hydraulische modelleringsstudies, inclusief het opstellen van integrale modellen en overstromingsscenarioberekening ten behoeve van de uitvoering van projecten op terrein

Er werd gewerkt aan de afronding van de integrale modellering van het stroomgebied van de Woluwe.

Er loopt een opdracht die de impact van macrofytengroei op de ruwheid van waterlopen modelmatig onderzoekt.

Ter voorbereiding van de rapportering in het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn in 2019-2020 zijn plannen van aanpak opgemaakt voor de update en verfijning van hydraulische modellen ter simulatie van overstromingen bij wassen / superstormen langs de waterwegen en in de kustzone.

De voorbereiding voor een integrale modellering in de stroomgebieden van de Dommel en Warmbeek i.k.v. het Impakt!-project loopt. De modellering zal in de loop van 2017 uitgevoerd worden.

c) Bekkenspecifieke acties

Het totaalbeeld van de voortgang en planning/voortuitblik voor de bekkenspecifieke acties van MGr 6 is terug te vinden in de overzichtstabel. De bekkenspecifieke delen gaan dieper in op de stand van zaken van de bekkenspecifieke acties.

d) Grondwatersysteemspecifieke acties

Niet van toepassing voor deze maatregelengroep.

e) Bijsturingen

Tabel 7: bijsturingen acties MGr 6: Overstromingen

Nr actie	Titel	Initiatiefnemer(s)	Bijsturing: omschrijving
6_B_0005	Verwijderen van overwelving van de Donksebeek ter hoogte van Jozef Ickxstraat in Antwerpen	stad Antwerpen, Provincie Antwerpen	Nieuwe actie
6_B_0006	Openleggen Hoeikensloop te Willebroek	Polder Vliet en Zielbeek, Provincie Antwerpen	Nieuwe actie
6_B_0007	Aanpassen van overwelving van de Krekelenloop ter hoogte van de Turfstraat te Zoersel	Provincie Antwerpen	Nieuwe actie
6_B_0008	Aanpassen van overwelving van de Busseldriesenloop thv de Biehal te Beerse.	Provincie Antwerpen	Nieuwe actie
6_C_0010	Aanpassen van overwelving van de Donksebeek ter hoogte van de Prinsheoveweg in Antwerpen	Stad Antwerpen, provincie Antwerpen	RI-ANT, Nieuwe actie
6_C_0011	Optimaliseren van de waterhuishouding van de Colateur	Provincie Antwerpen	Nieuwe actie
6_C_0012	Aanpassen van overwelving van de Dorpbeek te Emblem	Provincie Antwerpen	Nieuwe actie
6_C_0013	Aanpassen van overwelving van de Heidebeek in Zandhoven	Provincie Antwerpen	Nieuwe actie
6_C_0014	Verplaatsen van het pompstation Lobroekdok	BAM	Nieuwe actie
6_D_0001	Evaluëren van de kaart met risicozones voor overstromingen en onderzoek naar verbetervoorstellen, in overleg met andere gewesten.	CIW	Nieuwe actie
6_D_0002	Overleg met de verzekeringssector voeren rond potentiële rol van de sector in de meerlaagse waterveiligheid. (informatieuitwisseling, preventie, ...)	Andere initiatiefnemer	Nieuwe actie
6_E_0040	Aanleg waterbergingsgebied op waterlichaam Lopende Beek omgeving Kantweg Oostmalle	Vlaamse overheid : Vlaamse Landmaatschappij (VLM)	Geschrapte actie
6_E_0041	Aanleg waterbergingsgebied op waterlichaam Aestenbeek omgeving Merksplassebaan Oostmalle	Vlaamse overheid : Vlaamse Landmaatschappij (VLM)	Geschrapte actie
6_E_0050	Realiseren van bovenstroomse buffering op de Edegemse beek.	Provincie Antwerpen	Nieuwe actie
6_E_0051	Herwaarderen Kleine Aa en realiseren van bovenstroomse buffering/waterconservering in de vallei van de Kleine Aa	Provincie Antwerpen en Agrobeheercentrum Eco ²	Nieuwe actie
6_F_0027	Bouwen van een GOG (Gecontroleerd OverstromingsGebied) op het Klein Schijn	Provincie Antwerpen	Geschrapte actie
6_F_0087	Bouwen van GOG (Gecontroleerd OverstromingsGebied) op de Krameibeek in de gemeente Asse	Gemeente: Asse, Provincie Vlaams-Brabant	Geschrapte actie

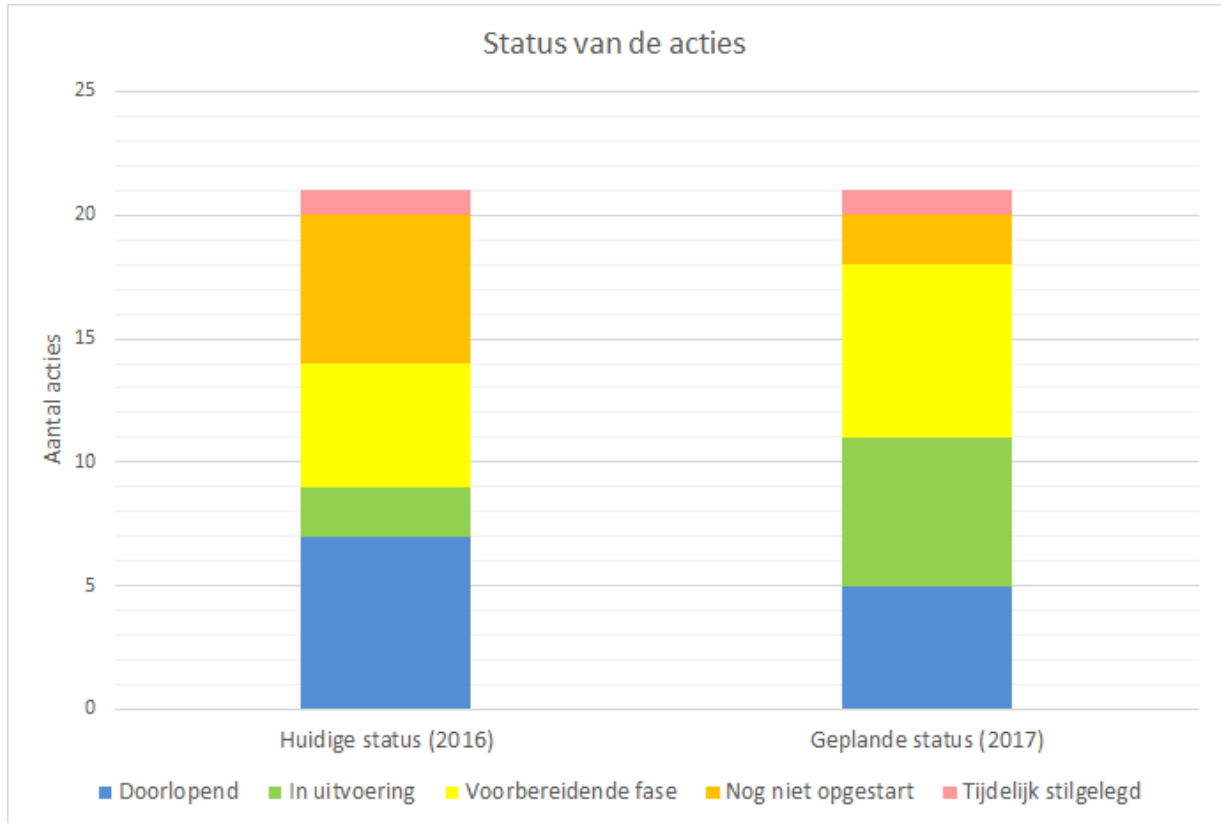
Nr actie	Titel	Initiatiefnemer(s)	Bijsturing: omschrijving
6_I_0035	Herstelling van de Sifon thv 5 Geboden op het Zuidervaartje	Vlaamse overheid : Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z)	Geschrapte actie
6_I_0059	Bouwen van pomp i.f.v. afvoercapaciteit op waterlichaam Maasfortbeek	Provincie Antwerpen	Geschrapte actie
6_I_0074	Verwijderen van opstuwende elementen in functie van afvoercapaciteit op de benedenloop van de Boom-Nielse Scheibeek	Provincie Antwerpen	Nieuwe actie
6_I_0075	Studie opmaak ontwerp saneringswerken aan waterlopen S.012 (Gauwstraatbeek) en S.013 (Kleine Pismolenbeek) te Kruibeke (Bazel)	Provincie Oost-Vlaanderen	Nieuwe actie
6_I_0076	Aanleg gescheiden rioleringsstelsel en openleggen van de Beek in Diets-Heur	Inter- Aqua, Stad Tongere n, Provincie Limburg, Aquafin	Nieuwe actie
6_I_0077	Bouw van een pompstation ter beveiliging van de dorpskern van Snaaskerke/Gistel	Provincie West-Vlaanderen	Nieuwe actie
6_K_0005	Opstellen van crisisdraaiboeken voor overstromingen, houden van crisisoefeningen en afstemmen met andere crisisdiensten	Provincie Antwerpen, Provincie West-Vlaanderen, Provincie Oost-Vlaanderen, Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), Provincie Limburg, Provincie Vlaams-Brabant, Vlaamse overheid : Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) - Waterbouwkundig Laboratorium, Vlaamse overheid : Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z)	Nieuwe actie
6_N_0012	Aanleg pompstation en herinrichting van de Zwaluweek te Zwijndrecht	Provincie Antwerpen	Nieuwe actie
6_N_0023	Onderzoek en afbakening van overstromingsgebieden in het Groot Schijn stroomopwaarts de Schijnkoker.	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	Geschrapte actie
6_O_0031	Optimaliseren van de waterhuishouding ter hoogte van de Puntloop en Poieyeveldloop	Provincie Antwerpen	Nieuwe actie
6_O_0032	Optimaliseren van de waterhuishouding van de Laak in Beerse t.h.v. de Tempelstraat	Provincie Antwerpen	Nieuwe actie
6_O_0034	Optimaliseren van de waterhuishouding aan de Boomlaerloop te Lier thv de Waterperels	Provincie Antwerpen	Nieuwe actie
6_O_0035	Opmaak van een riviercontract voor de Vliet-Grote Molenbeek	VMM, Bsec	Nieuwe actie

2.2.8 MGr 7A: Verontreiniging grondwater

2.2.8.1 Uitvoeringsgraad

Figuur 15: Uitvoeringsgraad acties MGr 7A Verontreiniging grondwater

Deze maatregelengroep omvat 21 acties, waaronder 11 generieke acties. Uit de grafiek blijkt dat in 2016 slechts 9 acties in uitvoering/doorlopend zijn: 4 generieke acties betreffende de jaarlijkse monitoring en evaluatie van de toestand en trend en betreffende het terugdringen van de verontreiniging van het grondwater door pesticiden en door andere diffuse verontreiniging zijn doorlopend, net als de 3 grondwatersysteemspecifieke acties met betrekking tot het grensoverschrijdend intra-Belgisch overleg alsook met Nederland en Frankrijk. Het grensoverschrijdend overleg met Duitsland via de projectwerkgroep grondwater binnen de IMC is tijdelijk stilgelegd.

2 acties, namelijk de grondwatersysteemspecifieke actie rond sanering en beheersing verontreiniging van grondwater door de puntbronnen en de generieke actie waarbij de kwetsbare zones grondwater voor specifieke pesticiden het gebiedsdekkend worden aangeduid, zijn in 2016 in uitvoering.

6 acties bevinden zich in een voorbereidende fase, wat voor 2 acties een vertraging betekent. 5 acties tenslotte zijn in 2016 nog niet opgestart, waarvan 1 actie vertraging heeft opgelopen.

Voor 2017 is wordt voorzien dat 3 acties bijkomend in uitvoering gaan, waardoor in 2017 voor deze maatregelengroep 12 acties in uitvoering of doorlopend zullen zijn.

Van de 5 acties die in 2016 nog niet opgestart zijn, zullen er in 2017 4 worden voorbereid.

2.2.8.2 In de kijker

Een studieopdracht rond de kartering van de kwetsbaarheid van het grondwater voor verontreiniging met pesticiden loopt. Vooraleer pesticiden op de markt toegelaten worden, dient er een risico-evaluatie van het gedrag van de actieve stof in het milieu te worden gemaakt. Stoffen die een reëel risico vormen, mogen niet op de markt gebracht worden. Ondanks de strikte toelatingsprocedure vindt de VMM regelmatig pesticiden en hun afgeleiden in het grondwater, zelfs in concentraties boven de norm. Het analyseren van pesticiden en afbraakproducten ervan in het grondwater is duur. Daarom wil de VMM zo gericht mogelijk meten, dat wil zeggen, stalen nemen op plaatsen waar de kans op de aanwezigheid van pesticiden in het grondwater relatief groot is. De wettelijk voorziene risico-evaluatie geeft echter geen ruimtelijk beeld van de verschillen in uitloging en verspreiding van pesticiden in het grondwater binnen Vlaanderen. De kwetsbaarheidskaarten die momenteel in ontwikkeling zijn, doen dat wel en kunnen dus ingezet worden om een efficiënte monitoringsstrategie te ontwikkelen en om gerichte maatregelen te nemen om verontreiniging van het grondwater met pesticiden te voorkomen. De kaarten kunnen voor verschillende stoffen opgemaakt worden en op twee schaalniveaus: gebiedsdekkend voor Vlaanderen of lokaal voor een specifieke receptor zoals een waterwinning of een riviersegment.

2.2.8.3 Voortgang en Planning & vooruitblik

a) Generieke acties

- DE KWALITEIT VAN HET GRONDWATER VERBETEREN (PESTICIDEN)
(7A_C_0003, 7A_C_0004, 7A_C_0005, 7A_C_0006)

Deze maatregel omvat 4 generieke acties waarvan 2 acties doorlopend zijn voor de planperiode 2016-2021. In het kader van de prioritering van de te onderzoeken pesticiden en onderzoek naar het gebruik ervan, gebeurde in 2015 een evaluatie van de te meten pesticiden op het ruwe water. Sinds 2016 is er een nieuwe lijst van de minimaal te meten pesticiden, die binnen de 3 jaar door de drinkwatermaatschappijen voor het eerst moet geanalyseerd worden.

Voor het evalueren van het gebruik en eventuele aanpassing van het beleid aangaande pesticiden, werd in overleg met de verschillende stakeholders een meersporenaanpak opgesteld en gevalideerd. Daarnaast is de opdracht voor de kartering van de kwetsbaarheid van het grondwater voor specifieke pesticiden opgestart in 2016. De studie loopt nog verder in 2017.

De actie "Voorstellen voor de uitbreiding van het verbod op het gebruik van persistente pesticiden en afbraakproducten" bevindt zich in voorbereidende fase, gezien de ondersteunende trendanalyse via actie 7A_E_0003 alsook de kartering van de kwetsbaarheid van grondwater (zie hiervoor) eerst moet afgerond zijn, vooraleer deze in uitvoering kan gaan.

- DE KWALITEIT VAN HET GRONDWATER VERBETEREN (DIFFUSE BRONNEN)

(7A_E_0002, 7A_E_0003, 7A_E_0004, 7A_E_0006)

De geostatistische analyse van de grondwaterkwaliteitsgegevens loopt via de halfjaarlijkse monitoringscampagnes waarin kwaliteitsgegevens verzameld worden, die vervolgens statistisch verwerkt en geïnterpreteerd worden.

b) Onderzoek

(7A_E_0002, 7A_E_0003, 7A_E_0004)

In 2016 werd met de voorbereiding van de “Geochemische modellering tbv jaarlijkse verwerking van analyseresultaten” gestart. In 2017 zal in het kader van deze actie ook een studie rond de geochemische processen in een grondwatersysteem (i.e. de actie “Onderzoek naar de geochemische processen van het systeem” die in 2016 nog niet was opgestart) worden voorbereid: er wordt in 2017 een bestek opgesteld voor de uitvoering van parameterspecifieke en/of grondwaterlichaamspecifieke onderzoeken naar geochemische processen in het grondwater.

De automatisering van de keuring van grondwaterkwaliteitsgegevens loopt vertraging op. Deze actie wordt in 2017 opgestart.

c) Bekkenspecifieke acties

Niet van toepassing voor deze maatregelengroep.

d) Grondwatersysteemspecifieke acties

Het totaalbeeld van de voortgang en planning/voortuitblik voor de grondwatersysteemspecifieke acties van MGr 7A is terug te vinden in de overzichtstabel. Het grondwatersysteemspecifieke deel van het WUP gaat dieper in op de stand van zaken van de grondwatersysteemspecifieke acties.

e) Bijsturingen

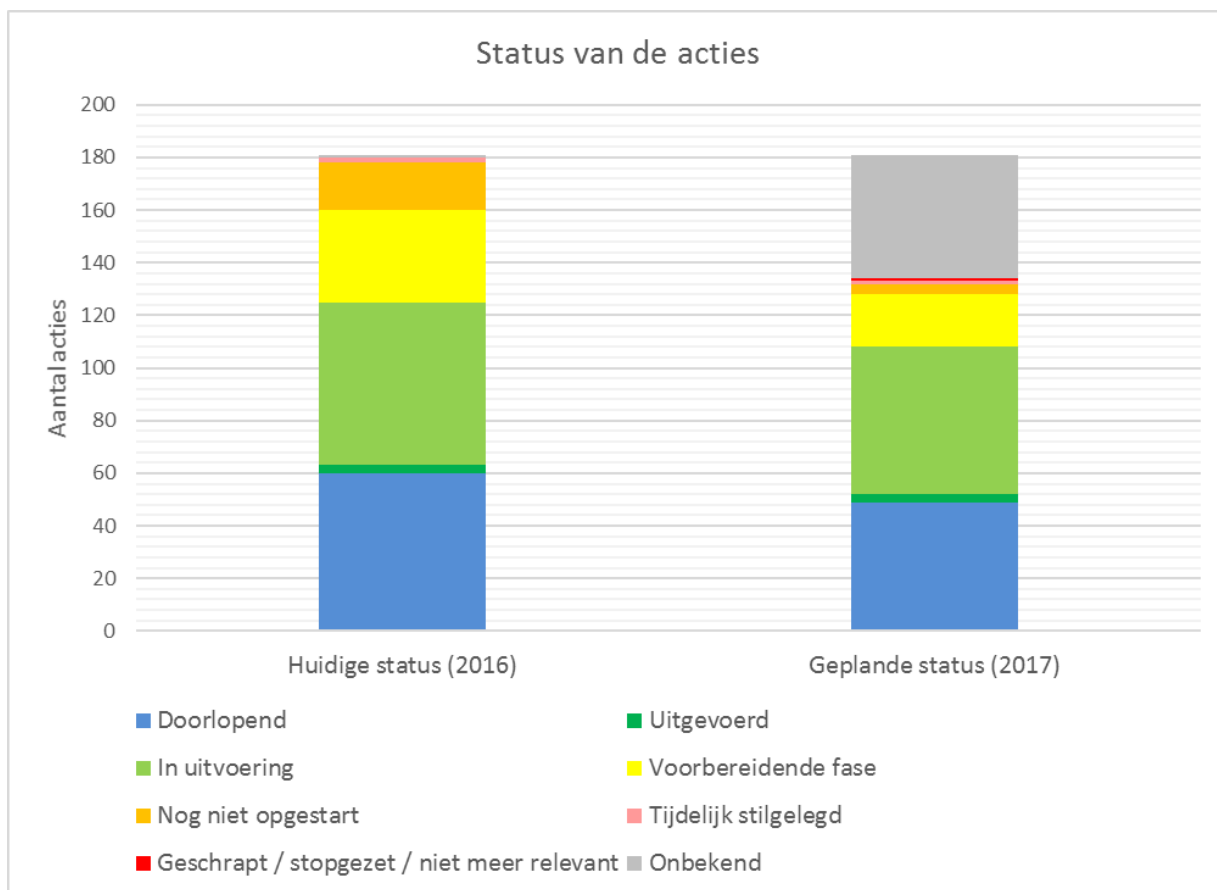
geen

2.2.9 MGr 7B: Verontreiniging oppervlaktewater

2.2.9.1 Uitvoeringsgraad

Figuur 16: Uitvoeringsgraad acties MGr 7B oppervlaktewater

Maatregelengroep 7B omvat 181 acties waarvan 42 generieke. Veel van deze acties zijn doorlopende acties. Voor de overige acties is het merendeel van de acties opgestart en in uitvoering. Het aantal nog niet opgestarte acties is beperkt. Voor 14 acties wordt vertraging gerapporteerd.

2.2.9.2 In de kijker

Een nieuw subsidiebesluit voor de aanleg van gemeentelijke rioleringen of van individuele waterzuiveringsinstallaties is in opmaak. De teksten voor een aangepast subsidiebesluit werden in de loop van 2016 uitvoerig besproken met het beleid en met de betrokken actoren. Er werden tal van overlegmomenten ingepland en de verschillende uitgangspunten en vragen werden behandeld. Het aangepaste subsidiebesluit voorziet vooral in een aanpassing van het subsidiepercentage, meer afgestemd op de vigerende wetgeving, en een verschuiving van het moment van vastlegging van de subsidie van voorontwerp naar gunning. Door deze wijziging wordt meer kostenefficiëntie vooropgesteld en wordt de subsidie beter afgestemd op de werkelijke kosten. Voorzien wordt dat het besluit medio 2017 van kracht wordt.

2.2.9.3 Voortgang en Planning & vooruitblik

a) Generieke acties

- INDUSTRIËLE PUNTBRONNEN

(7B_A_001, 7B_A_002, 7B_A_003, 7B_A_004, 7B_A_005)

Het merendeel van deze acties betreft doorlopende acties. In 2016 werden 1045 vergunningsaanvragen geadviseerd met betrekking tot het luik afvalwater.

Voor de omzetting van BBT- en BREF-studies is het streefdoel om deze binnen de 2 jaar om te zetten in de sectorale voorwaarden.

In 2016 werd de aanpak van de bodemsaneringsdossiers bijgestuurd ten gevolge van nieuwe wetgeving inzake lozing van bedrijfsafvalwater op RWZI en de nieuwe milieukwaliteitsnormen inzake oppervlaktewater.

Om te kunnen overschakelen naar een totaal effluent-beoordeling van complexe afvalwaters werden in 2016 2 studies uitgevoerd, op basis waarvan het bestaande testprotocol inzake acute toxiciteit geoptimaliseerd werd. Het nieuwe testsysteem zal worden gevalideerd en de Europese initiatieven worden mee opgevolgd.

Begin 2017 zal de nieuwe omgevingsvergunning van start gaan. Het evaluatiesysteem voor de permanente vergunningen start pas vanaf 01/01/2018. In 2017 zal een methodiek worden uitgewerkt om de input voor deze evaluaties te kunnen aanleveren.

- CALAMITEITEN

Doorlopend wordt via het opleggen van calamiteitenbekkens/noodaansluitingen via de vergunning bij risico-bedrijven en het afsluiten van saneringsovereenkomsten met Aquafin inzake noodaansluiting het aantal calamiteiten en hun impact beperkt.

- INDUSTRIËLE PUNTBRONNEN (GEVAARLIJKE STOFFEN)

Het uitvoeren van een programma ter reductie van gevaarlijke stoffen via het instrument vergunningen is een doorlopende actie die concreet wordt uitgewerkt bij de vergunningsadvisering. De milieukwaliteitsnormen worden op regelmatige basis herzien.

In 2016 werd een studie rond de Beste Beschikbare Technieken (BBT) voor voorkoming en beperking van kwikhoudend afvalwater van amalgaamafscidders uitgevoerd. De voorziene maatregelen dragen bij tot een reductie van de kwikemissies. In 2017 zal een beperkte meetcampagne worden uitgevoerd bij tandartsen die de BBT inzake amalgaamafscidders toepassen. Op basis van de resultaten zal een BBT gerelateerde emissiegrenswaarde voor kwik in tandartspraktijken worden voorgesteld.

In het kader van de beperking van PFOS is er in 2016 een grondige analyse van de meetgegevens gebeurd en de niet vergunde lozingen zijn geïdentificeerd. Op basis daarvan zullen bedrijven aangespoord worden om een lozingsnorm aan te vragen of om de lozing stop

te zetten. Voor wat betreft de andere probleemstoffen werd een bijkomende restrictie voor gebruik van nonylfenol in kledij goedgekeurd. Deze wordt van kracht in 2021.

In 2017 zal aandacht gevraagd worden voor PFOS in de BREF Afvalverwerking. Verder zal bij de vergunningsverlening worden nagegaan of het PFOS gebruik toegelaten is onder REACH (ten gevolge van de nieuwe van restricties van CrVI onder REACH).

- DIFFUSE VERONTREINIGING NUTRIËNTEN (LAND- EN TUINBOUW)

(7B_D_0025, 7B_D_0027, 7B_D_0028, 7B_D_0029, 7B_D_0031, 7B_D_0037, 7B_D_0042, 7B_D_0056, 7B_D_0057, 7B_D_0058, 7B_D_0059)

In PDPO III zijn agromilieu-klimaatmaatregelen geprogrammeerd met verschillende focus: biodiversiteit, het verbeteren van het waterbeheer en het voorkomen van bodemerosie en het verbeteren van bodembeheer. PDPOIII loopt van 2014 tot en met 2020 en is in uitvoering sinds 01/01/2015. Beheerovereenkomsten in uitvoering van PDPOIII werden en worden gesloten voor een looptijd van vijf jaar.

Uitvoering van de acties in het kader van MAP 5:

- In 2015 werden de fosfaatbestedingsnormen bijgestuurd door MAP5, zodat deze rekening houden met de fosfaatbeschikbaarheid in de bodem. Voor bodems met een matige en hoge P-beschikbaarheid zijn bestedingsnormen ingevoerd die gericht zijn op een netto P-uitmijning van de bodem. Voor de jaren 2015-2016 werd een referentietoestand ingevoerd met voor alle percelen een matige P-beschikbaarheid. De landbouwers kunnen met een bodemanalyse aantonen dat de P-beschikbaarheid van hun percelen tot een andere klasse behoort. Vanaf 2017 worden alle percelen waarvoor geen P-analyse beschikbaar is als percelen met een hoge P-beschikbaarheid beschouwd.
- In 2016 werden voor het eerst focusbedrijven aangeduid. Landbouwbedrijven in focusgebieden met een minder goede waterkwaliteit moeten bijkomende maatregelen toepassen om nitraatverliezen onder controle te krijgen. In totaal waren er 10.677 actieve focusbedrijven in 2016, waarvan 9.949 door ligging in focusgebied 2016 en 728 met maatregelencategorieën.
- In 2016 werden 101 focusbedrijven categorie 2 aangeduid en 66 focusbedrijven categorie 3.
- De dienst Bedrijfsadvies van de VLM begeleidt landbouwers, individueel of in groep. In 2016 werden een 750-tal landbouwers begeleid via een bedrijfsbezoek. Het rekenprogramma "Bassistent Balanssimulator" is een hulpmiddel bij het bestedingsmanagement en kan gratis gedownload worden via de VLM-website. Er worden praktijksessies georganiseerd om de landbouwers vertrouwd te maken met de rekenprogramma's. Door de land- en tuinbouwsector en de overheid werd in maart 2016 een sensibiliseringscampagne rond bemesting en waterkwaliteit gelanceerd (MAP-man).

- In de periode 2015-2017 loopt een wetenschappelijk onderzoeksproject naar de onderbouwing van de stikstofbestedingsnormen in de groenteteelt, waarvan de resultaten uiterlijk eind 2018 beschikbaar zullen zijn.
- In MAP5 verschuift de controle van administratieve controles naar bedrijfsdoorlichtingen op het terrein o.b.v. risico-analyse. Bedrijfsdoorlichtingen beperken zich niet tot landbouwbedrijven. Ook mestverwerkingsinstallaties, verzamelpunten, erkende mestvoerders en producenten van andere meststoffen kunnen worden doorgelicht. De dienst Bedrijfsdoorlichting beoogt jaarlijks 750 bedrijfsdoorlichtingen. Aangezien de dienst Bedrijfsdoorlichting pas effectief gestart is begin 2016, na de reorganisatie van de Mestbank, is vertraging opgelopen. In de volgende jaren wordt een inhaalbeweging uitgevoerd.

Ondertussen is MAP6 in voorbereiding.

In 2017 wordt een deskstudie opgestart met het oog op het exploreren van de verdere verbetermarge op het vlak van de voedersamenstelling en de voederefficiëntie voor varkens en pluimvee. Daarnaast zal de studie ook maatregelen onderzoeken om het gehalte aan eiwitten en fosfor in krachtvoeder voor rundvee te laten dalen zonder in te boeten op de productiviteit, en om de voederefficiëntie bij runderen te verhogen.

- VERONTREINIGING GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN (LAND- EN TUINBOUW)

(7B_E_0002, 7B_E_0003, 7B_E_0004, 7B_E_0016, 7B_E_0017, 7B_E_0018)

Om drift en puntvervuiling van gewasbeschermingsmiddelen in te perken werden in 2016 demoprojecten voorgesteld om draagvlak te creëren en werd er overlegd met alle stakeholders. In 2017 wordt via het aanpassen van het keuringsreglement het algemeen gebruik van minimaal 50% driftreducerende doppen op veld- en boomgaardspuiten ingevoerd. Aan de richtlijnen geïntegreerde gewasbescherming (IPM) opgenomen in de checklist wordt toegevoegd dat het gebruik van driftreducerende doppen met minimaal 50% driftreductie voor openluchtteelten of 50% driftreducerende technieken verplicht is vanaf 1 april 2017.

In 2016 werd op de bijscholingen en de basiscursussen in het kader van de fytolicensie ruime aandacht besteed aan IPM. Op 1 december 2016 waren er 52.393 fytolicensiehouders in Vlaanderen. Minstens 10927 licentiehouders hebben op 31/12/2016 deelgenomen aan minstens 1 bijscholing ivm de fytolicensie, georganiseerd via de erkende vormingscentra. 338 licentiehouders hebben al voldoende bijscholingen gevolgd. 12 vormingscentra hebben in 2016 samen 1014 lessen aan aanvullende opleidingen ingericht.

In 2016 werd er voor 1564 ha mechanische onkruidbestrijding en voor 7128 ha verwarringstechniek fruitteelt subsidies gegeven.

Ook in het kader van de VLIF investeringssteun voor de aanleg van een vul- of spoelplaats, zuiveringssysteem (gewasbeschermingsmiddelen) werden 11 aanvragen gesubsidieerd.

In 2016 vroegen 370 landbouwers voor in totaal 5783,11 ha steun aan voor de omschakeling naar en voortzetting van de biologische productiemethode.

- VERONTREINIGING PESTICIDEN (OPENBARE/COMMERCIËLE ACTIVITEITEN)

(7B_F_0001)

Sensibilisatie rond en promotie van pesticidenvrij beheer bij terreinbeheerders gebeurde in 2016 via het promoten van pesticidenvrij ontwerp via studiedagen, fiches, artikels. Verder vonden het jaarlijks stakeholdersoverleg en verschillende opleidingen plaats.

In 2017 is een bevraging van nieuwe doelgroepen gepland en wordt een netwerkkaart met goede voorbeelden gelanceerd. Voor deze sensibilisatie wordt samengewerkt met de VVOG.

- VERONTREINIGING PESTICIDEN (BURGERS)

(7B_G_0001)

Sensibilisatie rond en promotie van pesticidenvrij beheer bij burgers gebeurde via “mijn gifvrije tuin” en artikels i.s.m. Velt. Er werd communicatiemateriaal voor gemeenten voorzien en de bestrijdingswijzer www.zonderisgezonder.be werd geüpdatet. In 2017 wordt een bevraging bij burgers gepland en wordt de communicatie via containerparken en de sensibilisering via tuincentra (charter duurzame tuincentra) opgestart. Verder wordt “mijn gifvrije tuin” geüpdatet.

- WATERZUIVERING VERDER UITBOUWEN EN OPTIMALISEREN

Screening niet-uitgevoerde projecten uit acties maatregelenprogramma 1e SGBP (actie 7B_I_117)

In het najaar 2016 werd door de VMM een bevraging aan de gemeenten en rioolbeheerders gericht om de laatste stand van zaken m.b.t. niet uitgevoerde GIP-projecten uit het SGBP 2009-2015 te verkrijgen. In 2016 werd slechts van 2 van de 163 gemeenten een reactie ontvangen. Op basis van de beschikbare gegevens zal een plan van aanpak voor versnelde uitvoering, in overleg met de CIW WG Waterzuivering, worden uitgewerkt.

Stand van zaken GUP-projecten met prioriteit 2 en met prioriteit 3 of 4 die gelegen zijn in SPG en waarbij wordt bijgedragen aan de instandhoudingsdoelstellingen (actie 7B_I_113)

De actie heeft betrekking op 32 projecten gelegen in 16 gemeenten. Voor 3 projecten is onderzoek lopende, voor 1 project is een studie bureau aangesteld. Voor 1 project werd een subsidieaanvraag ingediend, 2 projecten werden ondertussen opgenomen in een subsidieprogramma.

Stand van zaken i.v.m. inventarisatie en visieontwikkeling vakantieverblijven (actie 7B_I_114)

In het najaar van 2016 werd een bevraging gericht aan gemeenten en rioolbeheerders voor de inventarisatie van weekendverblijven, gebaseerd op een lijst van vakantieverblijven gekend bij de VMM (voor 265 gemeenten). Voor 7 gemeenten werd antwoord ontvangen in 2016. Het begeleiden van de visie en formuleren doelstellingen werd opgenomen in het werkplan van de CIW.

b) Onderzoek

(7B_K_003, 7B_K_004, 7B_K_005, 7B_K_0019, 7B_K_0021, 7B_K_0022, 7B_K_0023, 7B_K_0024)

In 2016 werden in het kader van onderzoek naar relevantie van verwijdering van prioritair stoffen (waaronder farmaceutische stoffen) ter hoogte van RWZI's door de VMM metingen gedaan van een 20-tal actieve stoffen in afvalwater van RWZI's, ziekenhuizen en bedrijven, alsook in oppervlaktewater. Uit het onderzoek dat wordt gevoerd binnen Europa naar verwijderingstechnieken blijkt dat vooral ozonisatie en actief kooladsorptie geschikt zijn om op full scale microverontreinigingen uit het (afval)water te halen.

In 2017 zal het onderzoek worden verdergezet. Hierbij zal specifiek onderzoek worden gevoerd naar de bijdrage van dierlijke geneesmiddelen. Het onderzoek op EU-niveau wordt verder opgevolgd. Belangrijke punten inzake micropolluenten (inclusief farma) voor nader onderzoek zijn de mengseltoxiciteit van stoffen en de ontwikkeling van effectgebaseerde testen.

Het onderzoek naar inzicht van potentieel problematische gevaarlijke stoffen m.b.t. hun aanwezigheid in oppervlaktewater, de belangrijkste emissiebronnen en de effecten (van maatregelen) op de verschillende biologische kwaliteitselementen is een doorlopende maatregel om de inzichten in deze problematiek te verhogen. Voor de Watch List-stoffen werden tussen september 2015 en augustus 2016 in totaal 161 analyses uitgevoerd voor 15 parameters. De emissie-inventaris WEISS werd verder uitgebouwd met cijfers voor 2015 voor puntbronnen en bijschattingen industrie, RWZI-gegevens en huishoudens. De atmosferische depositie metalen, wegverkeer (bandenslijtage, wegdekslijtage en lekkage motorolie) en corrosie gebouwen (gebouw schil en leidingen) werden geactualiseerd voor de periode 2010-2015.

In 2017 zullen verscheidene potentieel problematische gevaarlijke stoffen opgenomen worden in het meetprogramma 2017. De emissie-inventaris WEISS zal verder uitgebouwd worden.

Het in kaart brengen van achtergrondconcentraties en/of biobeschikbaarheid van zware metalen in oppervlaktewater is een doorlopende maatregel met als doel de kennis te verhogen. In 2016 werd voor de biobeschikbare fractie van metalen in oppervlaktewater het softwaremodel PNEC-PRO verkennend uitgetest voor de beschikbare metalen. Dit onderzoek loopt verder in 2017.

Er wordt een samenwerking opgezet tussen de bevoegde instanties en de fytosector om een representatief beeld te krijgen van de aanwezigheid van (nieuwe) pesticiden en metabolieten in grondwater en oppervlaktewater, inclusief de kwetsbare waterwinningen voor de productie van drinkwater.

In 2016 liepen er 8 onderzoeksprojecten ter onderbouwing van het mestbeleid waarvan er 2 werden afgerond. Daarnaast werden er 5 nieuwe onderzoeksprojecten uitgeschreven waarvan er 1 reeds opstartte en er 4 in 2017 zullen opstarten.

Het onderzoek naar de doelafstand voor N en P in functie van de doelstellingen van de kaderrichtlijn Water werd opgestart in 2016. Een eerste fase is de opmaak van een maximale actielijst en die loopt over 2016-2017.

Tools en modellen voor de onderbouwing van fosforemissiereductie naar oppervlaktewater uit de landbouw zijn een bemestingsallocatiemodel (BAM) en een landbouwemissiemodel (ArcNEMO). De ontwikkeling van het BAM werd opgestart, waarbij een functionele analyse voor de aanpassing van het BAM aan MAP5 werd uitgevoerd en een productieomgeving werd opgezet.

In 2017 wordt voor het BAM de functionele analyse afgewerkt en een implementatie van de nieuwe modelstructuur voorzien. Voor ArcNEMO wordt de herstructurering van de code en een literatuurstudie rond fosfaat in de bodem uitgevoerd.

In het kader van het verhogen van de efficiëntiewinsten voor de saneringsinfrastructuur werd in 2016 gestart met de opmaak van een multi-criteria-analyse voor de saneringsprojecten. Elke project zal beoordeeld worden op zijn doelstelling en projecten die aan meerdere doelstellingen voldoen, zullen een hoger belang krijgen. Er zal nadien ingezet worden op de uitvoering van projecten met een meervoudige doelstelling. Dit onderzoek zal verder lopen in 2017.

c) Bekkenspecifieke acties

Het totaalbeeld van de voortgang en planning/voortuitblik voor de bekkenspecifieke acties van MGr 7B is terug te vinden in de overzichtstabel. De bekkenspecifieke delen gaan dieper in op de stand van zaken van de bekkenspecifieke acties.

De beschrijving van de geactualiseerde zoneringsplannen en de beschrijving van de voortgang en planning/voortuitblik voor acties mbt de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen zijn opgenomen in het deel WUP “Geactualiseerde ZPn & GUPs”

d) Grondwatersysteemspecifieke acties

Niet van toepassing voor deze maatregelengroep.

e) Bijsturingen

Tabel 8: bijsturingen acties MGr 7B Verontreiniging oppervlaktewater

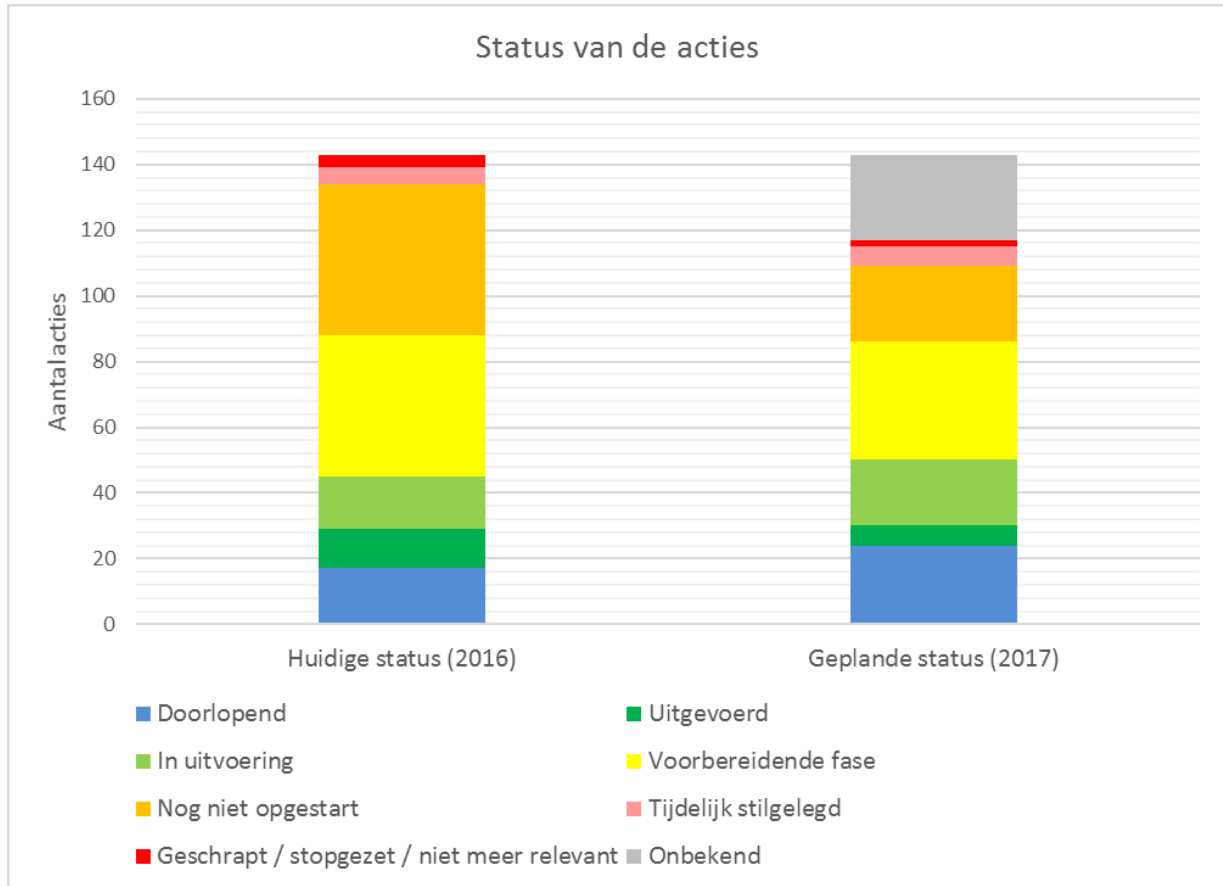
Nr actie	Titel	Initiatiefnemer(s)	Bijsturing: omschrijving
7B_J_0051	Optimalisatieprojecten rioleringsstelsel Benedenvliet	Aquafin	Nieuwe actie

2.2.10 MGr 8A: Hydromorfologie

2.2.10.1 Uitvoeringsgraad

Figuur 17: Uitvoeringsgraad acties MGr 8A Hydromorfologie

Maatregelengroep 8A omvat 143 acties. 12 acties zijn reeds uitgevoerd. 33 acties zijn doorlopend of in uitvoering. 43 acties zitten in de voorbereidende fase en 46 moeten nog opgestart worden. 5 acties zijn tijdelijk stopgezet en 4 definitief.

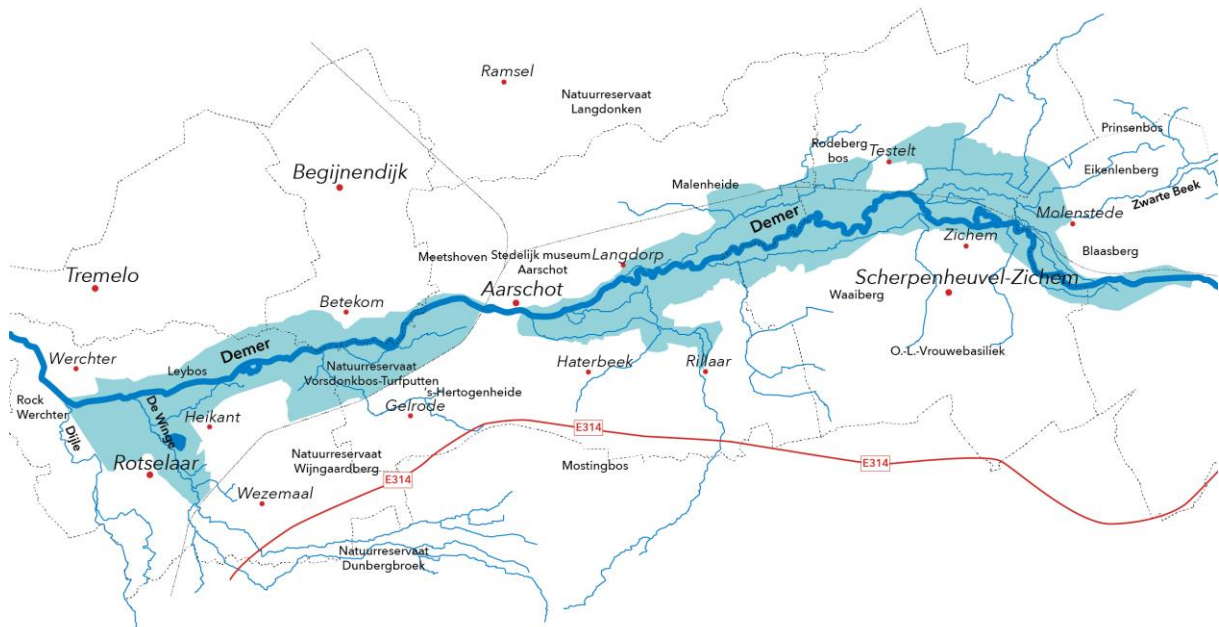
De geplande uitvoeringsgraad voor 2017 is analoog aan deze van 2016. Voor 4 acties wordt vertraging gerapporteerd.

2.2.10.2 In de kijker

Het Sigmaproject Demervallei werd in samenspraak met alle betrokken actoren uitgewerkt door de nv Waterwegen en Zeekanaal en het Agentschap Natuur en Bos en werd op 26/12/2016 goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De komende jaren worden tussen Diest en Werchter 11 kilometer oude meanders opnieuw aangesloten op de Demer. De rivier wordt zo een stuk langer en kan hierdoor in natte periodes meer water bergen. In droge periodes wordt het water trager afgevoerd, met minder verdroging als gevolg. Een als vanouds kronkelende Demer zal ook de band tussen rivier, natuur en

recreanten op een bijzondere manier versterken. Binnen enkele jaren kan men de hier aanwezige bevers nóg beter spotten en naar hartenlust de Demeroevers verkennen vanuit een kano of kajak.

2.2.10.3 Voortgang en Planning & vooruitblik

a) Generieke acties

- BESTRIJDING INVASIEVE SOORTEN

Voor de bestrijding van invasieve waterplanten bestaat er al vele jaren een afdoend kader. In 2016 werd binnen de CIW een aanpak afgesproken voor de bestrijding van invasieve oeverplanten zonder gebruik te maken van pesticiden. Eind 2014 werd een nieuwe Europese verordening van kracht m.b.t. invasieve uitheemse soorten. De verordening stelt onder meer dat de soorten van de Europese lijst niet meer mogen gehouden, verkocht of getransporteerd worden én dat deze soorten actief moeten bestreden worden. Op 13 juli 2016 werd een eerste Europese lijst van invasieve uitheemse soorten goedgekeurd en gepubliceerd in het Europees publicatieblad. Voor deze invasieve exoten zal de komende jaren werk gemaakt moeten worden van toezicht, in kaart brengen van de introductieroutes, bestrijding, beheer, de opmaak van een actieplan en rapportering. De CIW WG Ecologisch Waterbeheer zal de komende jaren advies geven bij de actieplannen voor de Chinese wolhandkrab, de Amerikaanse rivierkreeften, de Ponto-Kaspische grondelsoorten en de stierkikker.

- HERSTEL VISPOPULATIES

Voor beekprik, rivierdonderpad en kleine modderkruiper, drie vissoorten van bijlage 2 van de Habitatrichtlijn, is een soortenbeschermingsprogramma in opmaak. Het plan voorziet in acties op Vlaams niveau en op het niveau van een twintigtal waterloopclusters om deze soorten in een gunstige regionale staat van instandhouding te brengen. Het plan zal eind 2017 ter goedkeuring overgemaakt worden aan minister Schauvliege.

De opvolging van de sanering van vismigratieknelpunten op prioritaire waterlopen gebeurt onder meer via de databank www.vismigratie.be en binnen de CIW.

- DE STRUCTUURKWALITEIT VAN DE WATERLOPEN VERHOGEN

Begin 2016 werden vijf pilotprojecten (Maarkebeek & Krombeek, Desselse Nete & Zwarte Nete, bovenlopen Grote Nete, Laak en Mombeek) geselecteerd voor het uittesten van het verruimde beleidsinstrumentarium voor de realisatie van oeverzones (o.m. instrumentenkoffer decreet Landinrichting, vergroeningsmaatregelen GLB, ...). De pilotprojecten hebben een looptijd van twee jaar en worden opgevolgd binnen de CIW. Mede op basis van de voortgang in de pilotprojecten zal geëvalueerd worden of al dan niet een bijkomend instrument voor oeverzoneprojecten nodig is.

b) Bekkenspecifieke acties

Het totaalbeeld van de voortgang en planning/voortuitblik voor de bekken specifieke acties van MGr 8A is terug te vinden in de overzichtstabel. De bekken specifieke delen gaan dieper in op de stand van zaken van de bekken specifieke acties.

c) Grondwatersysteem specifieke acties

Niet van toepassing voor deze maatregelengroep.

d) Bijsturingen

Tabel 9: bijsturingen acties MGr 8A Hydromorfologie

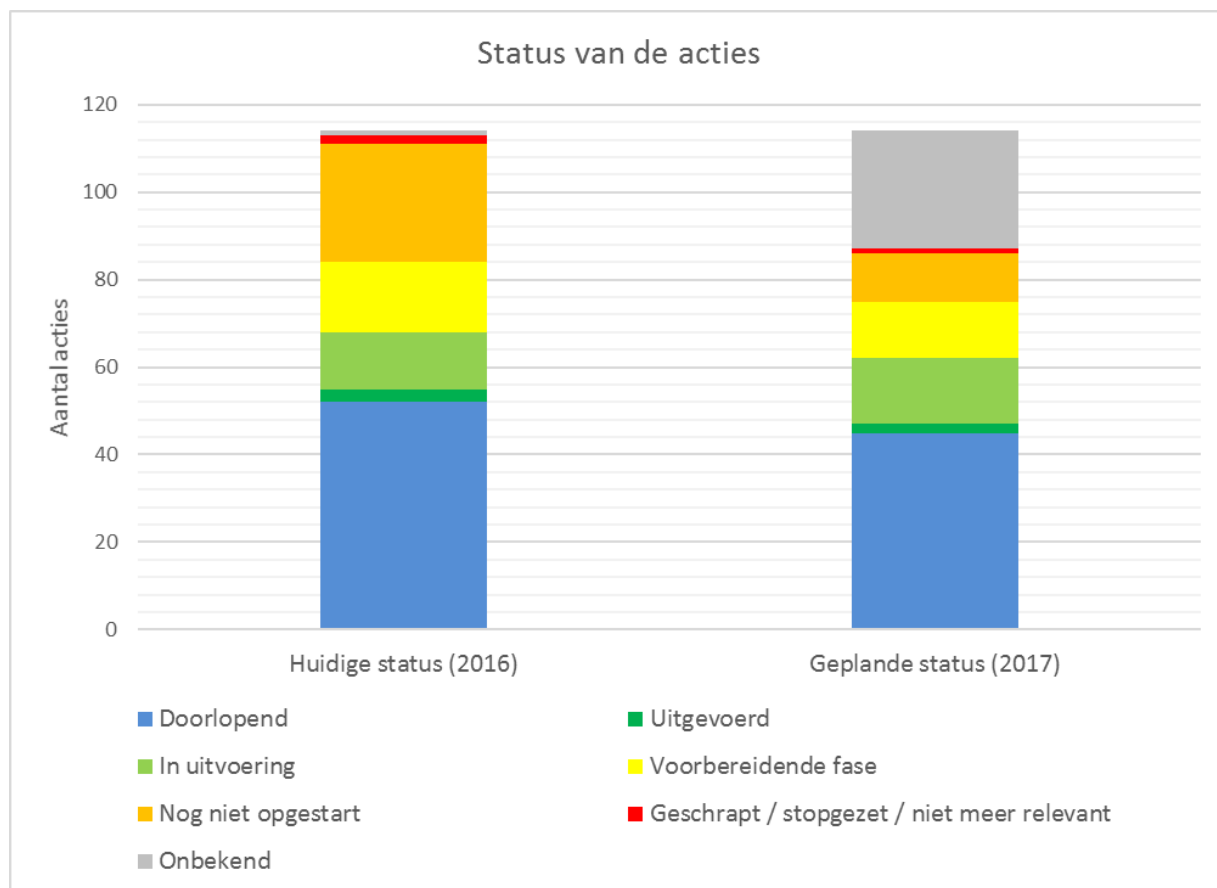
Nr actie	Titel	Initiatiefnemer(s)	Bijsturing: omschrijving
8A_A_0047	Koppeling van de Vrietselbeek met haar brongebied door de voeding met opgepompt grondwater	Provincie Limburg, De Vlaamse Waterweg nv	Nieuwe actie
8A_A_0048	Structuurherstel van de Deysbeek en de Waarbeek in functie van het leefgebied van de rivierdonderpad	Watering De Kleine Gete, Provincie Vlaams Brabant, Bekkensecretariaat	Nieuwe actie
8A_C_0006	Wegwerken van vismigratieknelpunten voor de Wezelse Beek	Provincie Antwerpen	Nieuwe actie
8A_C_0018	Wegwerken van vismigratieknelpunt voor waterlichaam Heerlese Loop	Provincie Antwerpen, Polder en/of Wateringen: Watering De Beneden Mark	Geschrapte actie
8A_C_0353	Wegwerken van vismigratieknelpunten op de Douvebeek	Provincie West-Vlaanderen	aanpassing
8A_C_0477	Wegwerken vismigratieknelpunten op de Laambeek (behorend tot speciale beschermingszone BE2200031) in overeenstemming met de instandhoudingsdoelstellingen.	Polder en/of Wateringen: Watering De Herk	Nieuwe actie

2.2.11 MGr 8B: Waterbodems

2.2.11.1 Uitvoeringsgraad

Figuur 18: Uitvoeringsgraad acties MGr 8B Waterbodems

Maatregelengroep 8B omvat 114 acties. 3 actie zijn reeds uitgevoerd, 63 acties lopen door of zijn in uitvoering, 16 acties zijn in de voorbereidende fase en 27 acties zijn nog niet opgestart. 2 acties zijn stopgezet. De geplande status in 2017 is vergelijkbaar. Voor 1 actie wordt vertraging gerapporteerd.

2.2.11.2 In de kijker

Uitbouwen van een Vlaams kenniscentrum erosiebestrijding en vervolgtraject sedimentmodel

ALBON bereidt de opstart van een kenniscentrum erosiebestrijding voor met focus op de reductie van de sedimentaanvoer naar de waterlopen. In 2016 werd de aanbesteding van de opdracht voor het modelleren van het sedimenttransport naar de waterlopen gegund.

In 2017 wordt het luik bodem van het sedimentmodel volledig operationeel gemaakt en zal het toegepast worden in een aantal relevante speerpunt- en aandachtsgebieden. Met behulp van het luik bodem van het sedimentmodel zal de sedimentaanvoer naar de waterlopen in

deze gebieden geanalyseerd worden en zullen erosiebestrijdingsmaatregelen gestimuleerd en geëvalueerd worden. Binnen het Interregproject Triple C zal ook gewerkt worden aan het verbeteren van het sedimentmodel (invloed van neerslagvariatie, effect van riolering, effect van ondergrond op runoff, schaaleffecten,...). Tenslotte wordt er in 2017 ook een project 'Sedimentaanwas' gestart met als doel de sedimentaanwas in opvangsystemen concreet te gaan meten op het terrein en het luik bodem van het sedimentmodel met deze gegevens verder te valideren.

In 2018 zal het modelleren met het sedimentmodel voortgezet worden en zal gestreefd worden naar het verder verbeteren van het model. De sedimentaanvoer naar de waterlopen zal berekend worden voor de relevante speerpunt- en aandachtsgebieden en in uitbreiding voor heel Vlaanderen. De reeds gerealiseerde erosiebestrijdingsmaatregelen zullen geëvalueerd worden aan de hand van de gemodelleerde sedimentreducties en verdere acties zullen waar nodig gestimuleerd worden. Op basis van scenario-analyses zal de afweging tussen diverse acties gemaakt worden.

2.2.11.3 Voortgang en Planning & vooruitblik

a) Generieke acties

- EROSIE EN SEDIMENTAANVOER TEGENGAAN ALS EERSTE STAP

Uitwerken van een overkoepelende beleidsnota bagger- en ruimingsspecie

Er werd gewerkt aan een beleidsnota bagger- en ruimingsspecie die focust op het beheer van BRS vanaf het ogenblik dat de waterloopbeheerder beslist dat er ingegrepen moet worden. Er wordt gestreefd naar een meer integrale aanpak met inbegrip van bijvoorbeeld waterbodemsanering. In 2017 wordt er verder gewerkt aan de beleidsnota.

Uitbreiding financiële steun bij de aankoop van machines ter voorkoming van bodemerosie

Er is verhoogde financiële steun van 30 % voor de aankoop van 6 types machines ter voorkomen van bodemerosie, namelijk voor schijveneggen, tandcultivatoren voor niet-kerende bodembewerking, grondbrekers, strip-till machines, directzaaimachines en drempelmachines. De verhoogde financiële steun van 30 % voor de aankoop van machines ter voorkoming van bodemerosie wordt in 2017 en 2018 verder gezet.

Stapsgewijze uitvoering van de aanscherping van de erosiemaatregelen in het kader van de randvoorwaarden gekoppeld aan de bedrijfstoelageregeling

De stapsgewijze aanscherping zoals beslist in 2014 werd stopgezet wegens de lage haalbaarheid van de voorgestelde erosiemaatregelen en de te hoge impact op de bedrijfsvoering van landbouwbedrijven. Vanaf 1/1/2016 werden volledig nieuwe maatregelen voor erosiebestrijding ingevoerd in de randvoorwaarden. Meer info is terug te vinden op www.vlaanderen.be/landbouw/randvoorwaarden.

Sensibiliseren voor het toepassen van erosiebestrijdende maatregelen in de land- en tuinbouwsector

Verschillende sensibiliserende acties werden genomen: In 2016 gingen zes demonstratieprojecten van start: twee binnen het thema erosie en vier binnen het thema bodemorganische stof. Naast demonstratieprojecten werd er in 2016 ook gewerkt met bezoeken aan demobedrijven in de akkerbouw waar de praktijkcentra een aantal proefvelden aanleggen om de belangrijkste nieuwigheden te demonstreren waaronder voor erosiebestrijding. Erosie is als een afzonderlijke katern opgenomen in de Praktijkgids "Water in de land- en tuinbouw". Ook via de erosiecoördinatoren en bedrijfsplanners werd op sensibilisering over erosiebestrijding ingezet. Ook in 2017 en 2018 wordt verder ingezet op sensibilisatie via demonstratieprojecten.

Daarnaast start een nieuw project, namelijk: SMART Bodem (Scannen – Meten – Advies – Resultaat – Taak). Dit project start in 2017 en loopt tot en met februari 2019. SMART-Bodem heeft de bedoeling om op een "slimme" manier aan landbouw te doen door de bodem te scannen, bodemeigenschappen te meten, plaats specifieke adviezen op te stellen en deze om te zetten naar taakkaarten voor een optimaal en duurzaam resultaat inzake bodemkwaliteit en gewasopbrengst. Meer info is terug te vinden op <http://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/voorlichting/demonstratieprojecten/2016/smart-farming/smart-bodem-scannen-meten>.

- SPECIE HERGEBRUIKEN

Opvolgen van jaarlijkse hoeveelheid gestorte bagger- en ruïminsspecie en opvolgen van de resterende stortcapaciteit

Het is niet zo eenvoudig om de jaarlijkse hoeveelheid gestorte BRS te bepalen. Er zal worden onderzocht hoe de centrale dataverzameling het beste kan uitgewerkt worden.

- WATERBODEMVERONTREINIGING⁴

In kaart brengen van hotspots van waterbodemonverontreiniging ten gevolge van risico

Uit pilootwaterbodemonderzoeken is gebleken dat hotspots van waterbodemonverontreiniging kunnen gelinkt worden met bepaalde historische risico-activiteiten zoals leerlooierijen, metallurgie, teerfabrieken, In 2016 werd een studie 'Hotspots', die uitgevoerd werd door de OVAM i.s.m. de VMM om na te gaan bij welke risico-activiteiten er de meeste kans was/is op waterbodemonverontreiniging, gefinaliseerd. In 2017 start de OVAM met het historisch onderzoek en aanvullende staalnames met als doel het in kaart brengen van de hotspots van waterbodemonverontreiniging gelinkt aan risico-activiteiten. Per provincie werd een opdracht gegund aan een erkend bodemsaneringsdeskundige, waarbij in eerste instantie wordt gefocust op speerpunt- en aandachtsgebieden. Een eerste en tweede fase zal eind 2017 afgerond zijn. Op basis van de resultaten in 2017 zal in 2018 en 2019 verder onderzoek

⁴ -Acties miv het saneren van waterbodems maken ook deel uit van de BSD onder groep 4B, tgv de ligging in beschermde gebieden

gebeuren buiten de speerpunt- en aandachtsgebieden. Er zal hierbij nauw samengewerkt worden met de waterloopbeheerders en de CIW.

Nagaan wat de toepassingsmogelijkheden zijn van de nieuwe regeling rond saneringsplicht bij waterbodemonverontreiniging (gewijzigd Bodemdecreet)

In 2015 werd het Bodemdecreet gewijzigd, wat toelaat om de kosten voor waterbodemsanering (deels) te verhalen op de vervuiler. In 2016 werd gestart met het uitklaren van de saneringsplicht bij concrete dossiers zoals Caliebeek, Diepteloop, ... In 2017 wordt 'fingerprinting' via PCA analyse toegepast op de Diepteloop om de verontreinigingsparameters op een wetenschappelijk onderbouwde manier te linken aan risicolocaties of aan diffuse bronnen. De kostenverdeling is gebaseerd op het risico die de verschillende verontreinigingsparameters, gelinkt aan verschillende activiteiten, veroorzaken. Ook de mogelijkheid om (gedeeltelijke) vrijstelling van saneringsplicht te krijgen, zowel voor de waterbodemonverontreiniging als voor de oeververontreiniging, werd bekeken. Daarnaast wordt gekeken hoe het instrument cofinanciering voor de aanpak van waterbodemonverontreiniging maximaal kan worden ingezet ter ondersteuning van de saneringsplichtigen.

Uitvoeren van één of meerdere pilootwaterbodemonderzoeken in functie van het bijsturen van de ontwerp standaardprocedure waterbodemonderzoek.

In 2016 liepen de cases Diepteloop en Grote Nete. In 2017 en komende jaren zal hier verder aan gewerkt worden, rekening houdende met de opgedane ervaring. Eén van de belangrijke zaken die uit deze pilootprojecten naar voren kwam is de noodzaak tot afstemming van de risicobeoordeling waterbodems. Verder maakten de waterbodemonderzoeken op de Winterbeek, Valkelarebeek, Caliebeek, Diepteloop, ... duidelijk dat een totaalbeeld op oever, waterbodemon, onderliggende vaste bodemon en verontreinigingsbron erg belangrijk is.

Evaluatie van bestaande bodemsaneringstechnieken.

In 2017 start de OVAM een studie die tot doel heeft om een syllabus en (online)-cursus rond waterbodemsaneringstechnieken ter beschikking te stellen. Hiervoor wordt ook gebruik gemaakt van de middelen van het Europees project Sullied Sediments.

Onderzoek naar de interactie waterbodemon-waterkolom

In 2017 start een wetenschappelijk onderzoek over de nalevering van P vanuit de waterbodemon.

Nagaan wat de mogelijkheden zijn rond duurzaam saneren bij verontreinigde waterbodems.

In 2016 en 2017 wordt gewerkt rond de Urban baseline. Hierbij wordt onderzocht wat een zinvolle triggerwaarde is om tot verder onderzoek bij waterbodemonverontreiniging over te gaan. Beneden deze 'urban baseline' waarde is herverontreiniging mogelijk omdat er nog steeds punt- en diffuse bronnen zijn die verontreinigende stoffen in een waterlichaam brengen.

Risicobeoordeling waterbodemon in bevaarbare en onbevaarbare waterlopen

In 2017 zal samengewerkt worden rond een gemakkelijk bruikbaar risicomodel (cfr. S-risk) voor een sitespecifieke beoordeling van een waterbodemon, waarbij aspecten zoals

biobeschikbaarheid mee in rekening worden gebracht. Ook het onderzoek naar een 'urban baseline', moet in dit risicomodel worden geïntegreerd.

Verder uitbouwen sedimentmeetnet

Het sedimentmeetnet is anno 2017 zodanig uitgebouwd dat van alle waterwegen die richting het Schelde-estuarium afwateren de sedimentaanvoer richting dit estuarium kan begroot worden. In het Schelde-estuarium zelf zijn bijkomende continue meettoestellen geïnstalleerd die het turbiditeitsgedrag van de Schelde nu ook meer opwaarts kunnen opvolgen. Seizoenaal worden kalibratiemetingen met gesuspendeerd sediment uitgevoerd om de vertaling van turbiditeit naar sedimenttransport in het estuarium te kunnen maken.

b) Bekkenspecifieke acties

Het totaalbeeld van de voortgang en planning/voortuitblik voor de bekkenspecifieke acties van MGr 8B is terug te vinden in de overzichtstabel. De bekkenspecifieke delen gaan dieper in op de stand van zaken van de bekkenspecifieke acties.

c) Grondwatersysteemspecifieke acties

Niet van toepassing voor deze maatregelengroep.

d) Bijsturingen

Tabel 10: bijsturingen acties MGr 8B Waterbodems

Nr actie	Titel	Initiatiefnemer(s)	Bijsturing: omschrijving
8B_A_0009	Stapsgewijze uitvoering van de aanscherping van de erosiemaatregelen in het kader van de randvoorwaarden gekoppeld aan de bedrijfstoelageregeling	Vlaamse overheid : Departement Landbouw en Visserij (LV), Vlaamse overheid : Dep LNE Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen (ALBON)	Geschrapte actie
8B_A_0070	Aanpak sedimentproblematiek van de Koude Beek	Gemeenten Boechout, Borsbeek, Mortsel, Hove Antwerpen, provincie Antwerpen, Aquafin NV, VMM	Nieuwe actie
8B_A_0097	Anti-erosie maatregelen in het Dijle-Zennebekken t.h.v. waterloopgerelateerde erosieknelpunten buiten beschermde gebieden, onder meer t.h.v. de vallei van de Maalbeek	Gemeenten	Nieuwe actie
8B_C_0063	Aanleg van sedimentvang 7.9 op de Beverbeek	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	Geschrapte actie
8B_D_0083	Waterbodemsanering van de Steenvlietbeek (waterloop nr. S194) en aanleg van een by-pass	Provincie Oost-Vlaanderen	Nieuwe actie
8B_D_0084	Gezamenlijke uitwerking risico-beoordeling waterbodems en oevers	INBO, VMM, ANB, OVAM	Nieuwe actie
8B_D_0085	Aanpak hotspots met waterbodemonreiniging in Vlaanderen	OVAM	Nieuwe actie
8B_D_0086	Aanpak waterbodemonreiniging voor concrete projecten ikv Sigma	OVAM	Nieuwe actie

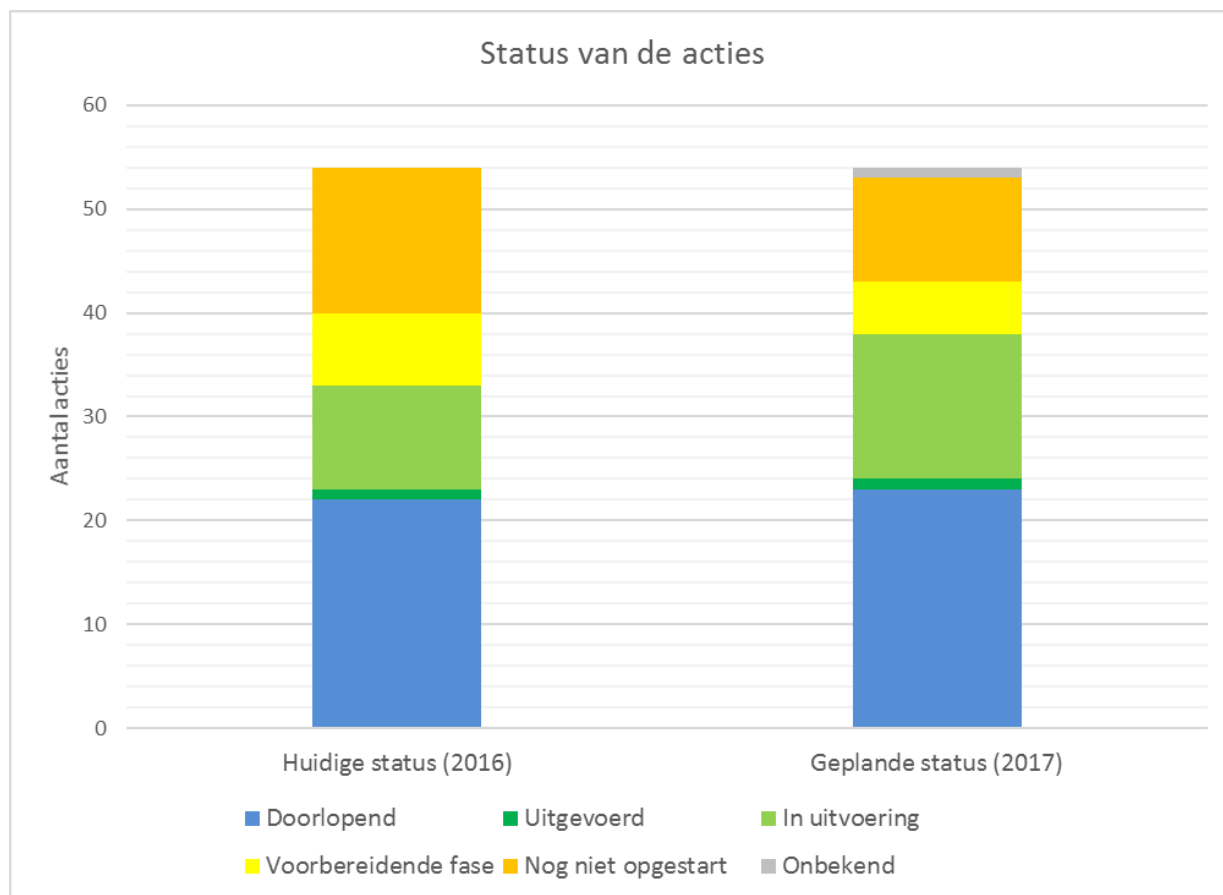
Nr actie	Titel	Initiatiefnemer(s)	Bijsturing: omschrijving
8B_D_0087	Problematiek Emerging Contaminants in kaart brengen	OVAM	Nieuwe actie
8B_F_0091	Synergie faciliterend sediment kennis-systeem: Opmaak van een prototype voor een kennisstelsel voor de uitwisseling van alle data rond waterbodems binnen de Vlaamse Overheid	OVAM	Nieuwe actie
8B_H_0001	Opmaak van een sedimentbeheerconcept voor het Scheldestroomgebiedsdistrict	CIW werkgroep Bagger- en Ruimingsspecie	Nieuwe actie

2.2.12 MGr 9: Andere maatregelen

2.2.12.1 Uitvoeringsgraad

Figuur 19: Uitvoeringsgraad acties MGr 9 Andere maatregelen

Maatregelengroep 9 omvat 54 acties, waarvan er 9 generiek zijn. Ongeveer 75% van de acties zijn opgestart, 1 actie is al uitgevoerd. Voor geen enkele actie werd vertraging gerapporteerd.

2.2.12.2 In de kijker

Tools en modellen voor de onderbouwing van de afwijkingen ten behoeve van de SGBP 2022-2027 worden ontwikkeld. Voor het Waterkwaliteitsmodel Pegase werden licenties en een modeldataset aangekocht. Het Ecologisch model ELMO werd uitgebreid met een waterbodembedataset. In 2017 wordt het Waterkwaliteitsmodel Pegase geüpdatet met de dataset 2010-2012 en uitgebreid voor de bekkens van IJzer en Maas. Het Ecologisch model ELMO wordt gebiedsgericht gekalibreerd.

2.2.12.3 Voortgang en Planning & vooruitblik

a) Generieke acties

- INSTRUMENTEN TER BEOORDELING VAN DE KOSTENEFFECTIVITEITSANALYSE EN DISPROPORTIONALITEITSANALYSE OPTIMALISEREN

(9_A_0001, 9_A_0005, 9_A_0006, 9_A_0007)

Het uitdragen van landbouwkennis naar andere beleidsdomeinen en overheidsinstanties gebeurt doorlopend. Het Vlaams Ruraal Netwerk zorgt voor bekendmaking van en communicatie over het PDPO (=plattelandontwikkelingsprogramma). Over de resultaten van studies en rapporten over het PDPO wordt breed gecommuniceerd: zie www.ruraalnetwerk.be.

Via de maatregelenkostenmodule (MKM) water wordt de kennis over kosten, effecten en baten van acties uitgebreid en toegepast. Een concept voor de disproportionaliteit werd verder uitgewerkt, en de tool MKM wordt afgestemd met bestaande databanken.

Tools en modellen voor de onderbouwing van de afwijkingen ten behoeve van de SGBP 2022-2027 worden ontwikkeld.

- EEN FINANCIERINGSPLAN OP LANGE TERMIJN UITWERKEN

(9_A_0009)

Een maatschappelijk debat met het oog op het uitwerken van een lange termijn visie inzake financiering van het integraal waterbeleid rekening houdend met het kostenterugwinningsbeginsel wordt voorbereid. Het plan van aanpak voor de uitwerking van een financieringsplan werd opgemaakt en op goedgekeurd door de CIW, de samenstelling van een overlegplatform werd vastgelegd en een huishoudelijk reglement, missie en visie voor dit platform werden opgemaakt. Op 2 december 2016 vond de opstartvergadering. In 2017 wordt verder uitvoering gegeven aan een plan van aanpak en aan de voorbereiding (effectiviteitsanalyse, doelgroepenanalyse, analyse financieringsnoodzaak en aangrenzende beleidsprocessen).

- HANDHAVING

(9_C_0041)

Op basis van de vastgestelde prioriteiten inzake handhaving in het kader van integraal waterbeleid wordt binnen de CIW overleg opgestart met de verschillende toezichtinstanties. Vier prioritaire handhavingsthema's werden in 2016 binnen de CIW-werking meer nauwgezet opgevolgd: aansluitplicht, zwerfvuil, silosappen en pesticiden. Een nieuwe rubriek over de handhaving van de aansluitplicht is gepubliceerd op de CIW-website. In 2017 wordt een draaiboek voor gemeenten over de handhaving van de aansluitplicht op rioleringen uitgewerkt.

- TUSSENTIJDSE EVALUATIE VAN DE STROOMGEBIEDBEHEERPLANNEN

(9_A_0010)

In 2016 werd de Webtool "maatregelen integraal waterbeleid" ontwikkeld en in gebruik genomen. Het Wup 2016 werd opgemaakt. Ook in 2017 wordt door middel van het WUP de uitvoering van het maatregelenprogramma en de voortgang van de toestand opgevolgd.

- GEBIEDSSPECIFIEK WERKEN

(9_C_0032)

In verschillende valleigebieden zijn gewestelijke RUP's voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS) definitief vastgesteld (bijvoorbeeld RUP Dijlevallei Werchter – Bonheiden) of is de decretale goedkeuringsprocedure opgestart met de organisatie van een plenaire vergadering (RUP Vallei van de Nederaalbeek in Maarkedal, RUP Kustpolders tussen Oudenburg Jabbeke en Stalhille, RUP Vallei van de Tappelbeek in Broechem, ...). Overeenkomstig de beleidslijnen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen vormt "ruimte voor water" daarbij een belangrijk aandachtspunt.

Op 1 mei 2017 wordt de milieu-effectrapportage integraal onderdeel van het RUP, waardoor het o.m. mogelijk wordt om in het kader van een RUP een 'verbrede' stedenbouwkundige verordening te kunnen opmaken, en dan specifiek om bepaalde effectmilderende maatregelen die essentieel zijn voor aanzienlijke, in het plan-MER voorspelde milieueffecten te kunnen voorkomen, bv. voor het verbeteren van de waterkwaliteit.

b) Bekkenspecifieke acties

De beschrijving van de voortgang en planning/voortuitblik voor de bekkenspecifieke acties van MGr 9 is terug te vinden in de bekkenspecifieke delen van het WUP Het totaalbeeld van de voortgang en planning/voortuitblik voor de bekkenspecifieke acties van MGr 9 is terug te vinden in de overzichtstabel. De bekkenspecifieke delen gaan dieper in op de stand van zaken van de bekkenspecifieke acties.

c) Grondwatersysteemspecifieke acties

Niet van toepassing voor deze maatregelengroep.

d) Bijsturingen

Tabel 11: bijsturingen acties MGr 9 Andere maatregelen

Nr actie	Titel	Initiatiefnemer(s)	Bijsturing: omschrijving
9_C_0014	Organiseren en coördineren van gebiedsgericht overleg in kader van het Integraal Project Dijlevallei (speerpuntgebied Laan, aandachtsgebieden Dijle I, Dijle II en Nethen)	Bekkensecretariaat Dijle-Zennebekken	aanpassing
9_C_0051	Organiseren en coördineren van gebiedsgericht overleg voor het afstroomgebied van het aandachtsgebied Heulebeek in het Leiebekken	Bekkensecretariaat Leiebekken	Nieuwe actie
9_C_0052	Organiseren en coördineren van gebiedsgericht overleg voor het afstroomgebied van de Gaverbeek in het Leiebekken	Bekkensecretariaat Leiebekken	Nieuwe actie
9_C_0053	Organiseren en coördineren van gebiedsgericht overleg in kader van het Integraal Project Laan	Bekkensecretariaat Dijle-Zennebekken	Nieuwe actie
9_C_0054	Organiseren en coördineren gebiedsgericht overleg in kader van het Integraal project Maalbeek	Bekkensecretariaat Dijle-Zennebekken, Regionaal Landschap Groene Corridor	Nieuwe actie

2.3 Speerpuntgebieden en aandachtsgebieden

Tabel 12: svz uitvoering acties gelegen in speerpuntgebieden en aandachtsgebieden

	SP (#)	AG (#)
Nog niet opgestart		1
Vorbereidende fase	8	35
Uitvoeringsfase	9	20
Uitgevoerd		
Tijdelijk stilgelegd		
Geschrap / stopgezet		

Tabel 13: evolutie uitvoering acties gelegen in speerpuntgebieden en aandachtsgebieden

waterlichaam	status 2016
speerpuntgebieden	
KALKENSE VAART (VL05_31 BES)	
IJSSE (VL11_83 – DZ)	
LAAN (VL11_84 – DZ)	
DEMER I (VL05_98 – DEM)	
MOMBEEK (VL05_113-DEM)	
MUNSTERBEEK (VL05_114 – DEM)	
ZWARTEBEEK(VL11_117 – DEM)	
AA II (VL05_121 – NETE)	
GROTE NETE I (VL11_123 – NETE)	
KLEINE NETE I (VL11_126 – NETE)	
KLEINE NETE II (VL11_127 – NETE)	
MOLENBEEK - BOLLAAK (VL05_129 - NETE)	
WAMP (VL05_130 - NETE)	
ABEEK (VL11_133 – MAAS)	
BOSBEEK (VL05_135 – MAAS)	
MERKSKE (VL05_146 – MAAS)	
WARMBEEK (VL05_147 – MAAS)	
aandachtsgebieden	
BLANKAART WATERLOPEN (VL11_1 - IJzer)	
GROTE KEMMELBEEK (VL05_2 - IJzer)	
POPERINGEVAART (VL05_12 – IJzer)	
RIVIERBEEK + HERTSBERGEBEEK (VL05_20 – BPOL)	
OUDE KALE (VL05_25 – GK)	

waterlichaam	status 2016
POEKEBEEK (VL05_26 – GK)	
ZWARTESLUISBEEK (VL08_27 – GK)	
BRAKELEIKEN + LIEVE (VL05_154 – GK)	
ZUIDLEDE (VL05_182 – GK)	
BENEDENVLIET (VL05_28 - BES)	
GROOT SCHIJN (VL05_29 - BES)	
GROTE MOLENBEEK - DE VLIET (VL05_30 – BES)	
GETIJDURME (VL08_39 – BES)	
ZEESCHELDE I (VL11_40 – BES)	
ZEESCHELDE II (VL08_41 – BES)	
ZEESCHELDE III + RUPEL (VL11_42 – BES)	
ZEESCHELDE IV (VL08_43 – BES)	
HEULEBEEK (VL05_47 – Leie)	
MOLENBEEK - MAARKEBEEK (VL05_60 - BOS)	
ZWALM (VL11_63 – BOS)	
BELLEBEEK (VL05_66 – DEN)	
MOLENBEEK - PACHTBOSBEEK (VL05_73 – DEN)	
DIJLE I (VL05_77 – DZ)	
DIJLE II (VL09_78 – DZ)	
DIJLE V (VL05_81 – DZ)	
DIJLE VI (VL08_82 – DZ)	
GETIJDEDIJLE & GETIJDEZENNE (VL08_95 – DZ)	
LEIBEEK - LAAKBEEK (VL05_85 - DZ)	
NETHEN (VL05_86 - DZ)	
VOER (Leuven) (VL05_87 - DZ)	
WOLUWE (VL11_91 - DZ)	
ZUUNBEEK (VL05_94 - DZ)	
WEESBEEK (VL05_90 - DZ)	
BEGIJNENBEEK (VL11_96 – DEM)	
DE HULPE - ZWART WATER (VL05_97 – DEM)	
DEMER II (VL05_99 – DEM)	
DEMER VI (VL05_103 – DEM)	
DEMER VII (VL05_104 – DEM)	
HERK + KLEINE HERK (VL05_108 – DEM)	
MANGELBEEK (VL05_110 – DEM)	
VELPE (VL05_115 – DEM)	

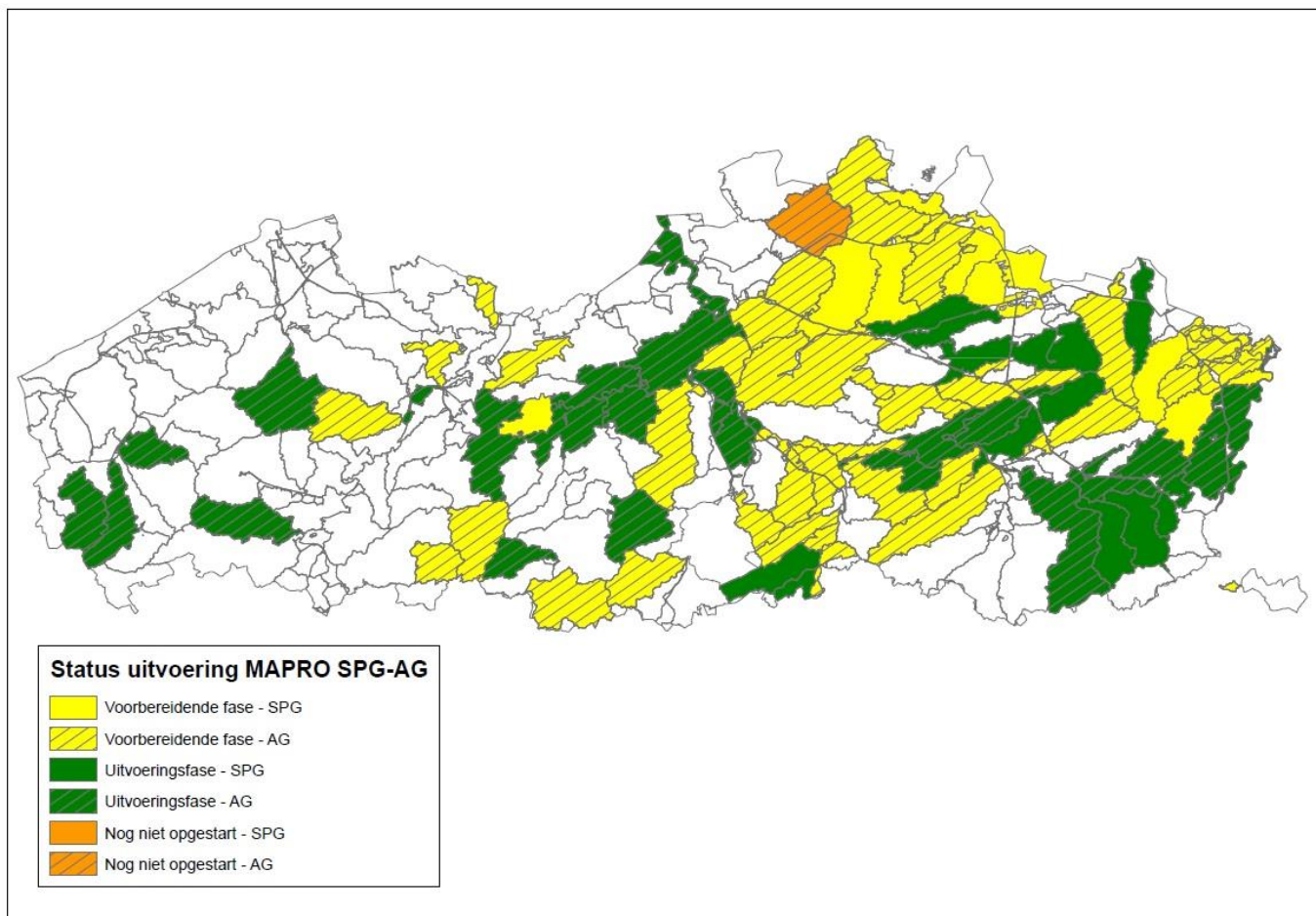
waterlichaam	status 2016
WINGE (VL05_116 – DEM)	■
MARKE (VL08_72 – DEN)	■
AA I (VL11_120 – Nete)	■
GROTE LAAK (VL05_122 – Nete)	■
GROTE NETE II (VL05_124 – Nete)	■
GROTE NETE III (VL05_125 – Nete)	■
GETIJDENETES (VL08_132 – Nete)	■
BERWIJN (VL05_134 – Maas)	■
DOMMEL (VL05_136 – Maas)	■
ITTERBEEK I (VL05_137 – Maas)	■
ITTERBEEK II (VL05_138 – Maas)	■
MARK (Maas) (VL11_145 – Maas)	■
WEERIJSEBEEK (VL05_148 – Maas)	■
MAAS I+II+III (VL11_203 – Maas)	■
LOSSING (VL05_141 – Maas)	■

legende

■ In uitvoering	■ Voorbereidende fase
■ Nog niet opgestart	

Figuur 20: Stand van zaken uitvoering acties gelegen in speerpuntgebieden en aandachtsgebieden in 2016

Figuur 1: percentages Vlaamse waterlichamen per kwaliteitsklasse voor de algemene fysisch-chemische parameters pH, opgeloste zuurstof, totaal stikstof, geleidbaarheid en totaal fosfor, en voor de globale beoordeling op basis van de algemene fysisch-chemische parameters.	p. 6
Figuur 2: percentages lokale waterlichamen van eerste orde per kwaliteitsklasse voor de algemene fysisch-chemische parameters pH, opgeloste zuurstof, totaal stikstof, geleidbaarheid en totaal fosfor, en voor de globale beoordeling op basis van de algemene fysisch-chemische parameters.	p. 7
Figuur 3: Percentages Vlaamse waterlichamen per kwaliteitsklasse voor de biologische kwaliteitselementen, voor de fysisch-chemische beoordeling (de beoordeling van de algemene fysisch-chemische parameters plus de specifieke verontreinigende stoffen) en voor de ecologische toestand of ecologisch potentieel. Per kwaliteitselement zijn enkel de waterlichamen waarvoor het kwaliteitselement relevant is, verrekend in de percentages.	p. 8
Figuur 4: Toestandsbeoordeling in speerpuntgebieden en aandachtsgebieden	p. 13
Figuur 5: Procentueel cumulatieve uitgaven voor alle acties per MRGr (voor specifiek jaar en voorbije planjaren). Uitgaven voor de lokale besturen werden niet meegenomen.	p. 14
Figuur 6: Uitvoeringsgraad acties MGr 2 Kostenterugwinningsbeginsel en vervuiler-betaalt-beginsel	p. 20
Figuur 7: Uitvoeringsgraad acties MGr3 Duurzaam watergebruik	p. 23
Figuur 8: Evolutie van de ILI bij de Vlaamse watermaatschappijen (2013-2015) (VMM waterbank)	p. 24
Figuur 9: Uitvoeringsgraad acties MGr4A Beschermde en waterrijke gebieden – gedeelte grondwater	p. 27
Figuur 10: Kaart van het studiegebied: ecohydrologie bovenlopen Kleine Nete	p. 28
Figuur 11: Uitvoeringsgraad acties MGr 4B Beschermde en waterrijke gebieden – gedeelte oppervlaktewater	p. 30
Figuur 12: Uitvoeringsgraad acties MGr 5A Kwantiteit grondwater	p. 36
Figuur 13: Uitvoeringsgraad acties MGr 5B Kwantiteit oppervlaktewater	p.40
Figuur 14: Uitvoeringsgraad acties MGr 6 Overstromingen	P.44
Figuur 15: Uitvoeringsgraad acties MGr 7A Verontreiniging grondwater	p.52
Figuur 16: Uitvoeringsgraad acties MGr 7B oppervlaktewater	p.55
Figuur 17: Uitvoeringsgraad acties MGr 8A Hydromorfologie	p.62
Figuur 18: Uitvoeringsgraad acties MGr 8B Waterbodems	p.67
Figuur 19: Uitvoeringsgraad acties MGr 9 Andere maatregelen	p.73
Figuur 20: Stand van zaken uitvoering acties gelegen in speerpuntgebieden en aandachtsgebieden in 2016	p.79

Tabel 1: Toestandsbeoordeling in speerpuntgebieden en aandachtsgebieden	p. 9
Tabel 2: uitgaven per jaar en per maatregelengroep. Uitgaven voor de lokale besturen werden niet meegenomen	p. 14
Tabel 3: bijsturingen acties MGr 4A	p. 29
Tabel 4: Gegunde of opgestarte ecohydrologische studies in SBZ-deelgebieden in 2016	p. 29
Tabel 5: bijsturingen acties MGr 4B	p. 32
Tabel 6: bijsturingen acties MGr 5B Kwantiteit oppervlaktewater	p. 43
Tabel 7: bijsturingen acties MGr 6: Overstromingen	p. 49
Tabel 8: bijsturingen acties MGr 7B Verontreiniging oppervlaktewater	p. 61
Tabel 9: bijsturingen acties MGr 8A Hydromorfologie	p. 64
Tabel 10: bijsturingen acties MGr 8B Waterbodems	p. 71
Tabel 11: bijsturingen acties MGr 9 Andere maatregelen	p. 75
Tabel 12: svz uitvoering acties gelegen in speerpuntgebieden en aandachtsgebieden	p. 76
Tabel 13: evolutie uitvoering acties gelegen in speerpuntgebieden en aandachtsgebieden	p. 76

